

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

455. Prawidła krasomówstwa i inne pisma, wierszem i prozą (XVIII w.).

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

69.

Nr. 455.

VIII B33

Staus - 14 - -
Poch: 14
Pon - 28 - -
Staus - 16 - -
IIIIIIII

Rekopism,

w którym objęte są
prawa Krasomowstwa,
i inne pisma wierszem i prozą.

rem quam libet veri similiter & admodum ac delectationem & ali
quid aptum ea ponit. Dicitur autem quia habet hinc Praecepta dicit
salutis quia ad Vices pertinet Artes. Porro Artes liberales est
velut liberae suntque partes, intellectum, memoriam, voluntatem

Artes autem est ordo consistens certis legibus & Praeceptis. Hinc sci
endum est, Artes esse duplices: liberales & Mechanicas, liberales

hoc est qui ea primum dicitur. **vubovo cytrquia apud**
nocti put centree
Oratio, tropus, metrum, numerus, tonus, angulus, astra.

Sic etiam illo modo cum sua significatione exponunt.
Gram loquitur, sic verba dicit. Phet verba colorat

Mus canit Arith numerat Geo ponit orat. Artr colit scilicet
Artes ponit Mechanicas sunt sequentes.

Rus, nemus, Arma, Faber, vulnera, lana, rabe.
Origo Poetis. Poetis ab ~~...~~ a quo

conservata a fatinis constantis fama est, ut illi
Hic reus reperit Graias accussit ad Artr.

Hinc in Lapides iniurit. ~~...~~

Principio Poësis. Poësis primo dividit in Naturalem & Artifi-
calem. Naturalis est q̄ a natura ipsa in fundit, cum quis
etiam absq̄ Præceptis facultatem habet in carmine, unde di-
cuntur Poëta nascuntur. Oratores sunt talis fuit Ciceronius,
Artificialis est, q̄ per exercitium & Artem comparat. Secum
se dividit decentem & utentem. Dicens est, q̄ tradit Præcepta
de versibus; utens est, q̄ his Præceptis in præsenti utitur & in-
ter ca. canit. Tertio dividit in Sacram & Profanam.

Obiectum per quod intelligit id omne quod ad tractandum
obicit. Poësis est carmen. (Cicero Pentameter)

Officium Poësis. est. numeris absolutis & verbis aptis carere
aptis fingere, & ea functione monstrare veri similitudinem.

Finis vero, aut fingat, deleat, docet, iuxta illud Horatii:

Aut prope voluit, aut delutari Poëte.

Aut simul & docenda & in omnia diuina vitæ.

Subiecta in Poësis iucium, exercitatio, notitia quantitas syl-
labarum. Subiecta nihil aliud est, nisi naturalis impulsus qui

in Poëta nascitur, & in omnes antiquis dicta Calliope serior Poë-
tis

Poëticus, unde Horatius dicit.

Tu nihil in vita visus falis ve. Minerva...

Arts est parita Inceptorum Poëticorum, estq; certissima Ars quæ
Dicit viamq; demonstrat ad Poësim, & Naturam perficit. Imita-
tio est, cum ex excellentioribus Poëtis sumimus in elendis Epitheta,
Figuræ, descriptionibus, elocutione, & aliis. Hæc est supplex verbi
& verborum. Rerum imitatio est, cum imitamus aliquam Poëtam
in tota poemate aut Eloquio Poëtarum inventione, dispositi-
onem, elocutione, factione, aut unum genus carminis in aliud tran-
ferendo, ut Odæ, Hymni, aut carmen. Heroicum hoc in Odæ,
aut ex Latino in gallicum vertendo. Decumbra Verborum est, cum
appropinquamus selecta verba, tropica, cultiora Epitheta, phrasef.
In nostris applicamus nobis. Judicium est, quod materiam sui
viribus æquam assumit, & mature ponderat, quid cuiq; compe-
tat hic Horatius.

Et sumit materiam & stris qui scribitis æquam. Id.
Viribus, & versate sibi quæ fore reuerent.
Quid & alant humeri.

Circumlocutio est asiduitas in componendo, legendo, discendo cas
mine, q^{ue} omnium precipue est necessaria.

Inrus P^{ro}tesis est Apollo cum q^{ui} Musis quarum officia sequen
tibus versibus ea perantur.

Clio gesta carens, trans actis tempora rēdit.

Melpomene tragico proclamat mæsta beatu

Cornica lascivo gaudet sermone Thalia

Docti loquis calamos Cuterpe flacibus urget

Terpsia hore affectus ulharis novet, imperat auget

Plectra querens Erato saltat pede, carminu, vultu

Carmina Calliope libro Hercia mandat.

Urania celi motus scrutat q^{ui} astra,

Signat cuncta manu loquit Polchimniū gestu.

INSTRUMTO 2da

De carmine d^e ejus auidentibus.

Carmen est oratio Syllabarum numero atq^{ue} ordine pedu alligata
q^{ui} dicitur a canendo cum quod olim penes in stru

mentu muria cuperat tum quod in scadendo quantum imi-
 tari videtur. Vocat etiam versus a versione quod in compo-
 sitione diversi modo verbat. Deniq dicit. Metrum a Metendo, quod
 in co coata sit pedum mensura. Carmen Latini Graeci vocatur
 Stychon, unde monostychon id est unu carmen, distychon duos.
 Quae sentia carminis sunt ut genus, species, numerus, transig, fi-
 gura, et unu Genus. in denuominatio est acciens carminis per
 quod unum carmen ab alio dignoscitur, an sit Siquum an Epi-
 cum an Cliaum. Species est varia versum appellatio iusta
 divisionem. Species sub uno genere contenta vq generis lyri-
 ci: Epigramma, Elegia, Ode, et aliorum alii. Numerus est acci-
 ens carminis per quod denumerat carmen a numero versu
 et Hexametrum Pentametrum sumis est legitima carminis
 in singulos pedes distinctio. Figura dicitur a iudicio Gra-
 maticae.

vo m

Quae sunt requisita ad scribendum carmen? Primo constructio
 bene scia et postmoda optime memoria retinetur sumis requi-
 qui alio regulis et exceptionibus. Quibus ma...

Handwritten signature or scribble at the bottom of the page.

solute ea ponatur. 3to queratur finis carminis, si non in
veniat ut verlutur singularis in pluralem & contra vq
scribe carmen itaq; ea verbo scribi Dactylum in versibus in
plurali scribite carmen. Finit finis carminis scribite carmen
& carmina scribite. 4to si non intret dicitio pro fine carminis
carminis ponat alia inonima vq; pro gladio, ponat mucro, in
sis &c. vq; pars prode totum pro parte &c. si non complebitur
carmen querant Epiteta convenientia suis substantivis, ac
verbis, ut sua communis. &c. q; potest una dicitio bis repeti vq;
semper honore suo semper celebrare deus. Sto multum
sensus constructionis faciendo ea activa passivam & contra
ut Cicero.

Foritan haec a quo mittat epistola queris.

Item ea finitiam in finitum & contra bto locutio simplex
verba in ablativum absolute positum vq;. Hunc unum, cu
vel occidit memor esto mortis tuae. sic cum effrenis per ablativum
absolute positum.

Memor esto uti sole cadente, sole. tui

5
Tercio affirmativus usus verborum in negativum manente
significatione ut bonus, non malus. Octavo, locutio vulgaris cap-
natur phrasitice, tropice, per metaphoram Synchocis &c. quo ca-
adjectivo vel verbo fiat substantivum aditum adjectivum ut carat
rusticus terram prociudit anatro romo. Lucio Poetorum & exoti-
cis in componendo carmine facilitatem prestabant usus enim opti-
mior & primus magister.

Quae sunt vitanda in carmine?

Primo vitanda sunt Elisiones frequentes praecipue vero, ne
sit in uno versu duo vel tres. Secundo vitiosum est si verba monosyl-
laba ab initio carminis elidantur ut:

Tu ista putas meliora tuis suscipitur esse.

Si elidit in fine carminis. Hexametrum elidit voculis ut pulcher-
rima honorem vel maximo amor. Tercio vitiosum est si incul-
ta est carmen ut

Aurea visis carmina Jubi maxime vatium.

Quarto Pentametrum non eleganter fit in pedes. Quinto vitiosum
Taylorchim Choriambium, in participio in manu illa ba. Sexto

Et si tempora y preter eunt rēcant.

INSTRUCTIO ^{3^a} _{3^a}

De generibus carminum

Genera carminum sunt 3^a. Dramaticum seu Senicum Epicū
seu Heroicum, Senicum seu Dilyrambicum.

Genus Dramaticum est representatio Historiarum seu Fabularum,
in qua diuersae personae cologentes ad imitationem spectatores inducantur.

species Generis Dramatici sunt 4^{or} Tragedia est Poëma
Dramaticum inducens personas illustres in fortuna aliqua
suam felicitatem terminantes. Comedia est Poëma Dramati-
cum Civile actiones moresq; lato sermone & exitu hilari & pri-
mens. Tragico-comedia est Poëma Dramaticum mixtum
ex duobus prioribus, cuius principium tristi lictiori Epilogo ter-
minant. Comico-tragedia est Poëma lato tristi sine concluden-
dum autem quod Dramatis species dividuntur in actus,
actus in scena, quae non sint plures quam natura actus exigat.

Genus.

Genus Epicum seu Heroicum est, in quo gesta Heroicum vel cujus
cujus carmine Hexametro narrant. Species illius precipue sunt
3
Teon. Choricia est, Poëma clarissimorum Virorum celebrans, q̄
de per narrationem cum fictione apta. Panegyris est Poëma ce
primens laudem & merita cujuspiam persone pro Deo & Patria
laborantis. Epithalamium est carmen nuptiale quod nups
serum Proodia & Strophica & alia præciat. Genethliacum est
carmen natalitium in quo in fante's in lucem editi spes, fortuna,
suusq̄, ac animi circumstantiæ enarrant. Epicidium est Poëma
quod in laudem defuncti cujuspiam ante vel post funus decantat
Bucolicum est carmen in quo induantur pastores inter se in vicium
certantes, ut videtur lib. in Eclogis Virgilio. Satyricon a Diis & ty
vestribus denominat, est carmen maledictum, & vitia aliorum car
penda compositum ut est Juvenalis Moratus. Genus Epicum seu
carmen Heroicum summis iter tres habet partes præpositio
in vocatiorem & narrationem. Propæditio est Pars Poëmatica in
qua brevissime exponitur debet, quod tota sequenti serie dandum est
ut Virgilius anima circumscripta. Prolocutio est auxilium a superior
in pleratio q̄ non fieri solet aut Appellatio, more Genethliaci

9
Poëticum

Postarum, sed veri Dei B. V. M. vel Sanctorum apud Poeta.
Christianos esse debet, nisi Poëma sit in materia Profana tunc
enim sine scrupulo potest in sociari. Appollo vel Musa, sub in-
telligendo tamen verum Deum vel Sanctorum sub his figuris

Narratio est rei propositae sive sit vera sive ficta expositio.
Hinc duplex est Narratio si constet fictione vocat Poetica, si
non ficta proponit sed ut res se habet vocat Historica.

Secundum etiam est, quod Exordium & Epilogus necesse
in etiam potest inter partes Poematis Heroici, nihil aliud
sed haec ad arbitrium relinquuntur.

Fictio est anima carminis Heroici nihil aliud. At nisi ve-
ritatem in venturam seculi similem ab apparentiam ex cogita-
tio sub falsitate continens veritate. Est duplex propria quae esse
potuit licet non fuerit. In propria quae non fuit nec esse potuit.
Haec autem fictio debet esse imitativa alicujus rei Naturalis
quae imaginem menti in star pictoris competentem representa-
tione demonstrat.

Genus Lyricum seu Musicum ita dictum, quod olim ad Ly-
ram Cytharam quae canebantur, est carmen in quo vi. ma-
teria.

tertia continetur sub se deventra variationum carminum. Bona species
eo illius sunt praecipua. Epigramma, Elegia, Ode, Hymni Epi-
don & alia.

Epigramma latine superscriptio est brevis Bona rem vel perso-
nam vel factum enactans & ex praemissis aliquid acuti in ferens.
Est autem duplex, simplex quod sine acumine profert. Compositum
quod preter Narrationem acuti aliquid super expektionem in-
fert. Virtutes Epigrammaticae sunt tres, Brevitas, claritas, acumen
sive arguta. Brevitas in eo consistit, ut sit Epigramma brevissimi
concludatq; vel duobus vel quatuor vel sex vel octo vel ad summum
ad duodecim versibus ultra si procedas Elegia erit. Claritas in
selectioribus consistit verbis & in delictu suggestii. Acumen est
causa rei de qua scribit Epigramma aliquid ratione preter opi-
nionem ad ferens. Differt Epigramma ab Elegia. tunc, quia
Elegia longior Epigramma brevior. Ideo quia Elegia Hexametris
& Pentametris solum scribit versus Epigramma autem alterius
speciei carmen ad mittit. Nam Elegiaco & Caronico in terdum He-
roico potest scribi Epigramma idcirco vocat superscriptio, quod
marionis colypis, aenei statuae deatle imaginibus applicari
solebat, ut etiam sit praesenti socii. Elegia est carmen fletu, quod
antiqui in tristibus tantum utebantur. Nam metra dicitur

constans ad vero nunc, ad omnem extensam materiam Elegiacum
carmen in duobus versibus centum unum claudere debet. Ele-
gia tres partes habet propositionem, narrationem, & Epilogum
additur aliquando invocatio quandoq; sola narratione constat
Ode est cunctis metricis vario Lyri accommodatus genere. Stro-
phe est versus post secundum vel tertium vel plura carmina.

INSITU 4to

De Carmine Polonio.

In carmine polonio eadem est inventio dispositio, qd in lati-
no, & solet componi vel instar Epigrammatum, vel Elegiaci
vel Oidarum vel Poematum.

Carmine Polonio duplicia sunt, fracta & simplicia, simpli-
cia illa sunt, q; scribuntur pari numero, & ordine Syllabarum, non
transposita cadentia in tertium carmen. Fracta carmina dicuntur
illa quorum cadentia per tertium versum perit. Dicuntur
autem omnia carmina fracta, q; scribuntur instar Oidarum. Cae-
dentia carminis polonici tria sunt, numerus, casura, cadentia

Numerus est quantitas Syllabarum ut nempe tot sint Syll-
abe versu quot in primo, nisi in Odis id non observat, ibi eni-
m versus, brevioribus subiiciuntur. Carmen polonium scri-

8

bitur numero Syllabarum, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, usque ad 16, prae-
cipuus tamen usus est carminum polonicorum, 11 & 13 Syl-
labarum. Caesura est ultima mediæ carminis Syllaba, ut in
versibus octo Syllabarum caesura erit, quarto loco, in versi-
bus 9, 10 & 11 Syllabarum 5 loco, in 12, 11a loco, in 13 Syllaba-
rum septimo loco. Caesura est constantia parium Syllabarum
ultimarum in semiles literas terminatarum. Nec caesurandum
est ne in fine mono Syllabe usurpent. Non ponendo quoque
sunt caesurae in sty, ique, go, li, si, & non nulli alii consonantes
obvia, sciendum praeterea quod si facta carmina scribant,
non debet materia & sensus, ut una stropa transferri in altera,
sed in eadem debet terminari. Et haec sufficiant de arte Poeti-
ca, tam Latinam quam polonica reliqua exercitatione et pra-
ximè hinc dicentur.

SARS. 2da.

De Primis principiis Rhetorices.

INSTRUCTIO Ima

De Proqymnasmatibus.

Proqymnasma est breve scriptum stili & ubi a rite p...

orationem scribendam.

Genus Progymnasium est triplex: Deliberativum, Judiciale, & Demonstrativum. Genus Deliberativum est in quo rodamus species illius sunt: Fabula, Narratio, Chria, & Potentia Thesis, Genus Demonstrativum in quo laudamus aliquem vel vituperamus, species sunt, Locus, vituperatio, imitatio, comparatio aliquem, species illius, Confirmatio, confutatio, conciliatio, locus communis, & leges latius. Flaque genere deliberativo tractabimus, de Fabula Narratione Chria, Thesi; ex Genere demonstrativo solum de laude.

De Fabula.

Fabula est sermo falsus veritatem effingens. Dicitur sermo falsus, quod nunquam illud re ipsa eveniat quod Fabula introducitur. Dicitur veritatem effingens quod ex fictis Tabularum Narrationibus veritas exprimitur.

Fabula est triplex: Rationalis, Moralis, & Mixta. Rationalis est qua fingimus quicquam ab homine dictum vel factum quod revera non fuit. Talis est illa apud Ovidium de Phaetonte, qui est totus a patre ejus orbem in undit. Moralis est in qua animalia ratione carentia inducuntur humanos mores & actiones imitantia tales apud Hesiodum sunt plurime. Mixta
in qua

in qua due superiores in eludung cum nempe bruta cum ho-
minibus fingunt colloqui. Differt Fabula ab apologo, quia
in Appologo res multe diu animate induuntur ut arboref
sara &c. In Fabula autem animata locum habent.

Fabula tractat duobus modis prolixe & prope.

Prolixe tractat & lovis. 1mo. a laude auctoris sui in ventorio
Fabule q est instar cordii. 2do apud affabulatione in qua
ostendit quid auctor per eam Fabulam douat: hac est instar
propositionis. 3cio a natura animantium siue rerum in Tabu-
la contentarum. 4to. a sermonatione mutua animali-
um & hominum. 5to a cullatione Fabule cum alia sibi simili-
tate a paritate seu similitudine, aut aliqua desumpto. 6mo ab
Auctoritate seu testimonio sapientis Veri. 7o ab exemplo ex ali-
qua Historia desumpto. Nonus locus est Epilogus quem cum
muniter affabulationem vocamus.

DE NARRATIONE

Narratio est expositio rei facte vel tanquam facte, adit
tanquam facta, ut ostendas quod Narrationes sint aliquan-
do rerum factarum, quae nunquam facta sunt. Hinc triplex

est Narratio Historica, Civilis & Pœtica. Historica est ea qua
rerum olim gestarum continet expositionem. Civilis est ea
qua in causis judicialibus Oratores utuntur. Pœtica est ea qua
res ea ponit fictas quidem dumquam factas sed fieri potuerunt.
Inde patet differentia Narrationis Pœticae a Tabula
cum hæc ea ponit ea que nunquam fieri possunt.

Narratio sex partibus constat.

Primo persona faciens cum brevi laude vel vituperatione de
monstrat. 2do res gesta clare distincte exponit. 3tio tem
pus rei facte declarat. 4to locus in quo res facta est describitur
5to modus quo facta res est affert. 6to causa ob quam res facta
est ostendit. Potest etiam tractari Narratio juxta hunc versum.
Quis, quid, ubi, per quos, quōtis, cum, quomodo, quando, &c.

Nō laudam primo his partibus posse adjici accessum brevem
in stat exordii & Epilogum. 2do non esse necessarium omnes
has partes omnino in Narratione debere includi, neque
ordine quo sunt descripte debere disponi.

DE CHRIA.

Chria est commemoratio seu explicatio facti alius, vel dicti

vel dicti

10

vel utriusq; simul, utilitatis d' informationis nostre causa. Cuius
tem triplex: Activa, Verbalis, & Mixta. Activa est quae actionem
seu factum quodpiam exponit & exornat. Verbalis quae dictum ali-
cuius Authoris aut sententia exponit. Mixta quae factum quod-
piam sermone coniunctam amplectit.

Christa habet octo partes

1^a Exortium in quo Author dicti aut facti, aut utriusq; vari-
is encomiis adornat. 2^a Expositio in qua fit explicatio dicti, aut
facti, aut utriusq; cum aliqua doctrina moralis. 3^a Causa, in
qua afferuntur aliquae rationes propositionis quam tractamus.
4^a Contrarium in quo multa in comoda male damnantur incul-
cantur quae ea neglecta dicti, facti, aut utriusq; doctrina promanare
solent. 5^a Similitudo, quae dictum, factum, aut utrumq; illustrat.
6to Exemplum, quod fidem expositi argumenti confirmet. 7mo
Testimonium quod est alicuius Theologi, Philosophi, aut Orato-
ris, aut etiam Poetae &c. iive alicuius Viri sapientis. Vel etia-
locus exempli d' testimonii possunt adduci fabulae Apophthegmata,
ritus, leges, oracula, &c. 8vo Epilogus in quo continetur brevis to-
tus Christi conclusio, in qua fit brevis repetitio dictorum, d' ad-
hortatio ad bonum amplectendum vel malum fugiendum.

H 112 p. 124

DE THESI.

Thesis est alicujus rei investigande per orationem, consideratio vel disquisitio. Apud oratores dicitur alio nomine questio finita. Differt ab Hypothesi quod Thesis sit propositio generalis seu infinita, Hypothesis autem particularis seu finita ad juncto quodam vel personae, vel loci, vel temporis, & Quæstio hæc an pigri sint placenti. Thesis est, quia est universalis & infinita, At si quæras: an Petrus quia piger est, placentus sit? est finita & ideo dicitur Hypothesis. Thesis quadruplex assignatur. Civilis, Contemplativa, Moralis, & Scholastica. Civilis est, quæ materiam habet Civitati autem modatam & an melius Urbem unio Civium, an murus tuus? Contemplativa est quæ materiam habet contemplativam & an utrum sol moveatur an terra? Moralis seu politica, quæ ad mores & statum politium spectat, & an melius est esse justum, quam fortem? Scholastica est, ad quam omnes quæstiones Scholasticæ referuntur, & an Póris est necessarium. Thesis tres habet partes: Exordium Confirmatiorem & Epilogum. Exordium tractat per inveniuntionem rei de qua

agit.

11
agit. Confirmatio, est rei propositae per rationes approbatio,
summunt autem rationes a legitimo, utili, justo, possibili &
quilitudum quod Divinis seu humanis legibus aut naturae per
vassione faciendum vel amplectendum esse ostendit. Utile est,
quod aliquem fructum seu commodum praesertim honesta
ti conjunctum afferit. Iustum est quod omnino solo a consuetu
tia negligi non potest, vel quod aequitati est consentaneum. Pos
sibile est quod ad perficiendam est asequendum non est difficile.
Epitomas concludit rem affirmando vel negando quod pro
positum erat in questione.

DE LAUDE.

Laudus seu laudatio est bona alicujus enumeratio, vel aliquid fa
ctum praecipue autem laudans persona, ut: Cuius Thucydides &
Res, ut Justitia, temperantia, sapientia, &c. tempora ut, ves, & tunc
Loci ut portus, horti, &c. Animalia ut quae, best. &c. Plantae ut vi
tio Oliva &c. Laudatio vero est vel communis vel singularis co
munis cum omnes simul laudant, v.g. Poloni &c. singularis cum
in particulari aliquem laudamus v.g. Joannem & Nobisium.

Dispositio

Disponit autem laus hoc modo.

Primo ponit exordium pro qualitate rei. De subijcit genus, quod dividit in gentem, Patriam, majores, Parentes. Deo aduocatio exempli, cuius quae consistit in institutione, artibus, legibus. De res gesta et ponunt quae referuntur ad animum vel corpus, vel fortunam. De animum: ut fortitudo, prudentia, sapientia. De Ad corpus ut pulchritudo, velocitas, robur. De Ad fortunas ut principatus, potentia, diuitie, amicitia. De Comparatio, quae id quod laudat alteri colatum praefert. De Epilogus, qui per se capitulationem breuem dictorum rem concluditur.

INSTRUCTIO Da.

De Periodis.

Periodus Graece latineque circuius seu Ambitus, est oratio quae in quodam circulo in voluens in se membra diuisa, seu unum ³ perfectum continens. Sortes periodi sunt duae: Comma & Colem. Comma Graece latineque in isum, est pars periodi seu sum non habens etiam in perfectum. Colem Graece latineque in membrum, est pars periodi habens unum seu etiam in perfectum, quia sunt omnia uerba personalia. Membrum est duplex: sem
plex.

plex & compositum: Simplex est, quod nulla habet commata, Compositum vero est quod in se includit aliquot commata. Periodi sunt duplices, Proprie & Improprie. Propriae periodi sunt quae habent certum membrorum numerum. Improprie quae autem malum aut membrorum certum numerum non habent. Et, riodi propriae sunt quatuor. Unimembres, Bimembres Trimembres, Quadri membris

Unimembres Graece monocolos est periodus quae constat uno membro, seu verbo personali sensum in se perfectum habente, quae propriae pertinet ad periodum ut scilicet sensum habeat perfectum. hoc differt periodus a membro quae habeat sensum perfectum. Potest tamen uni membris comprehendere, 2, 3, & 4or commata. q' dulcia sunt nullas loquentia vulnera mentes.

Bi membris est quae continet duo membra seu duo verba personalia sensum perfectum habentia. v.g.

Glandius immenses faciunt lumine quastus,
Quos simul in cunctis morens pupilla ciebit,

Tri membris est quae tria continet membra, seu tria verba personalia v.g.

Sabiat.

Sibial in terius lacrymis perpectora meos,
Non tamen immiles abroa in uirgil in ira,
Si fletu simili circumstul turba loquentem,
Quadri membris est, quae qualiter membra habet. uq
Pro luctu natalis gemituanda persona recurrit,
Non horrent oculi gelidas per labra perinas,
Cum quoties trepidi cruciant pro cordia planctas.
Ad sunt contentis resonantia corda quaretes.

In binombr, trimembri, quadri membris, debet esse prothesis
sue initium sensus, & Apothosis, seu finis sensus, quae particulae
redditiuis ligari debent. Periodi inpropriae sunt quinque Schino,
tunc, est unum membris longissima, sit dupliciter, casum seu commu-
tue, ponendo octo uel plura commata d unum uerbum persona-
le: uundo per traqitionem, quando praeter unum uerbum perso-
nale d unum unum intra parentesim, ponit alius sensus cum
relativo, d alia plura uerba personalia uq.

Non gemilus, non ira ferax, non uasa furentum.
Aqmina saltem, membra non ualnera mille
Luctibus explebant, unuo si carus in omnes

Periodus.

13

Periodus Pneumatica estque constat membris proliis & Chinole
 niis, & potest disponi in stat^o binembris, trinembris, quadrimembris
 Habet etiam Prothasim & Apothosim particulis redditis ligatas. Pneu
ma est que habet Prothasim longissimam (in qua possunt esse me
 bra 30) & Apodosim brevissimum particulis ligatas, vel sine par
 tiulis, sed ita ut sensus unus in Prothasi sit initium, & Apothosi con
 cludat. Thasis est que habet Prothasim longissimam & Apothosim
 longissimam. In quo debet esse tot sive membra in Apothosi quot & in
Prothasi

Periodica circum ductio est, que habet quidem similitudinem peri
 odi propriae tamen non est propria, ob defectum conditionis ad
 propriam periodum pertinentia. Quia in circum ductione perio
 dica tripliciter ejus modi defectus contingit. Imo quando Pro
thasis cum Apodose non ligat. 2do quando plura membra ponunt
 quam ad periodum requirunt. Particula quaedam proferuntur que
 ad periodos connectendas sunt necessariae.

Particulae pro Binembris.

Etiam quamquam	Non minus tamen
Non solum verum etiam	Quam admodum
Ita non	Plus quam
	Et si tamen.

Et si tamen
 Quantum tantum
 Quamquam tamen
 Non modo sed etiam
 Unum alterum
 Primum deinde
 Quamvis tamen
 Qualis talis
 Sive ut
 Cum tum
 Co usque quousque
 Haecenus nunc
 Hinc inde
 Nichil aliud nisi
 Unde inde

Numquam nisi
 Olim cum
 Via cum
 Pars est ut
 Plus quam
 Quamvis tamen
 Quamvis nihilominus
 Quando tunc
 Quot tot
 Quoties toties
 Reliquum est ut
 Quamdiu donec
 Totidem quam
 Via dum jam
 Ubi ibi.

Partiulae pro Trimembri.

Non ignotum est	ut non modo	Verum etiam.
Et si	Tamen	Et
Quantum	Tantum	Non verer
Enimvero ita	Ut	Sed
Cum	Nichil magis	Quam

Et si	Quia tamen	Ut
Non solum	Sed	Non

Particulae pro Quadrinombri.

Quo	tamen	Et tanto magis	Ut
Ille enim	Ut	Non solum	Sed etiam
Et si	Ut	Tamen	Ut
Quantum	Tantum	Ut	Quam

INSTRUCTIONES

De Tropis & Figuris.

Tropus est verbi & sermonis à propria significatione in aliam cum virtute mutatio ut cum dicitur: posita vident videri enim est hominis lecta segetes, laterem lavare profusa laborare dicitur translatio cum virtute ad conciliandam majorem orationis venustatem.

Tropi in uno verbo sunt septem: Metaphora, Synecdoche, Metonymia, Antonomasia, Onomatopoeia, Catachresis, Metalepsis.

Tropi in pluribus verbis sunt 4: Allegoria, Hyperbole, Hyperbaton, Ironia.

De Tropis in uno verbo.

Metaphora est translatio verbi ab uno cui proprium est ad aliud cui non est proprium ut homo ardens ironiam ardere convenit proprium igni

Trans

Transfertur ad hominem cui non est proprium. Item per montes, iunctura,
ris, labi errore, flumen eloquentiae, lumen ingenii. Dicitur Metaphora sona
a re animata ad rem animata ut si dicitur hominem latrare. 2do ab ino-
nimis ad inanimato ut: conventu virtutum nihil est suavis. 3do ab ani-
mato ad animalium, ut qui flos est juvenum. 4to ab inanimato ad ani-
matum ut pontem indignatus Aeacus.

Synecdoche est Propus cum unum pro altero ponitur vel unum ex alio
intelligitur, propter connexionem quae naturaliter non potest separari,
nec 1o si ponatur pars pro toto ^{ut} testum pro limen pro domo, puppis
pro navis. 2do pro parte totum ignemq; fontemq; ferebat, 3do cum ex
uno plures intelliguntur ut hostes habet muros, 4to cum ex pluribus unum
intelligitur, ut: adigit pectora ferrum, 5to cum ex specie generis
ut: pro quoque paupere, vel canis umbra pro cane venatico, 6to cum
ex genere species intelligitur, ut: foveas ales pro aquila, 7mo cum ex materi-
a res intelligitur ut ferro ipsum stravit id est armis, aurum dicitur vel ar-
gentum id est pecunia, 8vo cum ex Antecedente consequens intelligitur ut
Aratra collo suspensa referunt juveni intelligitur vesper.

Metonymia cum causa pro effectu ponitur ut cum ponimus coronam pro
Patre. Bacchum pro vino quia crevit framenti & Bacchus vini inventor
est. 2do cum ponitur effectus pro causa ut velus comprehensum pro

salutato

ulcerata, scio cum ponit continentis pro uentente uel uentura, ut: Uobis benedico
rata pro Civibus etc. cum ponit possesser pro re possessa ut jam an del Uale
quem pro domino Ualegonis etc. dignum pro re significata ut Toga pro pace
sagum pro bello Tarsus pro Consulatu Laurea pro victoria.

Antonomasia cum aliquod pro uero rei significata nomine sumit, ut uer
ser Carthaginis pro supione qui uentit Carthaginem.

Onomatopoeia seu fictio uocis cum uox aliqua fingit ob similitudinem
quam habet cum ipsa re significata ut mugitus pro sermo quem boves adunt.

Catachresis cum uelut abutimur significatione alienius rei ad aliam si
gnificandam ut parricida de eo qui Matrem in terpsit quod pro prole pla
tricia ducendus est.

Metalepsis cum aliqua dictio aliud a propria sua significatione ea iij que
anteceperant significat. Ut post aliquid mea Regna uidens miraberis tri
stis id est. Post aliquot annos nam ea uersis astatis ea astatibus amos in belligiosis.

De Tropis in pluribus uerbis.

Allegoria est cum aliud uerbis aliud sensu ostendit ut: cum magnas ubiq
et tempestates rerum omnium naufragium fuit hoc est cum magna adiff
et pericula amittit bona omnia.

Hypocriten cum perturbat. Ordo uerbo ut qua de re pro quare mecum
pro cum me

Hypenbole cum sententia aliqua fidem exidit ut nix candidior

Ironia est scappus seu uerbum indicans contrarium uerbis ut si naris cum pro
deformi dicamus. Herculem pro im belli sumamus, nota est illa Ironia
et: proclarem custodem curium ut ajunt Lupum.

De FIGURIS.

Figura est conformatio quadam uerborum ac sententiarum a communi
ratione loquendi remota. Dissent a Tropo quod figura consistere possit pro
prijs uerbis tropus uero non ut: occidi occidi hostem Patria est figura wo,,

catur.

Harpiam

caluo conduplicatio, non tropus, quia occurrere non est verbum translatum sed
Figura duplex sunt generis: Verborum & Sententiarum. Verborum quae in
verbis sunt Sententiarum: quae in sensu toto vim habet.

Figura verborum sunt tribus modis. 1mo per additionem cum velut verbum
verbo additur, ut: venit venit illud tempus. 2do per destructionem cum de
hitas aliqua vox ut, Parentes, propinquos, amicos, prodiit detrahent
enim conjunctiones. 3cio per similitudinem cum diversa voces in ter
miles penunt ut hoc vestimenti genus semina non tam ornata quam
ornata.

De Figuris verborum per asjectionem.

Repetitio est figura cum ab eadem voce membra in hoc autur ut nihil
gis, nihil me linis, nihil cogitas, quod ego non vidia ploneq sentiam.

Conversio cum in eadem verba finiuntur periodi membra, ut doletis tres caeli,
aitis R. P. in terpetes in terpetit Antonius, desideratis clarissimos viros
nobis enipuit. Antonius dulterritas hujus Ordinis affecta est. efficit. Antonius

Complexio est cum Oratio eodem ^{verbo} in hoc autur desinit, ut quis accusabilis
inimicus. Quis interrogavit penam inimicus.

Conduplicatio est cum idem verbum in initio vel in duersu Orationis gemitur
ut vivis vivis non ad deprenandam sed ad confirmandam audaciam, vel in
duersu ut: nunc etiam aures in horum conspectum venire prodiit Pro
bid! Prodit in quam Patria: venire aures in horum conspectum?

Transductio cum eadem vox diversis locis repetitur casibus, ut & generibus au
temperibus paululum immutat, ut: a sum in sensus ejus aspectum forte
quo illi aures oculis respice, ille superitate vita tranquilla ayere non posse

Gradatio quae repetit ea, quae dicta sunt & prius quo ad aliud descendat in pro
oribus sistit, ut mihi doctrinam, diligentiam, gloriam, gloria emulationem
emulatio sempiternam laudem comparavit.

Enonimia est uerbatio multorum verborum eandem significationem
habentium ut: illum tandem aliquando parentem audacia velus ante,

tantum

pestem senalium nefarie molientem bonis omnibus exitu machinantem. 16
emissimus, quimus, eliminavimus, alij crecepit crepuit exaruit.

Poly-syntheton est cum multa conjunctiones congregas, ut legimus simile est,
big charos da spernos, da venos, dauros, nec timo miras quis factus nec lex,
rent me pericula que conuentias.

FI GL R E per contractionem.

Cynedoeche Figura est in narrationibus usitata summa fitque cum verbum quod
dam retinet, quod facile intelligit, ut: hic tumultuari famuli lugere anuilla
marore filii, conja misera lamentori subintelligitur caperent.

Asyndeticus cum ad unum verbum plures sententias referant, ut vivit pado,
nem libero, timorem auidia, rationem amercitia.

Disjunctio cum de multis conjunctionibus nulla ponant, ut studia literarum
adulescentiam alunt, senectutem oblectant, juvenias nec ornant, aduersus per,
fugium ac solatium praebent, delectant omni non impediunt feris, pernoctant
nobisquam peregrinantur, sustinentur.

FI GL R E per similitudinem.

Anonemasia cum paululum immutata verba atque deserta in oratione ponunt
ut: cum lectum pelis de letho cogita aut quo quis amantior eo plerumque
amertior est.

Similiter cadens cum plura orationis membra similiter de quodam casu
bus offerantur, ut quic tam commune, quam spiritus vivis, terra mentes,
is mare fluctuantibus litus iectus.

Similiter desinens cum plures sententias simili modo verborum finiuntur
ut tam felix Imperator est, ut ejus semper voluntatibus non modo Cicero
asensent, loci obtemperant, hostes obediunt, sed etio ventis tepiditateq; obsequantur.

Teocolon cum varia orationis membra constant pari forme numero syllabas
ut: tam difficile bellum. Pompejus ea brevia hinc apponit, inuente vere suscipit

media.

Theodor

Sic aetate unfruit.

De Figuris Sententiarum ad delendam a plij.

Interrogatio est figura quae nem sibi tanquam gratia, sic instanti, arguon
i in interrogandi, ut stipulatus est ubi quae eia? quae presente quis popondit,
se fertur.

Responsio est cum aliquis interroganti alium quod sit utilius respondet
aut augendi aut minueni causa, ut fustibus vapulasti & innocens qui,
dem, homicium occidisti imo latrorem & parricidam.

Subiectio est cum Orator vel interrogat seipsum & respondit sibi vel alii
alium interrogavit, nem caput responsum ut apud quem inquit hoc
dico nempe apud eum qui cu sciret, tamen me antequam dicitur sic dicit.

Dubitatio est cum querit Orator unde incipiendum aut deueniendum e
sit quid omnino aut quid potissimum dicendum ut quid primum quae
aut unde potissimum caecidit aut quibus auxilium petam? Dicam
ne immortalium? De pulchre Romanis? vestramne qui potestatem su
mam habetis hoc tempore fidem implerem.

Communicatio est cum aut ipsos adversarios consulimus vel eorum ju
diibus deliberamus ut tu denique Labiene quid faceris tali in re ac tem
pore laudem auctoritatem quam vocem cuius sectam sequi cuius
potissimum Imperio parere vellos.

Ante occupatio est figura qua Orator occupat & solvit id quod obijci pot
est ut si quis vestrum aut eorum qui ad sunt forte miras me qui totam
nos in causis iudicij Publicis ita versatus sum ut de penderim multos
laudem ne mirum debito mutata voluntate ad accusandum descendis
se, id si mei consilium causam rationem cognoverit una & id quod facio
probat & in hac causa profecto ne mirum praeposendum esse mi
hi autorem putabit.

Correctio.

Correctio est que tollit sententiam aliquam eamque alia quae magis idonea
de commendat & corrigat ut: Quae quid saluere fueritis quamquam quid sa-
luere fueritis non dubitem cum iudicem quid fueritis.

Concessio est cum aliquid etiam iniquum cause videmus concedere v.g. in
iudicium exitate exitate cum si potestis ab insensis, spangitis impetum
viri cuius vis sustinetis furias sepulti.

Licentia est cum apud eos quos vereri debet Orator, tamen aliquid licen-
tius dicit quod minime offendit v.g. vide quom non reformidem quantum
potere voci contendaui hic populus Romanus caudiat suscepto bello
caeso ad ea arma profectus sum quae erant suscepta contra te.

Præsentia est in temptio sermonis affectum in sollicitudinibus. Et ostendit
dam ut quos ego ad motes praestat componere fluctus

Præteritio est cum dicimus nos praeterire, aut non scire, aut nolle dicere, id
quod maxime dicimus ut nos quosdam diminutionem vectigalium, non fla-
gitium huius factura atque damno praetermittit illa, quae nemo est quin gra-
uissime diuersissime conqueri possit de periculo salutis deliberate loqueri.

Sustentatio est figura quae diu suspendunt a diciturum animi atque deinde uti
quod in ea putatum subjungitur v.g.

Quod conuicaris sine me tam saepe lupercis,

Inueni nocuum quo ratione tibi

Insciar licet, usque vocis mittasq; rogesq;

Quid facies? inquis quid faciam? seruiam.

Epiphonema est rei narratae vel probatae summa acclamatio ut Virgili
et post enarrata Trojanorum pericula exclamat.

Tantae molis erat Romanam condere gentem.

Emphasis est cum plus significat quam dicimus vel cum ea dicto aliquid la-
tes eruit, ut: Virgilius de Cyclope facitq; per antrum immensum.

Distributio

Distributio cum aliquid in plures partes distribuitur. Duni Augustinus subjungit
quod Cicero inquit: Equi enim sic existime, in summo Imperatore equales
has res in se oportere: scientiam rei militaris, virtutem, auctoritatem, fir-
mitatem, quos cogit hoc homine scientior unquam fuit, vel esse debuit.

Allegoria, nihil aliud est quam multiplicata, & continuata translatio. Vnde
Cornelius scribit Cicero, allegorice quod fratrem, quem Curium, tot mores, tam
varias putatis habere agitationes, fluctuum, quantas perturbationes, &
quantos aestus habet ratio cornitior. Quis intermissus unus aut nec inter-
posita saepe perturbat omnia. Ideam opinionem parva non unquam
commutat aura numeris.

Anthias, quae verba, verba verbis aut sententiae sententiis opposita referuntur
ut quis forte possit inerte, homines fortissimi in iudicio stultissimi, proci-
dentissimi, obriores, sobrii, dormientes, vigilantes?

Apostrophe est cum relictis auditoribus, alloquimur vel Deum vel vitam ab-
sentem, vel mortuum, vel res etiam inanimatas, ut: O! nationes Urbes!
Reges! Tebarche! Isthos! Cuius Pompeii virtutes in bello, in religione in pace, et
multa Regiones implere.

Id est ad movendum apta.

Exclamatio est quae conficitur significationem doloris aut indignationis per
hominis aut rei alterius compellationem ut: O! mulieris scelus in credibile
praeter hanc unam in convivia in auditum, O! libidinem effrenatum
in comitiam.

DE LAMIA sma.

Ca. Fabulis, narrationibus, Epigrammatibus, Geographia de
Graecia antiqua.

O D E.

Qua captus auditorum benevolentia a Poëta Salamaturio
tum soluto tum ligato sermone Fabellas ac Narrationes, Postea
suis Geographiam Graeciae antiquae.

In socia viduas vada Neri,
Cyrcles Charybdis sasa Capharia.

Tentata nunquam terror urget
Sollicitus pavidus Biremos.

Illine pro culta naufragium rati.
Sua mimant! Tetnyes, hinc juga

Tendi Bivarris trita nunquam
!; Castalis loca culta musis:!

Torrent euntes. Dum vacat arbitrio
Vobis, alacres suadimus hoc iter,
Favore vestro nec timenda.
Cuani vada caeca nobis.

Carina vestris viato faventis.
Aegre sindet graviter aequoram.
Emensa Museum laeta pontum, ad

Heesperius requiescat undas.
Sortanda ventis carbasa tendimus
Vebis carine vela regentibus
Fisum peregrinis onustus
Mor spoliis Patriam videre.

DISSERTATIO

De Poëtarum Fabulis, de earum utilitate origine, causa, & fine.
Quorantur pleriq; hinc præsertim temporibus Poëtarum Fa-
bulis Adolescentum teneras mentes imbui, earum latione de-
provani, aliis pulcherrimis sententiis per dicendis im præ-
cripi, mera esse figmenta nequæ Aniles, malorum causas, spiritus
absq; fructu, nullius utilitatis laborem hunc eorum condemna-
tes. Ne nulli miram videri debet, eos creata dicendi ratio ne lon-
ge deflute, cum sæpe numero a veris aliqua deruditione præ-
ditis, Poëtarum oronibus, Fabulam esse orationem falsam veri-
tatem effringentem neciri volentibus, sola & nulla figmenta im-
mediam proferri audiant, doctrinamq; inde ullam deinceps de-
tior. Verum si eadem Verarum eruditissimorum testimonio,
si originem Fabularum, si causas, si finem, si eorum utilita-
talem non exiguam clarissimus Orator Plurillus, qui cum
literas illas docenti objiceret Poëtarum commenta Aniles esse
Prætor, suo puerilis animos ex hilarando compositas gravissimam
me respondit

19
respondit. Poetarum Fabulas non levia quaedam, & frugis
ca perlia eliosorum hominum cernita esse, immo vero sub
is velut in volucris ac legumentis omnem doctrinam elegan
tem, omnem in genere homine dignam cognitionem, omnem
Deniq; sapientiam contineri & ibidem paulo post subiunxit:
non igitur cum Poetarum libros inter praetamur, inanis Tabel
lis nutrum more arumos ducimus, sed rementem quandam
virtutis atq; doctrine iacimus, non in ludibus, minimiq; frugis
ris rebus operam sumimus sed Praecepta sapientia, quae facili
us in arumos in fluant, in salubili ad mirabilem rerum va
rietate condimus. Haec Vir ille eloquentissimus cujus discipulus
Flavius Magistri Franciscus Boncius oratione prima de lau
dibus Poeticae Artis, non minus sapienter ac docte Poeticam
quit docuit moderari libidines, detestari vitia, ampliare virtu
tes, rerum deniq; amorem maximarum, mediarum, & infi
marum cognitionem, ac scientiam tenere! In eadem sen
tentiam doctissimus Lipsius in praefatione electorum: ut
in vita agit sub foliorum patrumq; umbris, pulcherrime
sepe voce accedant, sic sub Tabularum delectamentis ac
perient crebro Parricium rerum fructus. Copiosius etiam de
sententia de Tabularum utilitate agit Graeculanicus scien
tissimus natalis Comae, qui in Mythologiae suae, in
qua convicia prope naturalis & moralis Philosophiae dogma
ta contineri dicuntur, ita profat. Tamta est rerum utilitas,

quam

quam ex Tabularum cognitione percipimus, quanta nulli
us verbis explicari possit, quod tamen minime est perspicuum
nisi quis praclaro ingenio sit ab ipsa natura praeditus
nullaq; antiquiorum scripta diligentius considerarit. Quam
obrem divinus ille plato, primam puerorum eruditionem ab
honestis Tabulis incipere iussit, nec immerito, Ethnici enim
cum divinis caruissent libris, ex quibus vita bene traducen
de rationes, omni honestatis & probitatis fumen omnem dem
que vitiorum fuga haurire possent. Poeta virtutum pulcher
rimo amore recens reliquorum animis sensim in stellaribus,
las non poterant. melius quamcum sub his fatis Tabularum
in volueris Praecepta traderent honestatis. In his exemplis
amanda castitatis patientia civitatis. Timoris numina in
venies, illate fugendam avaritiam, libi enim temeritate,
contemptumq; Numinum doubant. Aliae enim Tabulae
tunc in constantiam declinant, nosq; ad eam forti animo
ferendam instruant, ut ea quae de Paebo dicta est, quod un
menta pavent **D** melli Regis, aliae avaritiam, a perfidia
alibidine nos retrahunt, ut **S**uaonis Tabula. Aliae ad terro
dos hominis acribus in honestis sunt in ventis ut **S**ironis
plura apud in feros. Aliae hortant ad strenuum in rebus
arduis laborem, ut ea quae tradite sunt de **M**ercurio, aliae ex
avaritiae sortibus nos erigunt ut **S**ame, **M**ida; aliae ad detrimen
dam temeritatem consingunt, ut calamitas **B**ellerophonis
cietas.

20
In civitas Tyrone. Alie ad virtutem nos alluciant, ad iniquita-
tem vite, ad fidem, ad civitatem, ad religionem ut mirifica Clari-
orum camporum amicitias, alie ab omnibus denique flagitiis
vocant, ut severissimi Trium Viri apud inferos, singulorum
animas defunctorum judicantes, & gravissima necestris sup-
plicita imponentes & fuerunt prope divini illi viri longamque
viam per Præcepta brevem vero per exempla, his itaq; propo-
sitis exemplis multipliciter ad homines in formandas relinque-
runt eam ditionem, ideo his figurarum in volueris lecto-
rum vite Præcepta, luter in luter et clarior, ad discreti facilius,
questaret variis reminiscere tenuit. Quæ amabo causa
fuit cur sapientissimus Regum Salomon frequentium pa-
rabolarum & Apologiarum legumentis sapientiam decuit in
proverbis hinc ille in conditiones sanguis, aquile colu-
bre lepisculi, locusta, Helionis, leonis, Galli, ardetes nempe ju-
vendius in mentem illabit, monum in stituti formis quibus-
dam figuris vestita, quam nudi Præcepta in culla. Hinc
Christus ipsa e sapientia parabolis frequentius usus est.
Novet quoq; exempla non tantum facta, sed etiam ficta quibus
facta sunt fingi potuerunt, & q; facta fieri qui verant an non
moverent ad fortia que pro Patria ferenda exempla Cæsar
dequitis Romani pro Patria, salute, terra, hiantis se precipi-
tem dantis & aut illud Mellis & cavoli in castris per somna ma-
num

num igni ad molam urentes, Virginis vestalis navis
in arenam procelem in altum extrahentis, Castoris
Solluis ante castrum cum hostibus Romanis aviterpo-
lantium. Quae tamen unspela esse nemo non ignorat. Quis
enim refert invidios colores, veri sint an apparentes tan tam
modo rapiant oculos, & utilem contemplationem obijciant
animis. Deniq; virtutum ac vitiorum imagines quis nisi
fingendo scit? Res considerat Poetarum Ethica non in-
mina es cognitio erat in cognita, & verum etiam per Fabula
dicit ac docet. Ad videamus in exemplis. Et quis castissima
Virginis exemplar in Iunide desiderat. Daphnem ad spectum
supra se Appollini eripientem. Et casti Ueris simulacrum
auct contemplari? Penelope Ulixis coniua illud exhibet
Delectat pudici adolescentis imaginem videre? Hippoliti
Thesi Filium neveram fugientem consideret. Promis virtu-
tem in tenera ad huc aetate ornatum videre velit? Ganyme-
dom ab Iove per Aquilam raptum Ambrosiam d. Nece-
ris latius in caelo ministrantem irruciat? Puniam a vo-
lutiis hominis avaritiam commere capit. Tantalum apud
in feros fugientia poma captantem in medio flumine si-
stantem admirat. Melarem paupertatem vult ab oculis pon-
ere. Philononem & Pauisem animo subijciant pietatem
in dives, patriam, parentes quis melius indicat quam

21
as unum Patrem Anchisem humeris ea in cordio Troiano esse
vens? Reges justitia tenaces mines & Enus quam bene referunt
In periculis in fracti animi non sunt Bellerophon & Jason.
In Politia prudentia caritatum verum Ulysses ad vicium est
dit Amphion & Tharaxus dum saxa movet, & canendo Theba
rum mania edificat Principes & eorum ministros docet, quid
sit amorem & concordiam in Civibus conservare. Contrario
ex coriatus Mersyus temerariam instantiam deducit. Mydas
inaeratus in satiabile habendi desiderium disuadet. Quom
Mydas auritus quid sit esse divitem in doctum monstrabit. Gi
gantes Caelum oppugnantes in consultam ferociam damnant
Lycam in lupum versus Tyrannides involent obumbrat Acti
on cum corvinis cornibus oculorum curiositatem accusat. Quom
delaceratus a suis met canibus adulatores & Parasitos monent.
Fugiendos Phacton Caelum & terram in unum stollidam am
bitonem & juvenile Regimen: Narissus sua forma captus
& mersus, Phialutiam, sui vitam amorem sui. & Almoni
us Rex Jovis tonitrua emittens & fulmine conflagrans pu
nitam arrogantiam declarat. & Siphus Junonis umbram
amplectens male voluptatis vanitatem & secuturas inde pa
nas nota semper volubili implens ostendit. Pityus de pauci
le viscera vulture quid sit nec convenientia prodit. En & quan
tus.

tas Ethnica veritatis campus in his Fabularum imagi-
nibus aperiet. Neq; vero prohibitus suo hac ea cogitave-
re se partem lumine rationis ad honestatem in ea tam les pa-
tem ea scripturis Divinis excerpta suis libris in senere, in-
sertis populum docere non dubitarunt, cum corruptos ho-
minum mores ad meliorem frugem reducere conarentur.
Neq; me sulo id aperere quispiam dixerit, illos enim
prosecuti Græcos cum Ægyptiis, Ægyptios cum Hebræ-
is comertis clares multa sunt ab eis audivisse, q; in locis
Pagenis reperunt. Progas & Tertulianus testatam relin-
quunt sinerunt illi Pandoram epimetheum pro. Hebræi
Fraterm adiq; eiq; presidem omni malorum genere re-
sertam obtulisse, qua ob ipso incaute aperta prestes omnia
in humanam genus late diffusa sunt sola ipse in fundo
relicta numere hanc Evam fuisse q; pome Adæ perorato
omni humano generi mala omnia in tulit, quispiam imp-
iabilis. Audierunt Etiam ignem curru in Cæles raptum fuisse
Phælentem ignem curru solem velutentem in duxerunt. Dis-
erunt ab Hebræis Gigantes genus immonite (caine) Dis-
jussu contemnentis sulcibus omnibus immersos, illes ip-
salum lapidibus ex Pelio & Ossa montibus impetentes do-
cuerunt. Gephtha Filiam in holo caustum obtulisse, Ayo
mre nonem

Agamnonem quoque, Ifigeniam Filiam sacrificasse tradi
derunt. Lotthe uxorem in cordia eodem fugientem circum
spicisse in statuam salis conuertam audierunt, Noë hunc pro
merore in saxum mutatam commenti sunt. Audierunt ab
Hebrais Josephum Putiphari uxorem fugientem illi etiam
Hippolitum noverca sua libidinem exorantem sinserunt.
Dixerunt Deus orbem peragrasse apud quosdam Reges
cenasse Abrahamum, Lothum & Tobiam Angelos in telis
suis apud eos cenasse ab eis adoratos esse audierunt. Bac
chus in ventor vinearum an non Noëcum significat? Her
cules Samonicon ad vicem exprimit. Videmus itaque quid Egy
ptii ab eantibus Hebrais, & quid ab Egyptiis didicerit Graeci He
rois virtutis & fortitudinis imaginem per Tabulas adum
brantes. Quam pulchre de creatione mundi scribit Ovidius, de
penis inferni Virgilius, de Campis Elysii Hesiodus, de dilu
vio (quod Deucalionis aquas appellant.) etidem Ovidius, pas
sim in eorum libris premia virtutum vitiorum penas malis
in slictus reperies. Quae propter maxima ad omnem honesta
tem in aeternum non aliunde quam ex Ethica Poëtarum veterum

illi omni Eo laudandi virtuti, amantes desumpserunt. Tali
erat Aristides, eo nomine, quod iustus appellaretur. Ostracis
ad eo an malitatis erat Simon mire erga civos liberalitatis
ac munificentis, qui relictis agrorum suorum & heritorum sap-
ibus eis ferebat potestatem, quod visum est ea illis ea respensio.
Diogenes Cyrenus Alexandro Magno nullam se indigere res-
pondens. Democritus, qui fortune quocumque casu, & mutabi-
lium rerum audita in risum solvibat, sicut Heraclitus in pla-
tum Bias omnia sua secum portans Fabricius, quem laudat
Pirchus Cypriotarum Rex facilius solem sisti posse, quam
Fabricium a virtute asperens Regulus Carthagine gravissi-
ma ferens tormenta, ne impius erga patriam videretur. Ab-
dalonymus Sydoniorum Rex ab Alexandro factus nihil
ut ait (Curtius) causa paupertatis sicut plerique prohibitus esse
Cato, qui severissimus censor morum appellabatur. Datis bonique
Poetarum Praeceptis imbuti, quae Orbem passim peragrandis
hominibus docebant ad omnes honestatis regulas mores suos con-
posuerunt: quem admodum Cyrenae ad rem nostram discessit
masimus Terentius Platonius celebrati nominis Philosophus
cum ait.

cum ait: nec est autem quod in dubium revoce utri melius de Di-²³
vinis tractarint. Philosophi an Poeta? quin potius studium u-
trumque tanquam in illo fadore mutuo se uel complecti deprehendat
ut eadem non diversa putes, cum enim Philosophum ais Poeta
intelligis, dum Poetam, Philosophum quoque comprehendis.
Hac ille. Ego tamen non eo in scitis nulla in Decora in Poeta-
rum scriptio reperiri, quae honestati communi aduersant, sed
nos apud imitati quae quod optimum collentis in alacare
deponant, relinquamus Ethnicis superstitiones, libidines,
cupiditates, sapientiae uero aurum, eloquentiae argentum bo-
norum literarum suppellectilem in nostros usus convertamus
in tantum hisce Fabulis studium conferendo, quanto opus
est ad imitandos illos veteros qui Cyregium aliquot tradide-
runt. Pleni enim Fabulis sunt libri, tam Sacri quam Pro-
fani, sine harum scientia non facile mentem Aulhorum a-
re qui possimus. Habet ipsa etiam Sacra Scriptura de Mer-
curio, de cornu Amaltheae de Gigantibus, de Co-
ratione, de Aucturo, repositi sunt illis Historiis, Medici, Ora-
tores, Philosophi, & Praesertim Poetae. Non condempnanda itaque
pars

pars doctrinae moralis Fabula Poëtarum sed sari, sed praedenter tradita omisso illis, quae potius castissimis juvenis moribus obessent quam prodesse, quod nos id unum esse votis habemus, ut a tenera etate nostra eruditi literis, aliquando Patrie, Parentibus, propinquis paribus & insimis prodesse possimus.

FABULA Ama.

De Agno & Lupo.

Facile prope opprimi innocentes.

Cum Princeps ille Fabularum scriptor Aesopus vidisset mortales plus aequo bonis in chiantes in felicium fortunam in praedam eorum cadere, Sanctissima quaevis iura violari appetentioribus impune, nihil esse tutum apud in finem ad saniores mentem eos revocare cupiens, hanc raptoribus in iuste aliena Fabellam relinquit legendam. Etatis quodam tempore ad rivum eundem Lupus & Agnus venerant iulis levandi causa. Lupus cum ad partem superiorem illius rivus constitisset conspicuitus Agnum longe in

ferius

24

serius stantem praeda in hians, turbulentam sibi ab ipso factam
fuisse aquam ore improbo comminiscis. Agnus a territas soli
ta mansuetudine, qui potui^d ait hoc fuisse quod mihi imponis cu
ate dicuntur aquae ab haustus meos^d. Cum ea res clara & mani
festa essent, & propterea Lupus Agnum superare non posset ali
am iurqⁱ causam protulit, ante hos inquit fex menses summis
me maledictio praesidisti. Agnus contra ait se sex ante menses
in mundo nondum caelisse. Lupus cum videret se huc quoq³ su
perari veritate sua Pater inquit tuus maledixit mihi, atq³
ita Agnum nec quidemquam se defendentem corripit, correptum
enecat. in nocenter. An non haec Fabula vivis veluti colo
ribus ea praesit imaginem illorum, qui, ut tenuiorum fortu
nis potiant^r, nihil in tentatum relinquent. Ita est sane Au
daces, qua vi Lupus Agnam, haec etiam in serioris sortis
& potentioribus saepe numero emidio tolluntur.

C P I G R A M M A.

In Gargilionum Avarum.

Avari mittunt dona Viduis & senibus, sperantes se omnia

cum

cum favore recepturos, cum post mortem eorum heredes facti fu-
issent.

Munera quod scribis Viduisq; ingenia mittis

Vis te munificum Gargilione vocem?
Avidus nihil est te spurcius uno.

Qui potest insidias, dona vocare tuas,
Sic avidis fallax indulget piscibus hauras
Callida sic stallas decipit esca senis.

Quid sit largiri, quid sit donare docebo
Et nescis? Dona Gargiliane mihi
Solonice.

Wielkie posyłaś Starym y Wdowom wigranie
Bym cie sicciodrym narzywał chuz Gargilianie?
Nim masz shy przego nad cie, chiuwrygo na Liumi.
Cudla rowiez darami, innych siedlisz nie mi.

Tak rglodniate w odmiecie wzdhyz ryby truiq.
Tak dla twierzga trucidno, powab zapraw'ciaq.
Jezeli niewiesz komu masz postac wigranie
Nawerzie: postey mnie moy Gargilianie.

od Po

Obrulbys się wigraniem bois się bydary.

Te, niewprowadzily cie przed czasem na mary.

F A B U L A I d a .

Jako jest rzec niebezpieczna ztych bronie, y ztym pomagae
przebruga nas Baiyka.

Baiyka. O Wilku y Zorawiu.

Między in sremi Cropa przestrogamie od kterych zachowa
nia życia ludzkiego uszczęśliwienie zawisto, y tu niepostędni
powinna znaleźć dla siebie racuńch, ktorę w krotkich słowach
o Wilku y Zorawiu mowige zastawit, abys my ztym ratun
ku dawae, zaniemi ob sławae, oich o calenie dbae nieodwaraliny.
Czasu pewnego mowi on Wilkowi kciś w gęste uwizła, ten
nie mrosnym przycisniomy bolem raczył prosie inny zwie
rzęta, aby zpolitowania nad nim wostalniczygo nieuszczliw
si ratowaty, a gdy widzi si próby jego niepomogaicy rapla
tę do wyięgnięcia owy kosi raczyca na wszystkiech się
Bogow zaklęwaige. Zoraw to slyszge zysie zpolitowania

czuig

czym, ten nad grody uwiedziony ofiarnie się owej doby sta-
ni. Ulbespiersony przyjął, szyć swój w garto Wilka i
rywsy sześcioro kosi dobywa, ale iakaz raptata? gdy się
omia, Foraw depomina nie wdzierny jesto mure Wilk
ie w caloni szyć swą imęo garta wyigwry ierze się nad
grody depomina? nie jest ze to najwizhor Dobrodziejst
moey, tem ciebie w mocy meige moicy wolno puscił. I
ktor się to słysze od wary radowai rtych tudri, by ter
wnayniebespiernieyszym dla nich sa zie chyba ten kto
ry własney pragnie zguby.

C. S. I. G. R. A. M. M. A.

In mortem Avari

Avarum panitet obolum in res etiam necessarias expe-
dere.

Emoritur Stygius ad aquas portatus avarus

Solvere sed naulum nocte videtur & hic

Persephone cernens hoc: solvam ait illa Parenti

Et modo trans Stygias iste ochatur aquas.

Solonia

Umant Shnerai Charon go powiorci do Kocitu
 Nieplaci od przewora y tam skompy y ta.
 Widze to Persefona do Charonta niehta.
 Zaptaezia od niego rawiesgo do piekta.

F A B U L A 3ia

De Corvo aegrotante.

Cum, qui in prosperis multos offendit, in adversis nemi-
 nem amicum in venturam.

Corvus a cerbera gravi minitante pericula morbo

Pro me fute Deo o' p'p'ci Mater ait:

Et laetymis his pome modum, sperare salutem

Te patero, summum sollicitante fovem.

Hos tibi vix mi nate Parens ait: ad fore spero.

Quorum sacra rapas tu violare soles.

Affabulatio.

Qui felice statu multos sibi comparat hostes.

Rebus in adversis huic quis adesse videt?

Polonia.

Niebezpieczna choruga kruk, w stangli, kto wie?

Modlitw ramny do Bogow. Mlata swoiuy powie:
Przełan' plakał: modlitwa pomozem siła.

Przedry wkoraj' gdy będrze fowisra prozila
Niciwim nare; by ciębie kło z Bogow ratował

Gdyś im offiary synu zkradał, profanował
Przystosowanie.

Kto w stręziui będrze wiatko qniew' s'cięgnie na iubię
Ktoż go ratować będrze w ostalniczy potrzebie.

FABULA ta.

Neminem debere alienis gloriari tanquam suis.

Graculus superbus & Pavones.

Quam periculosam sit alienis gloriari ut suis, pretis a male
ra bonis in super efferru. Rophus nobis hae Fabula ostendit
ut perhibet. Graculus a natura satis amplis ornatis dotibus
superbia elatus, sua deniq' sortis oblitus, cepit genus suum
fastidire pennas Pavonam undiq' collectas suis in serere,
tandem etiam formoso Pavonum grege ut imoniscere, hi ut
vidissent Graculum non suis sed alienis superbientem
male

male mulctatum omnibus quippe pennis, quos deposito
 pudore sibi aperere ausus erat exceptis, reuerli, quam vis
 iam. pellunt. Graeculus misere a Pavoribus ceptus ad
 saniora rediens, & reuerli quam vis iam in plummis ad
 suos statuit securius ibi creatus; Verum postquam are
 liquis observatus fuisset, veluti non notus cum maximo de
 duore abigis, quoniam unus in super hunc ce ea probra se fer
 tur. si voluisset hinc, quae tibi natura dederat contentus vi
 xisse, nec hanc repulsam sensisset, nec tibi tam fœde mul
 ctato reliquum vitæ transigere absq; consortio nostro con
 tiguisset, appage hinc doce alios suis contentus bonis
 vivere ne alienis offerri.

C. I. G. R. A. S. N. A.

Arte sibi nota victum quarentem.

Sanciter Hebraum quo te via ducit? ait ille
 Pessoviam: fors quid non nisi porto caput
 Caeriet Luter prorsus te o improbe vivum?
 Quis caput aut tollit iimodo carpat iter?
 Ero forma Judaeus ait: reliqui sua portant:

Ne portare

Me portare meum sors inimicu jabet.

Polonice

Podkawszy Tyda pytam z ceym sie w droge wlece.

Podjad do Kreszowa z glowa nuci.

Boday cie zabito niecznollowy Tydzie

Aktor glowę zostawi kudy w droge idzie

Chyzy mie Waszmoit wrocinice mostu panie prozy

Kto inny ig dla kszallu ia z potruby mozy.

FABULA Sto.

De Canis carnem per fluvium ferente.

In juste aliena occupantis d sua amittere.

Crisis illis temporibus, quibus sub Fabellarum in-
volueris doctrinam meralem ea ponere volupe fuit,
dens Scio plus effrenem mortalium habendi cupidita-
tem, ut sibi ab alienis temperarent, hanc us ad tulit
Canis ferente carne per aquas Fabellam. Cum Canis
quando sublata comacello ferret per aquas carnem
spexit in Lympido aquarum fonte imaginem sui aliam
Canem d aliam offam ratus esse tactus invidia, dum rap-

re festina

festinat visam a se carnem, ductus falso rei tantam simul ero
 & suam quam ore tordebat amittit offam. Ad nostro ego veri
 nem felis narrationibus docti abstinere manus ab in iusta
 bonorum rapina Deberent mortales cum plurimos hereditates
 jure optima possidentes prœdica nihilominus alienis in hiantes
 ac ex tremam (Cuius omnibus amissis) pauperiem et aude
 verint et legerint peruenisse.

COPIA R. M. A.

De Petra culticulam suam curanti.

Quod nunquam tota videatur Petrus in Urbe,

In templo rarus, rariet in quo foro

An studio illum credas in cubere non est.

Museo clausus quid facit ergo bibit.

Polonice.

Niermajdycki Piotra w miasteczku w domu ani w synku,

W księce matko bęwa nadyjny narytku

Łownie księrek pitniwie? pator to księdzi sędzi?

Zamknęwszy się w Pokoju z butelką się piędzi.

Tabula lta

FELIBULLA 6ta.

De Felle & Muribus

Nihil valere consilium si ad effectum Deduci non possit.

Docta fuit vidua venari Felis in cae.

Muribus haec multos conficit arte dolos,
Quae minui cum eade no launt animalis turbam.

Jam caput aut cauda caeniscu timent
Ne curant alimenta sibi vacata timore,

Adq cavis statuunt cuncta latere locis.

Ferre pudem dum non Felle insidiant valerent:

Consultam glives turba vocata ruunt:

Quid faciemus ait glis muribus cinus d' aller,

Cunctos ad funus mors rapit atra suum.

Exeat hinc urgente fame qui cumq ex aelus.

Sentiet hostiles Felis ut ante dolos

Sive cuminum versus quis perierit ad olas

Seu heligit simitam, se perisse videt.

Nil fugisse juvat nam versutissima Felis

Dum minime veris callida quemq recat.

29
In casum pedibus confidere quæ, date, is possit.

Audire, quando se movet ipsa locis
Audita dolis, ollis, castisq; relictis

Postumus ex templo longa dedisse fugia
In diversa abeunt flures, sermone parado:

Prohibitu quivis dat sua vota suo
In varios trahit sensus discordia flures.

Majex erat dicti nescia turba fame
Tandem cum lonum surgit sapientior unus

Cui vicina fuit Bibliotheca domus
Ac nectenda vagis Feli ora sonantia sensit:

Possit ut audire se ferat unde pedes
Moverit ut primum se Felis tinnula proderit

Erra, fugie cunctis se dare tempus erit

Utile mirifice fore visam hoc omnibus ajunt:

Res tamen effectu varia sequente caret.

Tinnula namque Feli an nec tenet fera minaci

Unde q; murino de grege nescio fuit

Affabulatio.

Ob timæ sit quamvis sententia dicta subinde.

Si caret effectu, est utelis illa minus.

Polonice

Kola miata townego piewora gospodyni,
Ten niemate, pruz radow woflysiach kelyshy eryni,
Guz ich mate zostato, yto ledwie ktery,
Smieut ukharac lub gtwog, albo ozen z diuery.
Orywnieit ani pytay, iaku taka zmyrey,
Podpodtoze, od strachu gtwonia ledwie dzyry.
Gey tego dlugo byto, a kot komieit radowy
Zwoluciguz na konieit ymysty do rady.
Nuz szepiac miedzdy soba, co tu eryni mamy
Jceli dluzy, tak bzydzie w wysylku wyptychiamy.
Niez kosi ktora zglodu wysunie, ze musi,
Zanar spada kot w racya, chwyta, gorya, dusi,
Czyto ktora, zaskoery w garzku przy komieit
Lub przy chlebie na stasie smieit iz sta nicomieit.
Slyc by mogly uciekac, lue nay gorsze lichy,
Ze kot w racya ani zwieoz kicy zupnie iicho.
Nanogi wizer nie breba rady, lue mausy,
Bygo mozno zdalcha uerueit iak sig rasy,
Tak bzy my

Tak byśmy mogli zaraz wszystko co tu mamy

Zgarbow, zbereck, y z patchek uwićkać do iamy.

To stysze iaki laki z nierorow krzei qto waz

Jak by w takiy potrzebie podać radę zdrową

Było tam wiele rdania, a wszystkie ste pnieie

Tem zytodu, tem zebrachu sam niewie co plucie

Ai się udem oderwie nieco mędrny history

Mędre w Bibliotekach czasem czyż Autorzy

Posłuchajcie, ia rady nieganie nieryi

Leć by lepiej niż drwonek przegwizae do ryi

Jak się ruszy kół z micyta a drwonek ra drwoni

Śmier przodry będzie wiamie niż go kół dogoni.

Brawo wszystkie krzyknicty y myszy y szrony

Idrowo rada: ziem kata teraz kocie bury.

Ai rayca; aktor drwonek pogdzie wigrać nieci:

Ja się boię od powie kardy quciere.

Przystosowanie.

Zanić wszystko chce mędre kito y smiele radii

Jeli rady do skutku nieht niepryprowadri.

Epigramma.

EPIGRAMMA

Antidotum contra morbum scholasticum.

In pueris prescripta tibi medicina probet;

Quorum confictus corpora morbus habet

Em plastrum demelle belulle parte sub ima

Appositum, fiat certa medela malo.

Illis cessabunt conficti sponte dolores

Inq^{ue} tua vegetos ex perire schola.

Polonice

Do swiaterysz skulku, ueryn tytko probz

Na chlopca hitory na szkolny chorobz.

Bzdzicel iak wilk chorowal od spodu

Plaster przywinze z brorowego miodu

Alonet a slang le zmystone bole

Bzdzic w row rarnym pokazisz w szkole.

FABULA

Ima.

De Caspere d Lepore.

Calamitosis non est in sullandum.

31
Nescio quo in felice fato rebus cito perituris confisi agant
mentales! quod se extra omnem fortune altam positos esse
arbitrati miseris videre, eorumq; calamitati in saltare in
deliciis habeant, cum quid vesper crastinus allaturus sit pe
nitus ignoret. Tuid dico vesper eadem saepe dies quos vidit
beatisimos, etiam in felicissimos opibus amplissimis pri
vatos, obolo in diem emendicato visisse compescit. Quod ne
nobis aliquando eveniret, mature nos Sciphus hae Fabel
lo praemonitos esse voluit. Pastus cum audiret Leporem
ab Aquilla raptum extremos edentem suctus ubi inquit
agilitas tua quid ita ceserant pedes? ita ne repente piger
factus est? quid tibi illa asila tua, quibus tuto latere consue
veras, profuerunt? haec cum Pastus loquit, a male Lepore
irridet, nihil sibi malvolentem accipiter corripit vano questu
replemlem aera non tradit. Quod cum aspexisset Lepus
meriens, quo tristis et aequo acerbum necessitalis sue casu
solaret. Dixisse seors, o qui paulo ante putabas te ab omnibus
adversis satis securum esse nostra irridens mala eadem
qua ego querelo salum deploras tuum. Quare quisquis es qui
aut nobilitate, aut opibus aut amicis, aut dignitate confisus

miserorum vel recti, vel conditioni, vel calamitati, illud
in amore habes cave tibi ne cum Bellivario nobilitate
bus cum Crasso, cum Julio Casare amicis, cum Scauro di-
gnitate desuavis.

C P I G R A M M A

Qualia dona pauperibus, qualia divitibus sunt mittere.

Gallinas pingues perdidit phariseo

Divitibus mille pauperibusq; nihil

Mittere persone vis convenientia utiq;

Mille cives miseris divitibusq;

Polonice

hury lluste prapierki y baranty drogie

Dla maistnyeh porylasi, amiasz ubogie

Czei ti abys dogodzil rupelnia kardemu?

Petrawy sluy ubogiem a glod bogatemu.

F A B U L A 8ta

De Agricola d'Ange.

Cum qui vivat malos sapientem Authoribus vilam a

mittere

Anquam pene mori vicium praerigore tollit

Rusticus atq; ienu fonte serpente facit

Subq; suas animo miserante recundidit alas

Totus ut ablata sentiat apud opem

Hinc suspens vires rursuante calore recepit

Proq; pio facto tristitia damna dedit

Aulthorem morali letali sauciat ictu

Hunc sibi, qui vitam redidit, ipse recitat

Quis prodepe malis solat his Aulthoribus idem

Invidit in vita stultis saepe malis

Polonice.

Jeż w pol mroczem rdzilego robaczyszy wstaryt

W swie ranadze cztok wzra by w tym cieple oryt

Naz pod pachy go w sacra qdy go sila' bierze

By waz ze iemu chcial dopomocz siereze

Qdy go cieple rozgnate, iuz sito iuz ceni

W rana iuz wzgrowi cztok nad grodz odbiera

Za przychylno' wstaryt rany ma zadat,

Wuz comu cytu w rancil z swiatom sig rozstaje.

Przytolarowanie.

hō raluie z tośliwych hto sig iih urali:
Ma w nadyrod sig: ze swęgi zyia nieocali.

FABULA ma

De Leone & Muribus.

Ciam in fine sortis hominem aliquando posse spernere
se potentiori.

Plerumq; mortales omnibus etiam retro actis temporibus
spe quapiam ausilio rebus suis ferendi ducti, opulentioribus
adulari, eorum nutus observari, illos vero tenuiores ut op
alieni indigēs aspernari cum voverē, cum tamen usu voverē
solent, ut etiam prodesse posse, qui viles & abiecti videbantur. Mem
nem ilaq; spernendam spe, modo ille probus sit, & si tenuissimi
sortis videres, hae presentem Aesopius Fabella erudimur. Leo
sylvarum terror aliquando rēdibus fatigatus repente pro
sus somno sub fastissime fagi umbra decubuit fractus repe
ralurus viresi. Murēs in vicinia degentes lascivum genus, cum
dormientem compuissent, nihil sibi malam eventurū vici
li, ausi sunt per hirsutos artus salatius hinc inde replare
vagari, ludere usq; ad caesum; interea fugiente somno caper
nutus,

videtur Leo, unum ex illis in solentiore comperendit, in
 ducum ratus vilo cum priore, quamquam ejus audacia vult
 tum ei bilis moverit, tamen eadem copiam dicit impune abe
 undi. Interquato deinde tempore, idem Leo vestigans pre
 dam preter spem suam in luquaxos in vidit, hic miser quo
 se expendat ne scias, ingenti rugitu auras conculit, et tre
 mum sua libertatis abesse diem judicium. Murulus, cui pra
 lo ante captivo persequerat, audito ejus clamore, accepti bene
 ficii memor, succurrit, casibus, qui ipsum detinebant, arro
 sio pristina restituit libertate atque ita cum a quo donatus
 fuerat, vilo, vilo periculo liberavit. Quae cum ita sint, quis
 tunc ab quolibet illis videre contemnendus censuisset. Cu
 in summis etiam periculis existentibus prodesse aliquan
 do proficit.

C. P. I. G. R. A. M. M. A.

De Labrone mortem deprecante.

Uni Labronem damnato morte sacerdos.

Magna tibi in celo cura parat, ait.

Labro sacerdoti modo ait ieiunia seruo.

Caenubio.

Canabio nostro si placet ipse locu.

Polonia

Gdy pewny Doktor zarany byl na smierc okrzatny
Nigdy mu rzecie cie szego wyposze tuan smutny
Dus bzdiesz iudziacozys. Niebie z Aniola mi
Doktor mu nato iudzi ramnie, iudzius suchota mi

FABULA 10ma.

De Corvo & Vulpe.

Nihil esse putas haerere subest alius laudante
Carcus a Corvo super arbore visus haberi,
Fuit, ut hunc Vulpes vafra sit ausa dolum.
Quam tenet ille suam cupiens hunc reddere praedam
His audacter avem fers ad orta modis:
Quam tua nocte sibi permarum forma nitorem est,
Quam tua pulchra facit deora superbus honor;
Nam ne natura quae sint bona cetera dicam
Te laus laqueum non levis ornat avem.
Cit praesaga tibi mens, indice vocis, malorum,
Nac in igne tuum est laude salente genus

Quod.

Quod si cum donis aliis ita voce caleres

Te voluerem quis non diceret esse Jovis?

Hac aspernandi demens ratione movetur

Cervus, ut dicantur laude placere parat.

Cecidit in caelo sub aperto caesus ore

Quem Ceruus, Vulpes nacta, dolente vocat;

Errorum stulti videns haec dixit inepto

Nil tam de' esse nisi vis tibi ferre potest.

Affabulatio.

Quem tacitante statim cepit in portore voluptas

Damna subinde pati plena pudore soliti

Poloniae

Nadzwiezie i ziqrem Liorha robaeryta krucha

Jakimby go forlelem podczyje mogta, stuka

Chyge le idczyer obrymac chylra Liorha smadnie

Krucha iah powiadaaig, wtem sposob ragadnie;

Co to rapizhngie twych pior, co to sa ordoby?

Jak misig twoia pigkna wroda podobal?

Je inne od natury pomienz ordoby,

Je maor wiesniego ducha niematy sa proby.

Opowiadaje.

Opowiadaj miż rzyżnia przysiężę wkręćm krakaniem

Łaż twoy rod iżł u ludzi najwiżkorzym łochaniem

Gej byż iżżere natura gles procz tego datu,

Plakim bym iż samego łowidra nauwala.

Kruk uwiwdrony bężge pod chlebem i stowy,

Do ułtorania glosa przed Łiżka galowu

Łewu w diob otworużł, syż ranaż wypada

A Łiżka ralem krukka porwa w syżgo ruda

Do krukka rucze iżge diuwiżge syż dumię

Na niżzym iż niżbywa łak iżko narozumie.

Przyłtorowanie.

Kogo chwota pod chlebem zbytnie uwożi

Nie diu: użżęto robuż sam rekorażnie sħodri.

Memorii Agrippę Apologus.

Venter & reliqua humani corporis membra aduersus
stomachium conspirantia.

Quam efficax ad persuadendum sit fabella, Memen-
us Agrippę principaus testis esse potest, qui Plebem Ro-
manam relicta Urbe alio migrantem fabella reuocauit.
Cum enim Plebe iñ homines propter continua bella

aliene,

35
alio gravati solvendo impares a creditoribus impuncin
servitutem traherent, alii rebus sub Corona venditis, in sum
ma omnium inopia vivere cogierent reliqui eandem sor
tem prope diem exspecturi, in illo cum aliis consilio, rebus
omnibus ceceptis, meliora sperantes Romam exiunt, & pri
mum iterio ab Urbe Tapide trans Anienem in monte Ca
ero consistunt. Missi ad eos Romam Oratores promittunt
debitam remissionem. Verum abstinatum vulgus spe
tis omnibus minas graviora. Missus postremo Memninus
Agrippa Vir ingenii singularis post habitis artis Orato
rie argumentis, hunc eis tantum concepit verbis adduxit
Appologum. Tempore quo in homine non ut nunc omni
a in unum consentiant sed singulis membris suum cui
que consilium, suus sermo fuerat, indignatus reliquas par
tes sua cura seu labore ac ministerio ventri omnia qua
ri, ventrem in medio quietum, nihil aliud, quam dantis ve
lupatibus frui, conspirasse inde ne manus ab os cibum fer
rent, nec os acciperet dantum, nec dentes conficerent. Hac
ira dum ventrem fame domare vellet, ipsa una membra
tolumq; corpus ad extremam tabem venisse, inde apparu
ipse

ipse, ventris quoque hanc regni ministerium esse, nec magis
ali, quoniam alere eum reddentem in omnes corporis parte
hunc, quo vivimus vigemusque divisum pariter in omnia
maturae consilio ubi sanguinem comparando hincque
in festina corporis ad alio similitudo est in Plebiscito
tres, placuisse mentes hominum scribis redire statuerat
Fabelle conviati, si Tribuni ipsi, qui eos defendentes
concederentur.

Poloniae idem.

Wawo irar, kudy to sy w ludz kim ciela nie wyszthie
hi nauwno iako terar z gadraty, ale hardy zyt w edlog
go upodobania, y kudy to uszere hardy gadat, roz y nie
ly sy in sre ertemki, ze dla w tozcha swemi rabigami,
ie pracy, y uslugy ow wyszthosiz marz stanae, a em z obie
nierobige w postnodku tytko zyjie rozkornie. Imowity
tidy, aby zcha gzbie niudomazita poharmu, a laboby pryro
zla zby gzba nieprzymowata, y zby tigo nie rity. Tyro
sobem epq zolozek qtodem chiaty rarem ertemki y cate
to w sucholy wsulku w padlo. Ikd sy poharato ze zoly
tate nie postlednie, eryni postlugy y ze nielak zywie go
su ertem

re cłonki iako on rywi, wprawuige Casramie strowiury do
potrawy) powrythich ciata czystoch y powrystlich rythab
podzielony krow, ktora ryjomy y czystwemi iedomy. Lgaw
nosze re wewystrony ciata bunt podobry iest do gniewu Eos
polska przeciwko Senatorem, czym smiglyt uena gniewu owego.

EPICRAMM.

Pauper Lyidas ab Alione viros sepultus, dum resodis, len-
tule vulnus accipit.

Qui Lyidam vivum tumulaverat Alcio peremit,

Terre liqone suo dum properaret opem.

Funere bis sanctum Plebs omnis plorat: Dudam.

Plutibus, hoc aliquis carmine signat humum.

Ante diem in fossus, lucem dum spero resosus.

Confossum immitte uspide fossa tenit.

Colonic:

Lyidasa rywigo Alion ra yneb wbidie

Fabiiago wydobye motykez ydy idie

Podwa hroc umartigo lud wysytek iakuie,

Fiwney nariemi mohrey te wiru ryruie.

Nem amat reuocatum, ex hoc panem quod bywam.
Molyta wnet rabity wtey foie spocrywam.

F. A. B. U. L. A. Alma.

De Lupo & Vulpe.

Multos ad extrema uenisse fictis confisos amicos.

Notis cunctoram Lyco. Rex aliquando creatus.

Conduuit serues prolinus ore sibi.

Inter conductos Vulpecula uasra ministros

Una cum truci ponte fuisse Lupo.

Illis post mutuo dictam acceptamq; salutem

Fidus amicitie componere simul

Annus exiit amor inuitus labentibus, anuum

Ambobus ueluti cor animusq; forent,

Hi: sed amor fuerat similis degentis in aula,

Verbis promittunt plurima, fitq; uicibilis,

Consona quae minime cordi dicendis in ore

Nascunt sibi, inq; ore perire solent.

Contigit ut Vulpeo nimium leuulenta Lyco

Caret dum noua esit ubiq; locis.

sola

Nota sed haec quoniam proceperat abig lucerna,

Invidit in puteum proposita aquae

Cumq; saullarent misere Bauchi: De caput pes

Corporis et collo mea tenuis abdit aquis

Crederi quis possit, quod tam Vulpecula prudens

Non succubuit, tempore iusta, gravi.

Nescit quid faciat: parles senia in omnes,

Subsidium gemita territa morte rogat.

Mox Lupus audito Vulpis clamore convulsi rit,

Cernit, ut in puteum praecipitata, gemat

Da mihi per Lepores rogate: Lupus inquit ravine

Quis te tam saevè praecipitavit aquis?

Sentit ulnium prole clarissima dextera

Casus in ea pestis morte iacbit tuum.

Subiicit huic Vulpes lacrimis super ora rotatis.

Nel profuturos desine quare modos.

Clusitum celeri merient pigniq; dextra,

Extrahi de puteo dum mihi vita sub est.

Sed Lupus immotus tali sermone precantes

Constitit, ind quales aula severa sedit.

Im breuius est solum ambrum causa, ubi vis
e appetitus uoluntatem qui dare, posse deest.

Non unus simili mole est absorptus aquarum
Auxilia truum cum dare pergit opem.

Im non quare modesta est uita qui vivere possit
e u qui fatalis mors aduenida feret.

Crave michi, est res ista leuissima perdere uitam:
Qua plus materia, quam bonitatis habet.

Diuitias nihili, nihili mors ducit in annos
Caudunt tumultu Crasus d. Gius inops.

Longius aut breuius nobis uia ipse perinde est.

Gloria quid? quid honor? sumus in mare nihil.
Diuitias lutum, quod nos, ita distinet esse?

Quid uita? Debes cum mala tanta pati?

Hac cum finierat moralia dicta, subinde

Vulpes sentit aquas iam supera, se in, uel.

Labit in fundum celeri mustifuma fatu.

e custulit huius in multos tales amicitia.

COLONIE

Coloniae

Lwo będzie Krolew od zwierząt obrany,
 Umysłit chował dwor pisknie przybrany.
 Nigdy insremi Lio sibiru przyjmie
 Wilk się do dworu tak ze adrefnie
 Zaraz papierowym z sobą przywitaniu,
 I posielyszym racasem pozmianiu,
 Tak się przyjarnig z sobą powigrali
 Ze iudno iure y mysl mić się idali
 Lur przyjarn byta dworskim pospolita
 Deklaracye y stowa obfita,
 Ktore się nigdy sercem niegadają,
 Wustach się rodzą, wustach umierają
 Jednego czasu Lys napiałycie
 Perus będzie wysrud w noy na ulice
 A bez pocnodni będzie, ostabiony,
 Wnogań od głowy będzie rachmuriony
 Wqy boka Kudnia w pada ar posyie
 Wniey się pogroza, rato pia y myie
 Ktoby rozumiat, bytak mądre zwierzę
 Tak cięha miało po btozie wstaj mienię.

Krzęci się z chary, lecz gdy widzi gota
Zerzynie tręba, oratunek wsta
Ze wstrach się, nagles Wilk zaraż przylbiega,
I tonięce gdy Lisa postnoga
Do wierz mi rzuci przylbiecła drogi
Kto ciębie wprawil tak w przypadku drogi
Abym się z nim scit za ciębie przykłać nie
W twych oczach gdy chęć zaraż l nyssem padnie
Lys nato zptacem: te twoie perory
Nie wczesnie rale, i two nie w cętoy perory
Loruci, a ratoy gdy widziar ze tonę
I rley m nie studnie wyięgnicy nastony
Lecz Wilk na takę proby niewzmazony
Dolej dworskim chlebem utazony.
Te słowa mowi: teraz slisko wszędie,
Wise niepodobna ratowac się będie
Iley toni, wstrach ze niuudem rajinęt
Gdy innych bronige sam ciębie uwinęt
Winnych nie rzyśiu. Tu nie osporobie
Ratunka myslie tręba lecz e grobie

Wion przyciucielu omaly rzec chodzi
 Zycie utracie, ktore wigay rodzi
 Kłopotow, troskow, niz rozkoszy daie,
 Kardy w nim wiele nie rzec sie doznaie.
 Smierec nie uwaro na lato, na stany,
 Monarcha z kmiicem w grobie ponowny
 Krotko lub dlugo rze jest iednakowo
 Honor chimera, slawa prorna mowa:
 Bogactwa bletem cor nas przyswiztacie
 Dotego zycia, ktore tak morduie.
 Gdyle moralny Wilk ra komeryt onow
 Lys widze wodgiur wyrey nad ylow
 Upada nadno, y ginie miernie,
 Wielu przyciuciel tak idradra niewiernie.

y sto
unie

NARRATIO Ima.

De duobus Fratribus Philiis Carthagenensibus, qui
 disceptatione de finibus cum Gremenensibus terminarent vi-
 cos se terra obrui passi sunt.
 Qua tempestate Carthagenensis pleray Africa imperita
cant

bant Cyrenenses quoque magni adque opulenti fuerunt. Ager in
nudiis arenosus, una specie, neque flumen, neque mons erat, quo
finis discerneret quae res in eis magno diuturnoque bello
inter se habuit. Postquam utrinque legiones item clades
sepe fuisse fugatasque, alteri alteros aliquantum sed
verant, veritatemque victos victoresque defessos aliosque
grudens per inducias sponcionem faciunt, uti certo
legati domo proficiscerent, quo in loco inter se obuium
sunt, is communis utriusque populi finis haberent. Igitur
duo Fratres Carthagine missi, quibus nomen Phileni
erat maturaverunt inter pergere, Cyrenenses tardius in
gredere, id se cordiane an casu acciderit ignorantes. Ceterum
in solis solet illis tempestas haud secus, adque in maris
tinere, nam ubi per loca aequata in nuda gignantium
ventus evertens arenam humo excitavit, ea magna vi
agitata, ora oculosque implere, ita prospecta impedito
morari iter. Postque Cyrenenses aliquando post leviores
esse vident, et ob rem corruptam domum penitus meluunt, erim
nari Carthagenenses ante tempus domo digresses con
bare rem, denique omnia malle, quam vici abire. Sed

cum Pericialium condicionem tantam modo equam pe-
 tirent, Graeci obivionem Carthaginensium faciunt, ut vel
 illi, quos fines populo suo peterent, ibi vivi obivionem, vel eade
 conditione sese quem in locum vellent profuguros. Philani cum
 ditiorum probata, seq vitamq suam Rei Publicae condema-
 vere: ita vivi obruti Carthaginensius in co loco Philanis
 Tribus Arus conseravere, aliq illis domi heredes instituti.

W. T. P. I. G. R. A. M. M. A. A. U. S. O. N. T.

De Venere armata d Pallade.

Armulam vidit Venerem Laodamone Pallas,
 Nunc estamus ait iudice vel Paride
 Cui Venus armatam cur me temeraria temnis?
 Quid quote vici tempore, inermis eram.
 Colonice.

Witroyngw sparie Wionoz Pallaswidige ty sis
 Tu teraz nieri: sproboy, bade y Paryparis
 Rem mny ibroyng pogardias ja ber boci byta.
 Wteniras.

Utineras odpowi kiudym cie wyjeigryta

OPIJANIE

Idrady mlodego Tarkwiniusza Krolewiera Rzym skiego
z Miaslem Gabium.

Tarkwiniusz ostatni Krol Rzymskie nie prawy
Maz, lat w sprawie wojennej paty zmyg rucawy
Gdy idnych Miasl dobywa, drugie wziesni grebie,
Gabiercyhow prcier zradz ruzarmat do siebie.
I trzech byl najmlodszy Bracia, na sladowca pychy
Oyca, do nieprzyjaciol wstrod noy cichy.

Gdy nam cobyle mielow zabiyce mnie krzyry.
Tycol ter Oyice i Bracia Tarkwiniusz ryery.
Ktory porzynil nany strogie namym grebiecie,
(Teniost on chytosty aby mogl to mowic prcier)
Opatruiq mlodziemca, pochowawszy miere
Lomie sieca widry, ze krow mu z grebita ciere
Glacry nad nim, by znieomi swe tgeryt orze.

Prosta

Errosq. Orust niebaerne uoryhuie mze.

Alie do Oycia wrymogtury sie unich na wywiadu:

Jakieyma na Gabiow rzubę ucyę wdrady,

Przylete byly wdziejernych riest pełne ogrody

Obwidzione strugami srum cżynigęcy wody.

Tarkwiniosz tam shtyly list w ryzwisy od clyna,

Cyfa cy ywraz laske głowki maku sina.

Gdy ozętych makowkach poszt rapowrotem

Czym deniost, clyna recht: rozhar Oycia iat ma. Potem

Wnet se porabiuwisy przednięcyre Mieszerany

Ogostocone wiodrow rabiera parkany.

Finis &

INARRATIO 3ia

De duobus pictoribus Lusice & Carrhasio, qui cum
ad certamen ac uirissent, eorum alter naues, alter ipsum

Lusidem opere suo exhibito in tabulis in errorem inducit.

Quo tempore in Graecia Europa Regione florentissima o
mnes artes ad omnem legem exacta perfectissime conspicuen

tur, fuerunt

fuerunt Ephesi Urbe templo Dianae toto terrarum orbe
clarissima duo, quorum alteri nomen Parrhasius, Lucius
di alteri erat, ita in arte pictoria excellit quid eorum o-
peri aut adjuvendum aut subtrahendum esset, scientissimus
illa antiquitas invenire ne uliquam potuisset. Coram
posterior artis sue specimen in frequentissimo nobilissi-
morum Virorum catu daturus, in tabula una, ita ap-
pare depinxerat, ut non pietas verum una cum vite tabe
le appositae fuisse jurasset. Mirari omnes, Taudare, nihil
unquam simile re visum fuisse agere, quaedam sunt in
pente exaere numerosa coherens avium conspectio à longè a-
vis in gluvium ventris restinctura, rita in tabula omni-
um in tabulis oculis expositam se levi volatu demer-
bit, spectantes soluto in gaudium rite, summis plaudibus
Lucidem prosequens Parrhasius amulus Lucidus opus
quoque secum eidem populo spectandum dedulit, in tabella
videlicet depictum lintum, palmam Lucidi ad certu-
men provocato, si majorem plaurum tulisset a spectantibus,
bus, prorepta

praeperturus. Teusio more impatiens, iudicio populi Deceptis ari
 culis tumens manu tabula linteum amoturus ad volat, sub
 illo spelandum opus atumans. Verum postquam vidisset lin
 tum illud pictum fuisse, imagine rei delusus, palmam Par
 thicis in genas pudore concuperat, ut qui, non iam auco ge
 nus stolidum ad se artio pictoria peritissimam in erro re
 induisset.

EPIGRAMMA

De Pauperis nobilis ad valvas Caesaris nocte dieq; stan
 tis in iuste omnibus bonis cauti.

Caesaris ad valvas iudeo, sto, nocte dieq;

Nec datur ingressus quo mea facta loquar.

Heu Deus fautes, I saltem nomine vestro

Dicite: si divi Caesaris ante pedes,

Non liceat placidas affari vocibus aures,

Saltem

Saltem aliquis veniat qui mihi dicat abi.

Polonice

Czekam u drzwi Cesarzkiech stoje imitowania

Bym przyby tamie st kardy mi wyciuc tabrania.

Deie musy tagodne powiedzie sway strony:

Terli mi do Cesarza przystep tabroniow;

Yterli sig niygodzi mim gadac w ty mierze

Nich u przy die litery by recht mi pode przez szere.

NARRATIO 4ta.

De Iuvade, qui depinxerat vetulam tam turpi & ridicula forma ut in ejus intuitu praerisu sit mortuus.

Ridiculum visu vetulam depinxerat arte

Cogregia Iuvado, jurafus vivere monstrum

Fada quia affatu mortem aspirare videtur

Haut tuus ac visis cum crinibus ora Medusae.

Stabat anus baculo subnixa forente viatum
 Nalalem sine crine caput, sine sanguine vena,
 Os sine dente fuit, truncus totus sine succo
 Horrida frons rugis sulcata in mille figuras
 Pendentis que genae gemine sub fronte uerenti,
 Et tristes oculi dubius in luce jaudentis
 Nasus habes stilloque plures quibus est tona vestis
 Immodicum mentum prostrans in nuumen abibat
 Et retro in trorsum de presum est, denique dorso
 Grande nova imposuit dorsum quo presu virage
 Et pondus ferre in docilis, iam curva fatentis.
 Cui pietam ut vidit pector placuit sibi plenosque
 Ad tonitus paulo geminavit ab ore cachinnos
 Vi tanta ut ridens miser animam espiraret.

Poloniae.

Stabat starz tak Iacses od malowat ywo

fi

Si bys przyięty, że to iſt nowiſzakiſ' dziwo
Bnydkie, ſtraſome, y ktore gdyby iſcie zyło
Thnieniem by iak ſledura patrzyęch narite.
Kato babzko ryarbione ſipetne oplasziate,
Podperſy hiem kowi laly cigzate
Naglowie w toſka niemaſt, zgbow prozme uſta
Kic' bi ſpiku zyta ber ſrawi zywigęcy puſta
Czto na tyſię imaszukhow wpoprzek porane
W dolach pod erotem w padtych uery ra kopane
Twarz obwiſta nos placki, broda ra obrzona,
Gęba poſita hu uſrom opaki wykręcona,
Girbut na girbicie naidany cisngt ig do ziemie
Nby cigkie ſlowiu, lub kamieni bremie.
Tak zocerywſzy kunſt pędzlem dzuwnie utoreny,
Polubiel ſobie w prauy w ſwoicy że rdumiony
Mulan: z cęcy niemierny lah y ſmich ogarnie

Ze duszy postradawscy z swiata poszedl mannie

44

NARRATIO sta.

De Dionysio Sicilia Rege qui Democli felicitatem suam laudanti, Reges in summa ut pictabat ille felicitate infelices esse ostendit.

Wspolnie ludie rozumieja, ze stan Krolow rzeczywistym jest najszczesliwszym, ze w Salsicach Rudnowladcow pomyslnosc sama sobie ratowyla pomieszkaniu, nie pomyslnosc ras' wspo, stych y ubogich miesie sie w domach; ale myslne y przeciwnie y stobny prawdie ich rozumienia nie moze niht lepszy pety, pie iako slawny ow Syjlii Tyran Dyonizy na cho im wy slawuige szczesliwosc mniemany Krolow. Gdy albowiem pewny z pod chlebowiego Democles zmierzaniem wychowa lat w mowie wojsko jego, bozestwa, powaga, panowanie,

nery

rzeczy wspaniałych obfitości, Pałacow wspaniałość, y gdy powie-
da; że niktogo nad niego niebyło szerszego; chciez że wige
(zrzuci) Demoklesie, ponieważz ci się takie podoba życie
go zachęcał, y moicy doświadczye szerszowoci. Gdyson
odpowiedzial że tego pragnie, rozkazałgo posadzić na Ilo-
tym, tutek bogato usłanym Ilotem przyrodobionym, Ilo-
tow wiele porastawiać z srebrny złota lanych. Eolym por-
dziwney wrody Dobrowsy pochodził karat im ustotu stanę-
a zapatrując się na jego szkielet w wielką pilnoscię. Tuż
Przebywato tam nowomnościach, Heronach, Kadidlach
Koty naj wytworniejszemi zastawione potrawami, Wa-
wato się Demoklesowi, że był najszerszym. Wmowa-
jego szerszowoci słofowany mięk od stropu na konskim
włosieniu rzucił karat, aby nad samym karkiem jego
szerszego wisiał. Widząc to Demokles, unisł na usta
z zapatruwał

45

z zapatrywał sturżycy sobie, ani na utracenie wyrobiane
bró, nie sięgnął zgi do potrzeb, iur mu sama spadła korona,
na, nakoniec prosił króla aby mu wolno było odejść y ić
nie chciał być uszczęśliwionym. Cze niedostatkami pokazał dy
onizyż, ze tego niemore nie uszczęśliwie który się czegoś oba
wia. Nad czym ubolewając ieden Poeta Polskie mówi

O! biedna kondycja ongdza bogata!

Czara zgoda być więzieniem choć Panem uswiata

Ni iść, ni pie, ledwie spae, y mowić pacierza,

Albo się ubrae more Król bez tądżecora.

Wt. y gdy by y wsonie radowie mogła sihodzie,

Nigdy by królem liré, rawnu braba chodzie.

NARRATIO bla.

De. Balthasare Babylonis Rege qui, cum memis vasa

aurca.

curia et templo Solimeo per Patrem ablata adhibuisset, et
dit manuum parieti verba inscribentem, quibus significatur
cum solio degitum ad umbras deferendum.

Et terno sibi saepe Dūs promittere certo

Mortales Luchesium deflectere lecta putentes.

Maria, cum tamen id pueros cognoscere posse

Cernimus, hanc vitam vitro similem fore, frangi

Quo magis erileat cilium. Nos parca sequatur

Quantum vis Memoris pede claudere, nimis ira

Tardior, inquit, gravius praesura scelus.

Non Helivnis ergo de promam fonte petitam,

Venim Divinis craula credita libris;

Rex Aetio sublime vidit Babylone superbus

Tempora fulgebant gemmis, adamante reinctus,

Acuspere simul membra regnantis amici;

Ambrosius

Ambrosius dapibus festiva fronte fruuntur
 Nulle, magis iustis causa, prestante ministrant
 Forma, delicti juvenes, circum undiq; stantes.
 Quid quid, pontus habet brumali tempore, quid quid
 Citati tellus, prouti muneris in se
 Omni ministros, Parbasitis orbibus auris
 Rabat auro cuncta, qualem irritantia membris
 Allemis resonat, Regis unciatibus aula
 Latitia cuncti plausus, ad sidera tollunt,
 Complatas verbo: perita Res ipse timore
 Deliciis fruis, quasitis undique lectas.
 Interea muro obicitur manus horrida visu,
 Epavidis cunctis, huc verba lugenda relinquit
 O! qui delicias fruoris, Res absq; timore,
 Cas meriere, alius solio sublime iudabit
 Nec ea fortunae fuerat horrendis imago,
 Castina lux aderat, casus Desert ad umbras
 Accidit heu! quobis solio incidisse repente
 Quis quos, fortunae nimium fiducia capit.

Coloniae

Polowie Rozumiemy ze wiernosc nas pewna tu czeka
Ze miosci stoli polowie omiui z Daleka,
Aprociui onaiu dobre to nawet y dzieci
Ze rzuc nasze sklamne, im iu bardiey wiui
Tym latwiey daic iu skruszyci. Coim atc sroga
Zragla hardych napada sprawiadiwoiu Boga
Stuchajcie nic z Parnasu nowiny baiderny
Lec wyrok wam stwierdzony prawdy glosny wierny
Sudzial Dumny na Stolyz krolowiy Tronie
Perly y Dyamenty wobily mu skronie.
Przyjaciel utygor imim iudicli stolu
Zarywaicze wytwornych rozkoiry pospota,
Tysiac zaenych pacholgal wybomny wrody
Skuzto mu dle dumny bardiey nic wygody
Cokolwiek, czyto wlicie, czy wimowcy pom
Rodzi mury nayrostych ziemia; albo morze,
Wbrzitho to biesiadnikom dla lepszy ochoty.
Na pulmishach stacownych podarac stol i stoly.
Przeplatane od glosom, wybomny muryci

Podawaly

47

Dodawaty wesela pod chlebne okrycie.
Słowem, nie lękał się żadnego przeswanku,
Zarywał król wrokości wszelkiego gatunku
W tym strasna pokaza się zła niepodobieństwo
Wle słowa chropowate rysuje na mianie:
Ty który dziś się cieszysz nawałchością tonie
Jutro umrześ a inny siędzie na twym tronie.
Inni prozny to postrach był plonnyj fortuny
Dziś wolał wnieść, a z tronu król zleciał do truny
Tak to bywa cyfletkość i magła upada
Ten, który wleśkim wierzyciu nadziei pokłada.

EPITGRAMMA.

Futura sine voluntibus joco responsio
Præconem sacrum querit sermone peracto
Eternus sit annus num subitanea rogas?
Curæ denticulos; es tu sine dentibus (inquit)
Quæ poteris premittis edere dente carceris?
Complacuit et tunc promissio facta, sub inde

Dombouffie.

Dombowshi apit quoniam fata sua
Nun post Clivias sit pvenientius ad cras

Inquit Prætor: Stygia iustus adibis idem.
Nunc ibi perpetui flammae volvantur accendi
Materias factus, quam patet ipse, Stygia.

Poloniae.

Cocharanum in Medietate hinc bywa wrydie.

Zpyluis baba Nigdia: cy w piekle nieby dzie
Ukar zby nure Nigdi: gdy zbow niemieta

Niebydies: babka w piekle zym zbyi zymy tala

Gdy in baba uiezy y dighuie pishnie

Tan Dgbowshi do Nigdia owcyo tez ruknie

A ia tez Mosu Nigie cy poygo do Niba

Niepydiesoz w piekle palę tam Dgbow potrzeba

Ad M: D: G: B: Z: Morya.

O: O: N. Invenimentum.

114

48

DE CLAMATIO

Ida.
Cum Descriptionibus, Laudationibus, Epigrammatibus,
tum Geographia Veteris Italiae.

ODE

Qua captatus Auditorum benevolentia

Ægea naves littora vidimus

Victi bixemi vela regentibus

Volis canina, fabulosis

Græjugenis satis immerati

Nunc Tulliani fontis ad ora.

Visura, in altum provehit satis,

Jaetata, Romano, per undas

Cloquii, requiescat oris.

Curo furentes, freta faveribus

Vestris, nunquam ne meluit tibi

Imo rediit tula credit
Se in Patriam spolio cruentam.

Dissertatio brevis.

De ratione studiorum à Tyronebus ad Eloquentiam tendentibus observanda

Plerosq; superioribus illis temporibus, quibus corrupti eloquentia fontes, Praeceptoribus ipsis in amore suae humanioribus literis addictos contra difficilem, arduamq; laborem in apprehendendo eloquentia, facultatiq; oratoriae splendore adeo quod fuisse comperimus, ut non pauci aut viribus suis diffisi aut facultate percussi, in assequendo eodem ab ea cellendi aquirentis eloquentiae exercitio absterrentur. Nam ubi primum huic studii discunt Adolescentes tam multa Praeceptorum summaq; tantiq; nugarum difficultatibus se obrutes viderant, ut non ad honestam & iucundam studiorum culturam vocati ad crummas, ad lacrymas, ad dolores, ad tormenta, damnati in amenum aliquem Delicis affluentem locum traduntur

ad

ad horrenda ferrarum antra, atq; illustra spinis & verpinis com
 cita se ab reptes haud injuria arbitraerent. Innumeras enim re
 gulas propositas audita schola Appendicis multiplicatas con
 specterunt ad legendas observationes & effusus ad res singulas
 commentarios per solutandos caeteros se viderent; Quae omnia
 non solum quotidie audienda erant & exutienda, verum etiam
 quod molestissimum est) fideliter memoriae mandanda & ea tem
 pore ad docendis natum exponenda, seu gravissimas negligi
 tia sua penas certo daturi se paululum exarsissent recitan
 do, aut hujus modi leges quasi ab Harmonico fonte relatas,
 vel leviter violare ausi fuissent. Quo factum est, ut miseri adu
 lescentes, improbo labore sui imparis omnino fuerunt deterriti,
 de quo ingenio desperantes, aut animum procius despondere
 sibi ab hisce studiis abstinere putarent aut si nequivissent ab
 his in commodis liberarentur non nisi per viam, atq; in vitoa,
 nimo in gratum hoc curriculum prosequerent. His malis
 occurrens teneroq; cupiens etate nostrae emendare, Stanislaus

Romancki.

Romanusque vir de re literaria optime meritus, cui primo ut a
tura illius praeterea in Rempublicam sita meritam restitu
tas a 30 ab hinc annis in Regno literas rationem in scho
lis emendatam ac castitatem latine sermoni reditam pro
stigmatamq; auro illo libello qui de emendandis Eloquentiae
vitiis vulgatus in urib; incultum & horridam Eloquentiam
Polonia in acceptis refert ille inquam vir quo facilitate via
ad desideratum Eloquentiae splendorem, pervenire postquam pro
scripsit regulas quibus veluti ad minuculis suffulti seu pergra
das quosdam sine difficultate in dies majore cum progressu
ascenderemus. Nam in illis ubi ad eam classem in qua sumus
promoti fuissimus, faciliores orationis partes ut sunt: diver
saram rerum modo fabularum historiarum narrationes ver
nacula lingua proposita latine sermone vertendas, remoto
quod retardaret seculi inventionis studio dari praecipit, tum
fabulam mox Apologum vel historiam seculo perseptam audi
torem exceptam calamo jusit. Stylo deventi utarare quod nos
haec

50

haec usq; observaciones donec illa omnia delamaremus Descripti-
onibus variarum rerum tempus impendere ut sunt mores ho-
minum diverse aetatis, quid unicuiq; conveniret observando, tu-
amercitas locorum, Urbium, Castorum, pugnae d aliorum ejus,
modi, tum deniq; ad laudandos viros illos qui pro Patria, pro re-
ligione multum praecleara ediderunt facinora, aliorum cele-
brando dignitatem natalium. Dotes corporis d animi virtutes
praesentem tam res gestas merita, honores opibus conspicui
erant, d aut alia quaevis sive illi uti animata sive vitae caren-
tia fuerit remota verborum amplificacione super vacua neas
cogitationes tantum ipsas Style in fine sed decenti tamen ca-
ponendo se convertere ut ita veluti per grandes quospiam assen-
dentis, facile negotio comparare possumus ea quibus ad Eloquen-
tia lauream pervenit. Res itaq; illius viri legibus morem ge-
rentes primum descriptiones quae quodammodo cum narrati-
onibus coherent Style utroq; tum laudationes aliquot epiagram-
mata item adjungendo hodierna die in medium afferemus.

DESCRIPTIO

Rytharum gentis quodam clarissimo cum laude illius à rebus
praeclearis gestis tum etiam moribus à natura in vites.

Rytharum Gentis maris Eusini aecola, hic Rypheus mentibus
inde Phasi flumine conclusa quantis paule post Diluvium unives-

lam

am Asiam repleverit victoris illi omni evo laudandi
scriptores in suis prodiderunt munimentis. Illa enim non so-
lum Asia jugum imposuit verum etiam Parthorum & Ba-
ctryanorum clarissimis quondam Imperiis initium dedit.
Hæc primum Imperij Persici conditorem ad angustias per-
ductum, cum toto trucidavit exercitu. Hæc Darium Histæ-
pim fines Regni sui extendentem, turpi à Regno suo submo-
vit fuga. Hæc fortissimam Alexandri Magni sui Trophonie
ita cum omnibus copiis delavit ut ne Mæneius quidem tam-
ta clædis super esset. Quod ve dignius admiratione gens
subjectis à se Regnis modice tributo magis in titulum Im-
perij quam in præmium victorie imperito contenta avari-
atq; avari non perinde deselique mortales appetens sua
omnia in plaustris coriis imbricæ hümæq; causa lectis, ve-
hens per in cællas solitudines errare soli. Justitiamq; ita amat
ut nullum crimen magis furto puniret quippe sine tute mu-
nimento habentibus quid tam suisset, si furari licuisset. La-
ne usus ignotas ad accendum tamen frigus pelibus tege-
bant mensa non exquisitis ornata apulis verum lacte & mel-
le conditas sub aperto celo nocte dieq; existentibus præbebat. Da-
tis hæc vita temperantia nullius rei aliene cupiditatem illis
injecit quippe divitiarum cupido est ubi usus prorsus ut ad-
mirabile videat, hoc illis naturam dedisse qd Græci longa sa-
pientum

51
Sapientium Doctrina præceptisque Philosophorum consequi nequã
verunt tanto plus in illis profuerat vitioñem ignorantia quan-
to in Grecis cognito virtutis atque utinam reliquis mortalibus
similis moderatio & abstinencia alieni foret profecto non tantũ
bellorum per omnia tempora terris omnibus continuasq; neq;
plus hominum ferrum & arma quam naturalis fatorem con-
ditio emedio tolleret.

CARMEN.

Regni geste per Codram ultimam Athenienziũ Regem qui
ut Patriam suam obidione liberaret cum aliter non posset se
ipsum morti obiecit.

Urbs antiqua potest studio aspernime belli
Doris clara viris reliquas opidentior inter.

Tumultus odiis contra flagrabat Athenas

Offensas propter veteres quas vindice bello
Ulluri Doros quem finem bella tulissent

Consultam prope remittunt oracula Delphos

Hæc ubi constiterat, respondit Apollo legatio

Latus Doros claros ex hoste Triumphos

Hostia pro Patria ni Ræa uicidisset Athenis.

Quæ mandata Dei postquam vulgata fuisset

Hæc steterat cunctis animi sententia, vita
Donandum Regem, quare super omnia magno
Præcipis studio Regis custodia Codri
Morle tuis penas quicumque fuissent
Ausus Athenarum Regis violare enervum
Postquam respiceret Næmen respersa dedisse
Talia se qua peti vitæ jam prodiguo ipse
Scum (qui posuit Patriam liberare) revolvit
Næc mora regali tacitus cum veste corona
Depositis Pannos indutus nocte fugata
Cum fatis egredis sylvas petiturus opacas
Nox collo sarmenta gerens cum mergentibus
Læsus Phabus æquos hostilia castra subintrat
Septem carpit iter confente milite tandem
Unum solum resistens sibi vulnerat astu
Quo cilius (venerans oracula numinis) in sos
Apta caderent Patriæ data viclima morte
Næc tulit hoc vulnus letali sauciâ iutu
Codram, stratus humi perfusus membra enuisse
Purpuram vomit ille animam sud mors te petitam
Gaudet ovans Patriæ tandem reddisse salutem
Postquam Dorenses vidissent corpora Regis.

Prata

Brata jacere simul fatis prohibentibus.
 Ultra signa canant reditus prope abridione soluta
 Nil proderat majus Patria tribuisse profecto
 Quantum Patria vita spoliatus obiret.

Colonia.

Dorzyskie Miasto na ow wraf niemate
 Z Kateneryhami maieze zastanate
 Klutnie salaryi y sawisii wojny
 Kakhonia sobie grozq nie spohony
 Dorzyskie Miasto niem wojny raryna
 Posty do Delow by sig Apollina
 Radzile, wysli iohie wojna iata
 Z Kateneryhami skutek bzdzie miata
 Ci powrociwszy qstony ze bez wlotki
 Jakie Bogowa dali im wyroki
 Dorcyeryhowie zemstacy sig sawisii
 Jereli cate Aten krola zycie
 Gdy sig od Postow o tym dowiedzieli
 Darowac krola zyciem przedziwzeli
 Zolnierzom swoim le daie wstharz
 Umrze hito Krola rabie sig odwary
 Dowiedziawszy sig o Boskiem wyroku
 Krodzes Kroal Aten Ocyeryng wlym kroku.

Myśli

Mysli ocali' ranié sobie zycie
Wargi w sie miejze porubrawysiz skrycie
Wy chodri znie sta znowy w bliskie lasy
Potym nabrawszy drzewek ote czały
Gdy Phobos konie plawi w Oceanie
W boznie Rodnos Dorocyrykow stancie
Ple w dwaga promiedzy zolnierzy
Jednego kosa umyslne uderzy
Aby tym przodny daige Bogom wiazg
Polyst rawsrystkich trupem na ofiarę
Nieprzemyslaige przedko knieciom skozyt
Jilonego bracié mierz uscy w niem ubrozyt
Pada bez duszy Rodnos naco godzit
I tak od klyzhi wosrystkich wywobodzit
Dorocyrykowie porubrawszy ze krola
Zabili Aten nieczkaige z pola
Kaktozym stali oborem pochwili
Widze wyroki Bogow, uktypili
Chwalobna tego zaisk iest rada
Jilony na placu za Cyeryme pada.

Epigramma.

De quodam que cum audisset viirum uxorem pendere. De
arbore petiit sibi ea scurculos ut sua uxor haberet unde pennis

Tristia fata suo quidam unquestus amico
 Profusus molles ora cadentis genas
 Quod furor uxorem uesamis adigit in horto
 Quis Voles ach! proprios claudere fune dios
 Ramos ille s: uiam tristis miserat amici
 Arboris illius posset habere sibi
 Hortis hoc inquit committam crescere nostris
 Debit huius uxor sortitam esse mala.

Polonia

Utkaratsiz przyjaciel przed druzim na swie
 Nierozumie adze nauone ter wrenicy idroie
 Je sy mu zina riazkiy przyrzyny sam nie wie
 Obwiesila ach! nozi rat w sadie na dnuwie
 A ow chege go powieszyc potak wielki stracie
 Wziel gatgrzky ierere itgo dnewa bracie
 Abym ie wozetepit w moim takre sadie
 Znac mu byta ita zena w domu na sawadie.

DESCRIPTIO

Civitas Presoviensis in Circulo Pilsnensi praecipua.
 Qua Vistula non ignorabile praecipiti cursu labit, annis pro alta
 hinc crepidine coarctatus circuli Pilsnensis praecipua Civitas Preso-
 via concipit, non quidem agroribus aut muro cincta, sed Arce Prin-
 cipum

nam Lubomiriorum domicilia, veluti quoddam propugnaculo
in quorum alii artes diversas proventum penitenda operum
suorum præbent argumenta alij negotiationibus aucti meo,
eo eloquij quo adventas passim venales es ponunt alij aut op,
pedanorum mos cauponas exercent, pietate in Deum, fide ergo
Principem, humanitate in omnes, ceteros humanitate ante ve,
lunt. Rificia quidem non superba sed commoda & fortunæ cu,
juslibet convenientia possident, et teries eorum sed citra luxum
pontibus ubiq; stratis adornata ad faciliorem iter agentium
transitum, solum enim natura pingue & humidum, acceden,
tibus sub inde frequentioribus imbribus imperium iter si po,
tens dei sunt, fausserit & non nullis in locis præsertim delivio
ribus cumum & aquis absorberet. Civitas vero ipsa omnes specta
ta oculis aridet, non solum propter arcem cujus mentionem
sui, sed propter ædes sacras religionum hominum domos egre
gias ornatas quas inter non postremum locum optinet domus ero
dienda Palladis juventuti conservata quam Stanislaus Lubomi
rius Pater Poloniæ Imperij 129 ab hinc annis mun
ficia delavit manu sui Nobiles juventes causa ut aliquando
litens, & quod singulare in stitulum est, meribus prohibitis in
ela Patriæ prodesse possis. ac qd magis mirandum in tanta
humorem & fudicorum copia quibus ea civitas abundat salubri
agri fertiles irrigantibus; hunc flumine agros illine piscin
pluribus

pluribus, diversa piscium genera alentibus denique ³ *quod* isti civi,
 tali maximo est ornamento hortus - Principio *aspirans* opera ad
 voluptatem ex cultis visis, qua enim postquam copiam ingre
 diendi habuisset praesertim ipso vero ab exitum aliquantulum
 declinante quo tempore florem copia diversos amoenissimos ex
 halat odores habet *quod* contemplet. Hic enim arbores vario gene
 re florum comites veluti pictos certe exquisita hortulanorum
 dispersitos in tubis hic jam alio adventos jam eodem sole in
 natali majoribus caere variis exorescentes arbores conspiciet
 hic acta fides mala aurea, poma asiria, majore inopia ca,
 arboribus pendentia d'intuentibus gratam quidem eam tem,
 plationem in gerentia maximam animi sui voluptate admi
 rabis hic simalacra veterum, hortorum, Præsidium illorumq
 Patrio marmore affabre facta tam *quod* minime proletem unde
 est, cuiusque quidem ades sed ad invitam Chinensi veluti opere
 adornatas non mediocri horto adiam ornamentum contempla
 bis. Unum super est *quod* unicuique displicet est necesse videlicet eam
 civitatem magnam turbam in tulihem fauceam aliis fauce soli,
 tam illorum orerem conservare illig. ³ *synagoga* d eam hae cen,
 tos capiensul alteram ultramq³ edibus sacri simulam munere se
 quanti libet multitudini capiende non imparcem sortem tutaq³
 conservandam aequo animo permitteret.

DESCRIPITIO.

Rerum Pandetie Civitatis quodam muro fossis &aggeribus
cincte.

Aspicis immensis hie saxa ruinis
Diruta vel tempus post ruitura breve
Et turres qua quondam aetris calog³ superbam.
Terra pene graves in senescere cupit
Rune semi stantes in firmo pondere natant.
Quas prope proglidus sil³ subjisse timor
Hae sunt nem ulle quodam superbilis hori
Turres hae pulchrae mania Pandetie
Hae preclara ex tanto magni monumenta laboris
Sive Ludovico tui & Casimiro tui
Quam vis caimium decus Urbis famaeq³ tantae
In solis restet pristina ruderibus
Illa tamen loquit³ Laetitia vis quanta fuisse
Ille felici tempore gentis opum
Declara nostri tum quanta potentia Regni
Quantum majorum nomen in orbe fuit.
Nam Patric tot quondam illos peperisse Troumphos
Totq³ hostes armis perdomuisse suis.

Non solum hostiles capere Urbes manibus altis
 Munire d'vallo sed potuisse tuas
 Hæc cui non possit admiranda videri
 Quis non invictis viribus hoc tribuat
 Hæc nunc heu toto quam nunc Durabile mundo
 Proxima sideribus mania terit humus
 Quæ tamen est tante verissima causa ruine,
 Si fas à quoquam discere scire velim
 Turris tam caesse tot propugnacula
 Porta d'curtam vasta procubuerit domus
 Barbarus an Turca ex tremis orientis ab oris
 Urbs miseranda tuum venit in caedum
 An tibi pannonice novit vitia gentis
 Illius ut caderes non relevanda manu
 Anne tuam in cladem Sarchia populator agrorum
 Socios hiperboreo venit ab usq; frecto
 Tute nihil nostros unquam mansisse recorder
 Hi quam vis soleant mulla referre
 Non hostis tanto Regnum spoliaverat ultas
 Præsidio hostiles nil potuerunt mince.
 Ramy sordid cui tam demens fiducia d' nomen
 Vellit ut ex victa quæreret Pandetia

76i

Hic igitur tante novavit quid d' obstitit urbs
Sic posuit primas inter habere locum
Primum equidem multum annorum longinqua vetustas
In res humanas mœniâ ipsa potest
Sunt ubi quas veluti immeriti miracula mundi
Fœtabil Memphis Barbaro Pyramides
Vel Carij vestigia que sint querere sepulchri
Quod spernere posuit prodigiosus amor
Vel quam hostilibus cinxi se Chemiramis olim
Rarasq; muris die præceus urbs ubi sit
Obruta funeris perierunt omnia restis
Et via ex libris illa suis se patet
Ista humanorum ut nata est sanctiæ rerum
Debit ista rerum etiam condicione labi
Præterea lusus Regnorum pessis d' isti
Urbi etiam exidium pernitumq; tulit
Nam dum d' cultus d' latus et lusus mensel
Jam nullum patit nostra tenere modum
Dum nunquam nisi multiplici comitante
Multo d' servorum nos juvat ire grege
Dum nisi per centum populo per et æquora antu
Sint advecta ad nos vina bibisse pudet.

Restituro

Nostrum in. tunc, nullo relevante parentium
 Inclitus ille labor mœnia usque ruent
 Quod ut Deus nobis illi pepererit tueri
 Res ubi haec nullus non potuisse pudor.

EPITGRAMMA.

In mortem Anghmelici.
 Invidet illorum labor qui se dedunt totos scientiis abjecta salu-
 tis anima cura.
 Mortuus est numerandi clarus in arte peritus
 Distaret spatium Styx atq; Solus
 Ne suo ubi sit tamen eorum credere fas est
 Legiste hanc brevior quae via visa sibi.
 Colonia.

Umant Raehmistr raerny mar hitory iako tveba
 Wudriat do pichka mil wile do Kieba
 Grief on postud domystae sig hiba tak moyg
 Fe welat blistr obrai nireli daluq drogg.

DESCRIPPIO.

Alexandri Magni Adolescentis et Cylum sibi amantissimum per-
 aritatem occidisse et sic a violentis in se manibus abstineret.

Ego.

Ego ne te Clytium sic dixisse potui tantamq[ue] in te iram concipere
ut funus la tanua suavissimam mihi animam ea torquerem? nihil
ne me atas florentissima, nihil generis aviti nobilitas, nihil com-
munis, sanguis D. Patria nihil amoenissimum D. Regia consuetudine
dignum in genium nihil illa eris gratia ille verborum lapsus ille po-
tens, suadendi ardor, illa virtutis prestantia, quae tot hostium cunctos
tot adversus aures mecum victor persequisti, nihil inquam haec potuero
universam et crudelissimam de manu nostra suam ex eulorem. O!
felicem tot votis juvenum meam solum amicitium infelicem. Quan-
to te in aere cedere juvenibus tuis manibus, mihi futurum erat hone-
stius jacens hostili percussus speculo rueres quae tua est virtus non ultus
occumbens cum gloria nunc ab amico inter pocula nunc cum ignomi-
nia cecidisti. O! qualis quantusq[ue] hostium terror quam comitibus perspi-
cas manu promptus fortis pulchre qualis Alexandro animus, quanta
fides, quam stabile, quam sincera, quanta in Regem observantia in
socium duci, in amicum hospitale quoties ipse quam seleratissimi ex ter-
ri vitam protulisti: O! me tot beneficiorum immensum hominem!
quantum ad nos se facinus Alexander, quando fidelissimum suavissi-
mum amicum Clytium intremi! jam reuertit illa magna nemi-
scis species illa verborum comitibus, illa mentem humanitas, oculi,
vultus, gratia, vel in hoste complexanda. Duo te meq[ue] precipitavi
quando haec uno ictu suffluti universa quando fructum dulcissimum
consuetudinis

57
consuetudinibus quando in divisum haec tenus fortunae vitaeq; comitem,
quando salutis pium propugnatorum crudeli ferro mactavi. Quinca,
dem te via manus consequer qua in feris immolavi qui in violati
a me amoris poenas tuisq; dignam manibus ultionem, Da te illam mi,
nistri lanceam, quo Clytus cecidit jungant mortui qui viv i amplius
non possunt. Bellus jam hostis vindicandus Alexandro superest pra
ter ipsum.

EPIGRAMMA.

Anno aere Christi 22 natus est in suburbanis euburgii oppidi puer
absullis brachijs qui procellis factus omnia manuum officia sub,
sidio pedum obibat, erant enim digiti illorum ob longiores d ad res
quas vis apprehendendas apte ul procul intuentibus manus vides,
ref illa malum deselus suos ab illis muneribus compensat cum 30,
annes Porcius Poeta hoc Epigrammate celebravit.

Mira sedes pedibus dextra fuit omnia Tomas
Cui natura pares brachia nulla dedit
Namq; bibit pedibus, pedibus sua secula summit
Voluit d his libros preparat his calamos
Quin d literulas pede tam bene pingere novit
Artificij super d grammata ducta manu
Omnia nempe potest vigilans industria quodq;
Natura.

Natura ipsa negat per se in genium.

— Colonice.

Cud natury nogami w wszystkie czyni sprawy
Ktorego na swiat wydata natura
Nogami pisa, iada nogami potrawy
Noga, niezhi waznie temporeu piewa
Co wickora tak lity nogy pigknie stawia
Iz y malarz tak pisac nie potrafi. Bore
Iz to prumyslt w ertowicku wszystkiego poprawia
Czygo natura to w nim dowiyp moze.

DESCRIPTIO.

Vite Ggy Imperij Persie Conditoris, versu Patrie.

Gdy Sardanapat w ogniu shoneryt zycie
Krolem Arabika Sledowie y losicie

Jego Sotomstwo czynicie Panami
Ktorego czas Dlugi panuie nad wami

Kakonie berlo Astryagiesowi

Daciecie wasze Gyrafa Driadowi

Ten widze w esnie, tatoroi ze byta

Furki, wyrostery Argo chryta,

Snu wyhtadaczow w swieim Panilwie stuka,

A udnostajacie wuzylimu wnuha,
 Ktorey Azji caly Panem bydzie,
 Jego wyprzede, a sam Tron osiedzie.
 Jego iz boize Corke swę Perrowi,
 Perupty fortuny dat Kambizowi.
 Wychodzi narwial Cynusem narwany
 Astyagesa wnuh, a Syn Mandany
 Harpagusowi, by igasty naprzecie,
 Karago ranię między Perskie knieie
 Ktorey iz boize gdy pospiewci Oyca
 Kastyki Corka, kusnie iak raboyca
 Kabył skarany, dat go Pasterrowi
 Trody Krolowstwiey, Mitrydatesowi
 Aby go rabil, lub w polu otwartym
 Dat napoznanie Tygrysem iasartym.
 Temz pastera Desila la nowina,
 Prosie onigo natrzgnie porozyna,
 A otrzymawszy iako swego chowa
 Czym iz weala Cynusa osnowa.
 Gdy wlatla roznie sobiego shotare
 Krolew obrali rtych dowoli karze.

bydzie

Podróż Synow gdy wracają z pola
Zatwórz, skąży, zanurz, przed króla
Cyrus przed królem oskarżony stawa
Jak by najlepsza była jego sprawa w owem
Nie się nie boję, nieśmiemi słowy
Ja królem być muszę musi być i siostry
Na tych, którzy by przyślepieli prawa
Taka u wszystkich królów jest ustawa
Król Astyages idziwisię niemato
Temu tak Cyrus odpowiada smiato
W tym ten dawniejszy przypemina
Sernaię wnuka i Mandany Syna
A że Harpagus nie ugrzynt woli
Królowski Dorę, bardzo króla boli
Ku remie Syna, na obiad zabia
Zmyślając przednim remu wielce spryja
Prosi na obiad Harpaga do siebie
Ten w swych wybrnoscach Syna swego grzebie
Każencu stotu od króla spytany
Czy zgustem obiad do niego był dany
Zgustem odpowie że nęste zachwiate

X Przynosi.

Pragnę by wiać, co by mu się zdało
 Ulać w sobie ten gniew sprawiedliwy
 Harpagus, iemsty ruka tylko chciwy
 Podroffrey Cyrus co to się nim dzieje
 Pisze Doniego iako Diad w knieie
 Wyrućie karat iak był zachowany
 Jak był sam zato od niego szanany
 To więc obydwóch krayda a nic udra
 Gdy zwoyskiem przyszedł Cyrusa pubudra
 Nad to mu spelow poddać obiecuie
 Tu sam Diada i krolestwa wyruie
 Ze zaś publicznie dla krolewskiej strai
 Niemożna było nieść listu wihary
 Te daie z swoich stuy najwierniejszemu
 By list wraigea wtozyl y niest ktemu
 Jak by myslistwa powracat wliymienie
 Wrigwary raigea siatki tak ze bierze.
 Jdzie, szerszliwie pusteraię go warty
 Slowem dla niego gosieniec stwarty
 Oddaie listy Cyrusowi weseinie
 Ktery iur przedtym upewniony wosnie

Aby ta Droga puscit ci bez piecnie
Rogoby spodkat pusiwszy sie w drogę
Wszelką rucejcie mimo siebie twoję
Lisł pniecytawszy przy wesolej porze
Wychodzi zawi nim stonca swe zore
Por puka, spotha sybaro imie niem
Ktory woko wach usiedł przed wsi ziemem
I kęd by był rodem uiehowie sie pyta
I iak swoiego towaryra wita
Do Persepolem miasta z nim sie waca
Ku swym zamyslom cety sie obraca
Do siebie wabi w tym mieście lud stoji
Lasy wycinać hary widle drogi
Tych gdy wycieli naban kiel raprasza
Taka do smierci będzie praco wasza
Pohi pod Medow będziecie rogdami
Przece i weli poydziecie z nami
Faden wasz swego nierapoci erota
Karda wam będzie godina wesota
Kaw sie talwo naklonie lud daie
Wozny natych miast Driadowi wydaie

Ten zapomniał w tej o tony dnie Harpaga
 By wycykiem posiadł pruciu niemu blaga
 Harpagus wódce ze Dnaja gotowa
 Do umsty wódce melonogo stowa
 Dnie ochotnie, iak do umsty radcy
 Swoyko swocie z Cysusom. Tycy
 I tym Astragayes stysy sege ze wdradony
 Scigga pozillie sam idie wte stromy
 Gdzie Cyn / stanął oborem swobodnym
 Cicha go z ludem do boie gotowym
 Falniemy swoiak, by radney niemieli
 Radicie uui, na dwie cyrie Dnie
 Ilytu wybrane y no skry dachmy ze
 Stawia dobyte miue kate. orze
 Ilych, kteryby uui kae raezle
 Janie przyiauiot swych najpynij korych mieli
 Bieg sie gnyznie y itay y itay strony
 Mahonie Cynus na silach uogltony
 Tyl im podae Mathy zony Dnie
 Zachodny drogę ralsy cie nka nicci
 By tak skharadnie zplacu niechodzili

Prosa

Proszę, jeżeli mi przyjaciel mili
Wraco się Cyrus do boju w tej mierze
Astragosa zwyciężywszy bierze
Niekładnie i dalek na niego kładany
Wrogdymu dać one Kirhanow stany
Zemsty zakrywudy by najmniejsz miszcha
Siebie prawdziwie uzmait za w nika
Darmo się opnie kusi zająstony
Kerme ma Bug dać beta y horony
Irynie ponira i dnych drugiem przyia
Cyrusa na Irom uładra Dziada miia.

DESCRIPITO.

Gestorum Ciri post quom Memareha Imperii Persici auduit.
Cyrus od wrystlich Memareha uzmany
Wrogd Sybarowi dać Pershie stany
Iyo nawoynia nagradraize cyryy
A swierne woysho gotui zprygeryny
Ze miastla Medcom bodge holdowniere
Iruity zkanhow iazma niewolnicze
Widze od onianę Irydu wlym narodzie.

Hylyg.

Bronie od ognia, bawdy pędzka lui
Gdy by dla Kitera Cyryl nie był, kozy
Był by go w Grecie wielkie i płałat wojny
Lidzi ery kowa pacyngę wojy swobody
W ktoray uadzieli publice narodow
Gdy się in memi zabawia wojnami
Cyryl to ian mo unieig, canet sami
Doniek się uosoci nie uizka mu praca
Powstornie rbiu ry, wolno uim skrata
Odiera konie y bion, bez odelania
Kari do ryzoku pacy, togi, stanania
Kilorym pacy, Cyryl wojny nie rygality
Tym zbylaky gny, roine, bion, uity
Wlagbach, Cyryl, iwi, Arjo, cata
Mysli, iak, by, się, uithia, dostata
Teminji, Panig, by, ta, wley, hainie
Kilory, do, lych, craf, i, uere, comie, stynie
Kiu, stracona, wadze, woj, sko, idala
Pier, brok, straca, pacy, uia, mo, potwala
Mogge, zabronie, maine, woj, ska, rita
Wnie, w uwe, granice, uidnak, de, pacy, uita
Taj, pacy, w, swym, Dan, stwie, mie, talow, u, się, pacy, u

A dla Cyrusa trudniejszy przeprowoz
 Zwyczajem iur będe Cyrus za przewozom
 Nieu od brzygu stanęszy oborom
 Zmysła uieerky a woborie wino
 Postawie wiele zwyczajem ranim Syna
 Wysle Demiryx który iesere metody
 Trybu nie maige wyzskoweyo przydy
 Wina woborie Cyrusewym kery nie
 Z ludem ie piie swy wolny spokojnie
 Tym bezpiecniyszy ie Cyrus uchodzi
 Niepomioge ze na iego ry cie yodci
 Wraca sie Cyrus o potrocy prawie
 Wzysklich wy cina spieznych na morawie
 Nigdy in szemie y Demiryx Syna
 Oczym Krolowę gdy dosta nowina
 Zwybranym ludem przeciw niemu lici
 Fernety srutkaige gniew w swym sercu nieci
 Blisko iur będe w manowce wybocy
 Zmyslo uieerky potym go obshocy.

Wspomnienie

Repapieroni tam radnego do domu
By oty hlyse opowiadial komu
Jamego takie Cyrusa tam wigta
Incomotnie wrescie glowemu wigta
Tzwana petniomy wor kwiety wotry nowy
Nabrogajcie sie nece temi stowy
Napiuy sie napiuy Cyousiy spragniony
W tym zyciu ludzky kwiety nienasyomy
Stak wromotnie Cyrus skomeryt zycie
Jgryztkiem serzucia stat sie mianowicie
Nec wierz fortunie gdy ci sprzyca szodri
Gdy ci wywysza na two zycie godri
Cyrus Monarcha tak u wyslytkich wigty
Siem lat pamuige iest wromotnie wigty.

CARMEN De Urbe Roma.

Qui Romam in media queris novus advena Romam.

Et Romam in Roma nil reperis media.

Apud muros non mola praesumpta lata.

Obrutaq; horrendo vasto Teatra situ
 Hæc sunt Roma; videri. velut ipsa cadavera tanta
 Urbis adhuc spirant imperiosa minas
 Vult, ut hæc orbem visa est se vincere viciit.

At se non victum ne quid in orbe foret
 Nunc victa in Roma victrix Roma illa expulsa est

Atq; eadem victrix victaq; Roma fuit.
 Albulæ Romani restat nunc grominis in dæ

Quis etiam rapidis foris in equore aquis
 Dixit hinc quid posuit fortuna immota labescunt
 Atq; perpetuo sunt agitata manent.

Coloniæ

Przychodnie ktoryz skazaf Prymu wsamym Prymie

Mowisz ze niemaf Prymu ty lko samo imie

Sporey na gnazy murow na skat & rozwaliny

Sporey iaku Teatra przy kryty niiny

Te sa Prymem czyi same rozruwne gmachy

Niesq znakiem iak swiatu Prym erynit postrachy

Swym wyuzstewem nakonie sam siebie wyuzsta.

Abv

Aby tak nie nieuple Rzymskiego orgia
Teraz wize w samym sobie wyciżca się grabie
Rzym, który pokonał i innych i siebie
Tyber tylko restat się mał Rzymian imienia
W ten domowze pływaj swe wody odmierza
Patrz co more fortuna upada co stoi

Co tak zawsze upływa zguby się nieboi.
Laus Aristidis viri Atheniensis prole ceteris justissimi Patriaeq;
amantissimi.

Si quod Regnum aut Resp. virorum illustrium copia felix fu-
it, tam vel maxime Græciam olim cujusmodi deprehendo ut eti-
am Romana Urbs habeat quod ipsi invidcat. Quamcumq; enim
virtutem spectare voluerimus in ea non unum sed plures viros
caelestes nobis offert. Justitia & amor Patriæ quæ aliarum vir-
tutum parentes sunt, habuit utraq; suum cultorem Aristidem, qui
quantum in utraq; documenti dedit paucis diei non potest. —
Atq; ut primum propius attingamus eam quæ summam sui
estimationem est amantiss, justitiam ei germanam fuisse so-
larem inde conari potest quod ab ea relatam quidem unquam di-

refert,

seferit, quod ab ea na orbis universa vi ut sola suo cursu dimove,
 si unquam potuerit, casum subire quotannis omnibus privati
 vitam omnium rerum inopem ducere maluerit, quam hanc vir-
 tutem sibi propriam vel in minimo ledere deniq vitam ipsam
 admittere si ad id coactus fuisset quam in iuria quem quamq
 fieri maluit. Regulam agendi, decernendi, sententiaq dicende
 aliam nescivit, nisi fas & equum. Virtutem sine proelio, fugitium
 sine pena, quo ad licuit unquam vivit. Illum omnes colere, illi
 us consiliis uti ad illam in suis rebus dubiis confugere, quo fas,
 etiam est, ut passim ab omnibus etiam in fide sortis hominibus
 iustissimas appellaret. Cujus rei testimonium evidenter nul-
 lum dari potest, quam cum quodam tempore caneret. Exhili trage-
 diae Claus Amphiprasi hoc versu se nolle bonum videri, sed se pro-
 dicaret, uncti oculis suis in Aristidem conversis palam eum tale
 se, ut pole iustitiae amantissimum judicarent. Atquam sui testi-
 mationem consequendam, non ad speciem rebus gestis sed proclara-
 tam privatim quam publice, variis muneribus defunctus pluri-
 mum contulit. Legibus quippe ob oculos positis absequens, ut non
 suis suorum commodis speram daturus, uncta que in dissortati-
 onem venire poterant iudicabit. Quod quidem luculenter gerens

protervii

proletorium dignitatem ostendit, cum enim aliquando causam ju-
dicaturus pro Tribunali sedisset unusq; litigantium sibi cum de-
mereri cupiens, in hac verba prorupisset: ad alteram partem
impetralis volens erga Aristidem animo fuisse dicens: equis si-
mus Judea amici inquit: fac velis in jura tibi illata pro-
ferre; si noveris me, non id eo pro Tribunali sedisse ut michi
judicium illatas, quo responso ita animum litigantes perstrin-
xit, ut labes ipsius justissimo acquiesceret judicio, hac justitiam
nig quantum apud eos ipsos voluerit Aristides, satis superq;
ostendit populus Atheniensis cum Themistocli dicentis in corri-
tis popularibus se rem bono Atheniensium futuram reperisse
suis eam cum omnibus communicare non populus resistit se
judicio Aristidis ad hesuram promiserit. Constituerat enim The-
mistocles Classem Graecorum caedere quo Athenienses Paci-
lis universo mari Dominarent Aristides hanc P. Publi-
ce potentiam ne perpetuam, ne justam futuram crederet
ut pote maxima uterorum in jura comparata est asser-
natus. Quae cum ita sint, qui rem videt cum fuisse justis-
sime amantissimum?

Resat itaq; nunc quanto erga Patriam fuerit amore into-

65

Solenne fuit Atheniensibus causam praesentibus, timorem
ne alicujus potentia prevaleat solum vertere jubet eos quorum
rele factis in videbat. Eadem de causa ad versus Aristidem acci-
tant quod maxima apud omnes florret justitia estimatione, ostrac-
ismo ad decennium condemnat justissimus, ab ille aequo fe-
rens animo in gratam Patriam neq; vero hanc in injuriam legis,
se meditat ad esulandum curdo Deus immortales precutus est,
ne in gratam Patriam veniret ejus mundi malo ad quod ad ver-
tendum ipso indigeret. Potuit in Persas proficisci & Xerxi illa-
tunc bellum Graecis operam suam navare, potuit Laedemoni-
os inimicos victores ad bellum emulare, potuit socios civitates ad
defectionem sollicitare ad Patriam amos huc cum fuisse non per-
miserit. Quis factum est, ut Plebis voto in Patriam ad propulsandos
hostiles impetus ante decennium exactum revocaret, revocatus cepe-
ria ad ita opera laudem se prestitit ut cum omnis cum plures ceste-
mationes et communia Patriae bonum quam privatam injuriam
palam profiteret. Cum enim Themistocles; qui ad eum Urbe
pellendum plurimum operae contulit; videret utilem Patriae
ad versus Xersem futurum non desuit ei opere multo quo com-
utilio qua desistente ita juvit ut periculum a Patria sua aver-

teret.

teret. Inde quoque facile iudicare illum possumus Patria amantissimum fuisse quod felicitatem ipsius maximis quibus unquam propriis praefertit inolumentis. Is enim ad classem edificanda sacrorumque reparandos quantum quae Civitas daret pecuniae delectus, optime se facturum iudicavit, et quovis anno quadraginta & sexaginta talenta Delum desponsis conservanda. Poterat ille Vir suis rebus privatis quas reliquas habuit, consulendo, magnam partem illius pecuniae in rem suam conservasse, poterat laevius vivere, poterat suis hereditatem magnam comparasse, sed amor Patriae non permisit. Legimus enim illum, quamvis summus magistratus quessisset, in summa omnium rerum inopia decessisse ita, ut publica pecunia cum humari, ipsiusque filias detari necesse fuerit. Quae cum ita se habeat, quis non intelligit cum quoque Patria sed amantissimum esse? Quare ut sapientissimis Platonis affatis intendendo concludam, dicam quod sentes, Themistoclem, Amorem, Periclem ornando Patriam superbis, sed ad invidiam civitatis, publicis edificis, Decorum immortalium vobis atque simulacris non tantum Patriae ornamentum quem Aristides in justitiae laudem florentem Patriaeque sed amere in signem praestitisse.

Laus Aristidis cullius cluuprata.

Et si merito dubitari possint, Patria ne suis aliquit debeat Ci-
 vibus debeat quodque cuumq; illorum in se merita existunt, ea non
 tam beneficia quam acceptorum remuneratio dici debeant, tamen
 si aliquo modo etiam Patria illis obstricta censcat, plus profecto illis
 obstringi videt, qui pacis quam cui belli artibus eam sibi student
 demereri, cum ille est tinguo in ejus emolumentum cedant huius
 ne vulnere aliquo d detrimeto ei prodesse non possint. Quod si
 ita sit prodeat ille laudandus, pacis artium vter toto antiquita-
 te celeberrimus Aristides, cujus ego seu justitiam antistitem vir-
 tum, sua Patrie amorem, seu intolerandi Imperij patientiam, du
 intueor tanto plus Patriam suam illi debere video, quanto plus per
 eum unum quam per alios plurimos non pace tantum, sed etiam
 bello ad magnitudinem suam profecerit.

At primam quidem ad declarandum ejus justitiam ipsa tempora
 profuerunt, Cum enim Atheniensium Civitas jam ad corruptela-
 minum degeneraret tum ea postis in Judicium sub silij, improbis
 cepit caput attollere, vendebant suffragia, auro creabant Magi-
 stratus, auro creabant sententias, Judicium. Viderat hanc Vir
 fortissimus Quom non ad venientem primum, sed jam in visceri-
 bus civitatis herentem, videratq; ea ca majora R: P: Damna parari,

quamque

equam quae ulla aliorum bonorum aequatione posset compensari
ita se igitur paraverat, ut creatus Jurea exemplo sociis reduceret.
Nec ullam aliam sententiam moverat, nisi delicto poenam, vir-
tuti demeritis equam mercedem deberi. Cujus rei exemplum legi-
mus cum aliquando causam diceret datus litigantium adversa-
rium nulla probra in Aristidem conjuisse accusaret sibi illatas
injurias justus proferre se quae sciret non ideo pro Tribunali iudice
ut suas sed ut alienum in juriis judicaret. Quem admodum vero ipse
caute justitiam coluit, ita ejus violationem non forebat in alij
sed justum suffragium ea terquebat etiam ab in vilijs. Reverentem
vir fortissimus in currendam potius esse in viciam, quam ferrendum
crimen, innocentiam opprimendam, justitiam violandam, quod
ei inflictum vulnus Rei P. simul in fugas, illa in juria ab
injuria Rei Publicae separari non possit.

Atque ut violatarum legum de justitia impatiens in Aristide fuit ari-
mus, ita suas In jurias tanta patientia fuerat, ut totius legum de in-
nocentiam, tutela criminum damna genitus, sui vero procerus im-
memor videret. Pellis Patria vir illustris mutus jam maxime
in eam meritis subnixus nullum ob crimen nisi quod sedulo effugeret
ut ceteris justior videret. Ne potius justitia, innocentia, de felicitate

publica

publica pollit. Quid agit Aristides nam heredit in Patria in
vita minime parat, proficiscit. Nam ulterem parabit. Nihil
saltem Themistoclem mente concipit. Tante major Themisto-
cle sit quanto major ea animo in iurias condonare, quam in ver-
ba atrociora male precantia precipere. Nec publica solum centu-
melie hac moderatione medebat Aristides sed etiam de privatis quod
interdum eos relinquent in animo stimulos acrioris quod ab hu-
milioribus persepe referent. de minus gloriose remittent. Aristides
autem non hominem sed virtutem suam intuens in eaq. Diffidit
qua constantia publicam in iuriam conferbat eadem plebi in-
saniam pertulit. Fuit haec prope in signis animi magnitudo
in Aristide, eudem hominem ut hadam scribere consentem, in su-
am perniciem ceteris consentientem etiam ipse Patriam creptam
in sub petias protulisse. Nec vero defuit tanta virtuti dignomen-
tes, cito enim eius desiderium civis tenuit, reditus vero seu Triumphus
aliquis agnoscebat, nemoq. tanto in honore, quanto Aristides fuit.
Ad bellum contra Persas, non quidem Imperator esset, eius sa-
ctus, sed inter Imperatores, ipsius Imperatoribus Graecis fuit in si-
gnior imo tantopere eius coninebat virtus, ut Imperator esset, eius
viam consilij ubi ignoraret maxima difficultas, omnes Impera-

toris.

res parum esse sua d. R. P. semper duserunt qd ea nunquam nisi
 felicius ipsum opinerent. Non tu Themistocles ad Salaminam
 non Pausanias ad Plataeas hostes suos profligatus nisi ad versus
 tantas hostium copias, sua paucitatem militum Aristidis consi-
 lium armaretis, iug in omnibus merem generatis, prodeat nunc
 ille Graeciae lumine Themistocles, Alcibiades ille fortitudine illi
 stili ad pugnam navalem loci laude commendant nemo tantu
 ca illis, sua propria dote tantum sua Patria prestitit quantum
 Aristides suis consiliis, universo Graeciae exercitui. Non immeri-
 to itaq; dixerim secundam nimium fuisse Aristidis virtutem
 indolem ea qua non ad Atheniensium tantum sed ad universam
 Graeciae etiam laudem atq; utilitatem plurimum memento aditu
 fuerit.

GARMEN De Aristide.

- „Atensko starozytrosi sprawiedliwym zwata
 „Aristydesa, dla onego zhad zarobosi miconata
 „Wigta Themistoklesa, ta y imne stony
 „Favaria, wize zmiasza zrawiszi wygnany
 „Temu, lubo lat digiszi prawem rozkarzuno.

Frostowae.

- Zostawał na wygnaniu, przeciwko wrota
 Kacubong Cygryny, własnie cety perre
 " Kiedy Xerses niemiernym wyszkiem okrył morze.
 " Na wojnie Salaminiskiej był gdzie lub wuy strony
 " Xerses okrętów 1300 miał wogłony
 " Samotnie musiał uciec, wnet w Randu Pretora
 " Pod Plateg gdzie Persew kłyszka maena bywłora
 " Tam zbity Mardoniusz od Gradywa stali
 " Fale dwie tamże Xerses swe życie ucali
 " Na wojnach Krystydes nie był inny ani
 " Helmańskiej Rangi niemiął tylko mu postani
 " Od miast Greckich tę godność dawali Postowie
 " Gdyby Donich wstąpneli narzypere Persewie
 " Gotym temu pieniądze dano na okręty
 " Nowoyszo swierze tudziest na wojenne paręty
 " Temi wnet się obchodzić tak oszczędnie pocznie
 " By 460 odkładał w rocznie
 " Talentów, dla ratunku wostatniej potrzebie
 " Cygryny, nie nie bierze lubo mogł dla siebie
 " Wubostwie nadwyceraynym był iawnie nieskrycie

Flugo sic uisus rego niestrosiue zycie
Nie niestostawit ani od pogrzebu byto
Czym raptacie. Jakorto wsrysthem sluchai mito.
Ze poganim wlah wielkiy enocie ryt statuernie
" Fry tak iak Arystydes a umrusz bupiernie.

COYGRAMATA.

" In Laudem Michaelis.

Acoribus hae aritij castissimus haureat orbis

" Carminiq; nostro de Michaeli canam

Cujus honos nomeng; bonum laudisq; Deusq; d

Gloria semper erunt si modo erunt.

Idem Poloniae.

Michay nadstawia ueba rienia cala

" Facrynam glorie pochwaty Michata

Plungo imie y porranowanis

Poty trwai bydzie poki nieprustanieq;

In Laudem Eiusdem

Nature non artis opus luit hanc grauis armis

Atlamem ornatus, dotibus cynejis.

Immensum propriis orbem virtutibus implet
Ille viri conceptis his quibus ipse caret
Idem Poloniae.

Tem atewiek diuwny choi uipere niestary
Wragowry nagradzic od natury dary
We wzrystkie pigkone przymioty optywa
Oproce tytko tych nakteryeh mu zbywa
In laudem Episcopi.

Omnibus in dictis blandis sermone modestus
Virtutem redolent omnia facta suam.
Indomita nunquam bonus hic succendit ira
Ille nisi bilem mouerit ira tacet.
Idem Poloniae.

Wzrostach on skromny w uerynkach lastkawy
Wzrystkie ludzkoscig trocy ugo sprawy
Nigdy niewyda gniewu narowy twary
Poki cholera ruti mu niesparry.
In laudem Episcopi.

In manibus virtus pedibus quoque mira clucl.
Inq oculis pietas, puerum recto fides.

Ziani

Vani loquo nunquam mendacia ridet ab ore
Si non à recte tramite spectat iter.

Dem Colonia.

Wzku ma bęgłoi wrogach cudno dzielności.
Wozach pobornosi, a w pieruiach mętelności
Kłomstwo ruffiogo nigdy nie wyptynie
Chyba potenczas gdy sie zprawdyg omynie.

In Laudem Episcopi.

Non nulli postquam dapibus sua membra repleverunt.
Opressi somno, propria strata petunt
Istenem Michael sequit vestigia nunquam.
Exilus a somno nam vigilare solet.

Dem Colonia.

Drugi skoro sie napcha przy obudzie
Zanar do swego torha drymige iudzie
Kasr Michal stadem niudzie tych ludzie
Wnet spai prestantie Menwis obudie

In Laudem Episcopi.

Hinc quoque non modicos sibi comulavit honores
Quod variis angat propria membra modis.

nam semper: non ut reliqui: i iunia seruat
Dum sat est nullus jam cupit ille cibos.
Idem Coloniae.

Virgo niemierna qomie ieme chwata
Kewilkie cryni umartwienica ciata
Crien uniego post niepospolity
Kiedba ciadto qdy iist dolbre tyty.

In Laudem Eiusdem

Graditus Urbanis aparet moribus esse
Cernis in colloquio quo libet esse solet
Summo prosequit culta iuuenesq; senesq;
Pantibus his gradibus nemis stare solet.

Idem Coloniae.

Grecznosc uog whardcy poharwie sprawie
Thardym wirmowia stiernie y Tashawie
Creni winna daie y starym y mlodzi
Grud radnym wsterniaf niesiedri gedy chodri

In Laudem Eiusdem.

Non nulli ciathis recant nocte dieq;
Debitant alios pocula plena mero
Huic mos est alius toto diuersus ab orbe.

Nem

Non bibit ille merum si caret ille mero.

Idem Coloniae.

Drudy przy trunku wdziem y wnowy siedzę

Arbutelhami petreniis biedzę

Unicyo in se wcale obyczaie

Kępię wina gdy mu go niestaje.

In Laudem Episcopi.

Quamvis ponant lautissima secula mentis

Annos, Palmos, capos, nutant equos Dapes

Ille tamen nil propriis dentibus admovet her?

Oram bonus quanto tempore clausa tenet.

Idem Coloniae.

Niek przedniem stoisz wyborne profetety

Skapton, qz, towos, y rozliarne wety

On przenie na swoje nie niewernie z by

Pohi swy wdzierny nie stworzy qz by.

In Laudem Episcopi.

Debet quis sine fuisse vera fateri

Hunc mirum in cunctis aetibus esse visum

Ille parum toto nullum sibi haberet in Urbe

Si tantum toto solus in orbe foret.

Idem

Idem Coloniae.

Przyjmać to muszę kardy nie obliwając
Je ten cześć wawich postępkach tak ujdny
Kamiałby sobie rownego walcie

Gdy by sam uiden tyłko był narwicie

In Laudem ejusdem

Nōstra provincia nisi dunctos iudicia fallunt
Cōsummus ea factis omnem habere scis
Viforum si dubio procul: cum celestia Regna
Se non in fornium post sua sata petet.

Idem Coloniae.

Jeżeli się w idaniach naszym niemyłomy
Nuszenie rokować ztakiich cnot moremy
Je ten cześć pewnie ai doniebo raydzie
Jeżeli się w cyru po swej smierci emaydzie.

LAUS AGRICULTURAE.

Quanto in partibus reliquis inter artes humano generi univocan,
Do per quam utilis olim agricultura fuerit, cum Spartanis tum
Romanis ad eam rem demonstrandam testes sufficientes adduxis,
u. Quorum priores Liurgii legibus in stili pueros puberes nomin.

forum

ferum sed in agrum deducebant et primos vite annos non
in luxuria sed in opere & laboribus agerent; apud hos vero
Patritij aequae ac Plebeis ipsi etiam vite hoste Ducibus Depo-
sitij Triumphalibus laevis agris colere manibus suis gloriae ducebant.
Quod quidem non aliunde; ut ego opinor; profectum est nisi quia
et Agricultura utilitatem iuuentuti conjunctam omnes curam
eius habentes derivari contempserunt.

Et profecto nihil agricultura utilius ea qua fructus tam varii tot
frumentorum genera, nec omnium copia quae ad vitam humanam
homine traduendam pertinent: semper quippe boni assidue De-
mini ut ait Cicero: reportata est cetera vitaria, olivaria, & pecuaria sil-
varum, tota locuples est nihil iuuentutis agrorum bene proficiturum pul-
chritudine, ubi cetera salubritas, ubi terra maxime variis
herbis & varissimis floribus caernata, ubi proceri arborum & opae
maximeque fructuose ubi fruges gravida, ubi fontes limpidissimi,
ubi recessus amenissimi. Quare nec quid fieri potest, aut fructuosius
vixit aut aspectu iuuentutis. Quare non immerito Cato affirmavit
Agricolam voluptates proximae ad sapientis vitam accedere. Non
enim vitam Agricolam innocentem, puram, ab omnibus vitio-
rum sordibus, dotis, aut invidiis gaudentem, sed quietam tranqui-
lam operumque patientem parvumque usuetam variarum opum divi-

tem idcirco etiam magna illius vite dulcedine illectus, alleborri-
mus Poeta Virgilius ex clamat.

O! fortunatos nimium sua sibi bona nocent
Agricolae, quibus ipsa, procul dispendibus armis
Tundit humo facilem iustissima tellus.

Huius quoque sententiae fuisse illi qui abjectis honoribus agrum
culturae animum applicaverunt. In hac vita rusticam M. Cicerius Tomptus
cum de Sannitibus, de Sabinis, de Ferro triumphasset et triumphum dote,
et tempus consumpsit. Ad hanc vitam Diocletianus deposito sponte
sua Imperio se contulit. Et deinde cum ab Valeriano et Galerio adre-
cipiendum iterum Imperium rogaret, tanquam pestem aliquam
detestans in hunc modum respondisse fertur. Utinam! Saltem possit fieri,
sere cetera nostris manibus in vita profecto, nunquam istud, tentandum
iudicari se, cognovit nempe, quantum iuventutis utilitate conjuncta
ad se ad Agricultura cognitam rusticam vitam emulationis invidiam,
que ex parte vite Regum, et Imperatorum, proponendam existimavit.
Alii quoque bene multi vite rustice dulcedine perspecta, aut reliqua,
um dotalis in potestate agere, aut ad tempus aliquod sollicitudine omni
abiectione, ipsam immerari in amore habere consueverunt. Illi suis
in agris vitam Consulum aut Regum fasibus duendam ducunt.

runt et iis saepe ad summos honores veluti licet repugnantes, ita Con-
grato aranti nunciatum est cum Dictatorem ipse factum ita Abulo
nimo agrum colenti Regimen Tyriorum ultro delatum est ita Deniqz
omnes praesens illos Romanos, Romulo Agriculturam Thesaurum ipse
presentissimum suadente institutos, agricultura fuisse studiosissimos
ipsa nomina vel aliquemini bus, vel a puore imposta Declarant Unde
enim Lentuli Ciceronis, Fabii, nisi alente Cicer Fabo Unde Junij, Ba-
culi, Porri Vituli, nisi nomine a puore desumpto appellati ad illa ni-
mis antiqua commemoratio nostris etiam temporibus, quanto in pra-
ctico sed Agricultura nemo est qui non cognoscat cum audeat in Anglia
in Suevia clarissimis Europae Praeceptis illis qui meliorem agrorum colen-
dor^o Methodum in verisunt. Neminemata solis quondam literas
aut bellicarum artium studiosis tribui solita a Regibus veluti premi-
um Patriae commendo in ventos constituta ipse. Dignitas itaqz laudabilis
inter artes agricultura est cum tantum utilitatis adferat vitam ex-
portem malorum tribuat ipsos Deniqz ad eam duendam Praecepta
liceat vel in citet premiandam.

L A U S.

Præfationem vitam profitentium ad imitationem Virgilij libro 11,
cundo

cundo Georgior circa finem ubi dicit. moy B

O! fortunatos nimium sua sibi Bona norint agricolas.
 Prosty gmunie Panstw wrystkich podproo udy na
 Kiedziury sig re cie moy wiezst chwale pocryna
 Twych rakh pracy urovernie uprawiema rola
 Zywi kupca Bdziego Urzdnika Krola
 Ty dodajst obfici wsiem Stanom wygody
 Inne ciobie ryje otowisk podestly y mtody
 Panstia Demiy, Palace, mury haminiie
 Wierze wysokie Boskie wspaniate Swieznice
 Twoie dielo. Urzdnik Minister Bogaty
 Odiebie ma ze wprizkne przybierasz straty
 Ze u smacnie, spi miytho choc twym gardie stanem
 Tobie winien swc srezucie cie twym iest Panem
 Cokolwiek iest u ludie dubr polityku ryota
 Wrysko to z twych rakh idzie, zpotu twego erota
 Ty niepodnoysz bantę przeciwo Krolowi
 Kiereli kiudy dajes pomoc wystepkowi
 Duchem Panow twoy zatonek iest popzedem maty
 Zokrol wneyj: qdy iest wiatr: trafia na skaty

W. G. G. G.

Ty gory y Lwy gdy się wzajemny unoszą
Ambicję swych lasow Krolestwa pustoszą
Mata mrowka swoy domek buduje spokojnie
Kosi ziarna do gromna nie myśli o wojnie
Kawdelbrates prawda z Przechow rozwodzenia
Bogactw, Urzędow wielkich stawnygo imienia
Luz ierli twoja enota y cierpliwość stata
Podle ucyunki, statki, wgardzie będzie miata
Jerli wroce ku enocie ma inetyntk choc mały
Jerli cziw nie winny mitorci rapaty
Jerli na wimianty gniechu wstrzy w tobie powstanie
Poki godnym doć szeregowym iest w takim stanie
Sam wystypek iest podty enota dawna stopnie
Kto podsiwy nay wyszy godności się dopnie
Alboi mniemasz że szereg w potarach mieszkanie
Mo swoje, y że w nich iest stochie obiwanie
Honor, Bogactwa, wladra y nay wysza Dola
Coż się innego iesti nie smętna niewola
Placach kubbrow nay pierwoy smierci rasigie chwyta
Ma truciema luz gęssa podchlebstwem podsyta.

Rwie znowie, y wspoty ludziom ranek umniysza
 Im iij znowe bydr stotora tym iest okstudenicyra
 Widzisz ie iako zotwie opiesiate w kroku
 Wleky ciata rozkosne mglay blifkie mroku
 Wertodrici tym roku mafscherki zgrzybiatosi maki
 Delikatney rozkofry iest to present taki
 Jy to sprawka, enu to rozposiiera groby
 Prozemni swych tam tha kochankow sposoby
 Zgrzyzota ich dogania sumienie bozicami
 Jak by nayostreysze mi kole ich cicorniami
 Poronagce pycha ptomienie natzra
 Nienawisć puinat wsiekta zaidrość wzra
 Jereli dobre ich uwarajt niszczynie y twicie
 Niesamos' biedne maig y oni sa swoje
 Niedbay ie toby gardra pozdrie przyde Doba
 Je ty nyzie, ich niszczie utraci woba
 Nadcalym swiatem smierci swe groby rozposiiera
 Dzia, Helman, Minister, Monarcha umienc.

Niszczliwych.

Nierównościach patrzył ci mordercich niewypłył
Świat morderem w nim wzięł wpyłłko zatonie y zginie
Co ci nadto ref grabie albo bente nośit prochu
Nośit, gdy wciennym bydlisz pochowany lochu
Nierówności tam się pyłłnych konom inaki
Wszak tam proch uśł wujniaka y Turca udmaki
Gminie prochy przypatrzył w tym stanie wesoło
Gardzi nędy y sław wogardom niemanstrone crote
Żyćie uśł błyskawicę smierci uciarki celom
Sroś twoy uśł żyćie zporylkiem umieszczał weselem
Życzył dla ciebie plynę rozkoszy krynice
Do kłony ci natura uśł za sturbnie
Domek mały w nim ukłonych uśł się dzieci piestery
Wstyd go sam struze gdyż się wyślępkę niemiernę
Sen popray najmilszy porankowe chłodzi
Czynią: że chwalił niebo, y że twoy stan stodki
Przymierze kłoni ci uimie poeich y ochoty
Czek co żyćie enollwie umrze bez gnygoty.

EPITGRAMMA

In Petrum Debilorem.

Fluorens octo dederam tibi Petre roganti
 Hos ut restitueram, unguis, clamo propeor
 Dum propeor, ea sedulam dicis, si credere nullo
 Inchantam dare vissem, gratula scripta mea.
 Desine Petre, salis semel est, me fallere, nummos
 Perdidderam, tantum perdere nullo meam

POLONYCE.

Porzyrzylem ci Petre talera w potracie
 By mi go odedal czyslo nagle, prozy, ciebie
 Mowisz ze mi go odedasz y ierli niewierze
 Chcesz mi obliq napisac na moim papierce
 Roy Braue, narz sig umylytem,
 Nicheq papierce braue, dzis taler stracitem. *Lausabilis.*

Thomas & Brewery making 18 Apr. 809

Wm. Brewery

Ans.

DECLAMATIO TERTIA.

Ex Thesisbus Choris nec non diversis carminum speciebus utraque, iurata temperata.

DISCURSUS.

De usu & utilitate Choris, de illius partibus unde rationes petantur, & utrum proferri an vero Thesisbus debeat.

Ubi jam favente Deo in prescripta nobis caecitate, que Choris nec non optinet, non nihil temperibus impendissimus, priusquam caecum, pla illius in medium attulerimus, de eius usu & utilitate, de q. partibus tam unde potissimum ratione spectari possent deniq. utrum proferri, Thesisbus an vero postferri debeat, sic paucis hac Dissertatione discussuro, & per se pretium me fuisse existimabo.

Et in primis si usum eius spectemus quamquam inter Oratores scriptoresq. alios eo lege qua inter nos instituitur namq. ut, tamen per quam ad profectum est accommodatus eo quod rariore nos etiam num facillima ad rem aliquam illustrandam amplificandamq. ducat. Hoc igit. emolumentum in quo universalis inspicendum. Qui recte disserendi facultatem non qualecumq. sed absoluta ipse etiam num rariore velit capessere, huic per omnes inveniendi modos ita sensim in eundem efful nem tantum, quem ad modum ea singulis aut fabulis at. descriptionibus aut deniq. laudationibus rem aliquam complectere dicendo possit, veram etiam quo pacto quisq. locus excutiendi, ornariq. queat, in penitus a sequeat. Ad quod Choris uis legibus iudicia impariis parit. Hec enim (ut apt. Massemius in Arte Oratoria approprie versatus in sua Palaestra Oratoria) loca quolibet argumentorum que propria dicimus discutienda atq. caecanda per locos communes suscipit dicti ut illustri in thematis occasionem assumptis. Illud vero ejus modi caecatio varie simul utilitatem instituta obtinenda ne eundem semper qd. ajuant ferrem uribendo trahas modo per illas partes quas Choris continet ita in cedas ut ab una ad aliam per diversa evagari nihil te eorum fallat, que aliqua varietatem & copiam possent consistere. Pauci quidem sunt, qui illa que maxime utilis esse possit via incedat sed arrepto temere aliquo quod si primu obtulit, dicto factove nunc hoc nunc illud argumenti genus sequuntur nec uniuersipiam es. hauriendo in se sunt ut quemadmodum in materia eadem varie

copiosus

copiosius versari juvenibus possit hoc pacto intelligat. Quispiam hoc in illo
scribendi est genere, ut contrario, exemplo, simili ac testimonio res una dicitur,
causae hoc enim ubi semel iterumque quis fuerit facile apprehendet, sibi in Christa
semper esse faciendum immo nec hoc quidem tanta ut nonnulli volent
religione observandum dixerim quid enim obstabit ut ait laudatus ante
Iulianus si vel exemplum vel testimonium praeterierit ubi in promptu
nullum fuerit an non hoc passim scriptoribus vitatum minimum itaque
Christa haec in remonementum hoc est. Licet illa est Apechthoenia quam ut
ne crimine violaveris sed ne ordo ab eodem praescriptus quidquam habeat
religiosis, sive enim praemiseris simile exemplo sive postposueris quid
ut causa, quam tractus momentum attingit? immo ad illius vim drem
natae intererit quandoque neglexisse. Et namque leges Rhadamantides non
sunt, hic pondus Christa non librat. Aliud est, quod in illius usu magis
statuendam dicendi copia, ut dea ipsa copia delectus quidam in illius
dornatus ditionis magna rerum varietate sine qua inanis est fuit
ad hoc magno perire in umbendum erit ut in re ad id referendum potest
posita universas quae ad illius confirmationem faciunt nationes in pro
plu habeamus, utque Christa etiam in ducende d' caonande vent fundam
Pracueris autem in ventis in Christa fore per hanc questionem quare hoc
fuit aut dicit dicit poterit modo ne nimium singularis aut in ferenda
toria sit ut Cicero dicit libro d' officiis. Adolescentes est majoris natu re vrom
Quero: quae causa est ut talis reverentia adolescentis dicit d' primo qui
dem ea natura d' definitionem talis reverentiae nationem in series: nempe
adolescentes docet hae virtute ac bonis moribus instructos esse, quae ratio a ge
nere desumpta est, aut quia senum etate, auctoritate, ac sapientiae honore de
ferendus est, quae iterum ratio a differentia deducta est, aut utrumque conjun
gendo dicendum, virtus illa quae senum etate auctoritate ac sapientiae
cum submissione honorem deserit maxime adolescentis docet quae ratio in
definitione petita est. Tam ex causis deduci ratio etiam potest ut se dicamus: quae
Deus atque ipsa in nobis ratio ita esse faciendum docet atque imperat, vel, ipsa
sive Sapientia Christus verbo atque exemplo cum parentibus subditus est, et
hoc a nobis exigit, quae ratio est a causa movente exemplari vel, senibus homo
nem d' obsequium debent adolescentis ut ab illis ad sapientiam erudias, quae
est causa finalis. Praeterea ab attributis ut quod honestum illud genus officium
adolescentibus quae facile quodque utile. In super ad effectis quod senes hae reveren
tia.

7
tia dicitur ex ceteris ad bene faciendum. Quoniam iste scribitur de latius in ipso adole-
scentis rediret, sed magis in honorantibus. Denique ab adjuventis quod cum re-
verentia ac veneratione plerumque retineantur ad adolescentibus digni conjugat quod
ab hac eorum observantia, deinde atque in genuitate sumas iudicium. Et ut reper-
te subitius Choris sententia plerumque diversarumque de sententiarum sequens na-
turalis. Nam atque libet harum rationum ab altera pene diversa est, ita de con-
trarium ipsius diversam erit et similia exemplaque poterunt esse diversa, in-
deque sub unius Choris titulo variae illius tractationis institui comparique ille no-
bis aperire poterit, in quo praecipue solent triumphare eloquentia.
Ubi vero haec ante ait. Namque in Choris exercitati fuerint jam ad omne dicen-
di genus ex peditem iter tenent nihil enim aliud plures ejusmodi Choris de ca-
dem in institute materia futuris sunt, quam membra quaedam integre atque abso-
lute rationis quae nullo diuinde negotio in ordine ad persuasionem cuiusmodi
date diligenter de hoc est singulari illud emolumentum quod ejusmodi Chori-
arum tractatione latere sentit. Tum vero et alterum multo rariius ex peditemque
emolumentum eloquentiae hac exercitatione re abesse, quod qui hanc viam dis-
cendi aliquae usque breviter, ea tempore quo eis deoblati dicendi argumente
modo omnino re comitem non sit, facile possint deperire, si illa videlicet in ex-
stigandi arte rationis victor aut factorem a se deperuat, simulque ad contraria
si quae occurrunt vel similia vel exempla citabant. Quae jam tunc quae
dam modo in fieri potest, Choris post Theses (quod ultimum caput fuisse
disputationis fuit) tractandam esse, cum Choris anterioribus saepe constringas
terminis sive materiam sive tractationis methodum spectemus. Nam ma-
teria licet in Choris etiam universalis esse possit, tamen plerumque adstrictior ille,
cogminis argumentis dicendi secunda est, ut si dicas virtutem honori praefere-
re, aut honorem opibus, vel etiam queras an vita propter esse in dicitur,
non ad dicenda sit, Thesis ad discurrendum habiturus eo pluresque si etiam in qui-
bus rationes offerent quas in partem utramque pro de contra licet conducere
quae res majorem dicendi subigit copiam, sed per Choris plerumque hae mate-
ria imitatur minusque patet, verum si tractandi methodum in tutamur, et se-
cus Choris ad contrariam simili auctoritatemque auctoritatis adstringit, in The-
sibus vero est libera, dilla vel negligit vel cum induit pluribus aliquando exem-
plis lusuria. Quare nos modo a ruenda declamatione nostra temporis scriben-
di Thesibus paulo post Choris impendimus, quas etiam ordine in presertim
in medium afferre mactamur. Unum superest videlicet obsecrare vos A. C.

ut quae

ut qua nuper humanitate diu mala vobis ad ignoscendum facilitate declama-
tes, sublationes, descriptiones, laudationesq; pro secuti estis eadem nunc Thefes.
& Chorias tum diuersas, carminum species prosequi per amantem velitis.

T H C S S.

Qua demonstrat in aliena domo nos non debere esse curiosos.
Ceteras inter quae ad conseruandam societatem humanam pertinent leges hae
quaeque precii pua non minus quam utilissima semper mihi visa est, quae
ut ne uisitat rimari uereta, in aliena domo curiosum esse prohibet. Nō
ut nihil dicam quam noxia sepe sit induera profecto est cuiuslibet viro gra-
ui commodiora eius modi curiositas. Certe enim ille qui amicitia fami-
liaritate aut uero etiam necessitudine ab uisus ea quae sua nihil in ter se
nosse cupere, peruenitari & quaerere animo aduersit, aut leuis aut in per-
turi, aut male feriale hominif incurrat nota. apius etiam turpem es,
pleratenif auide, ac delatenif opinione & lauum in ter eos non effugit, qui
seire uolunt uereta domi atq; inde timere. Quid enim timere uereta
gis in humavit quid a grauitate & modestia magis alienum & ab in ge-
nua libertatig educatione remotum immo etiam quid eque impudor
quam ea, quae cuius domi suae operienda putant, quae etiam usu-
mitionibus elari operet, indigari, molestif humanitatem alterius
questionibus uerare in ter eo coquentes uerctius in genere, aures ad u-
posita manum, ad literas in tabulis pulpitiq; hinc inde ob uias aut
etiam dum legunt, uel scribunt, uulerum catendere aciem. Optime
gablonois illi palatino Rusii, cuius summi in genie, perlatemq; uirtutif
nonnimum leuitatis huius atq; imperportunitalif penus dedit non nemo
iuuenem, qui cum diuturna tanti uiri beneuolentia usq; ad licentiam
arus ulleg dum palatinus ad quendam suorum familiaritatem scri-
beret, a tergo inuaf quae scriberent etiam ut pulabat legent ca in Urba
nitate tanta scribendi exilauit bilem ut palatinus mutata sententia
hae uerba in epistole conuersa in chartam qunderint atq; ea auide
legenti immotus ut oral obtulerit. Cum hie stolidus iuuentulus me
atergo curate michi scribenti in minere uereta, quae usq; caruissif
quae ad illum minime spectet, legat, aliud in tempif capulum differre
negotium statui. Vidisse in genuum alias iuuenem, in tempif uereta
alium uel curiositalif uerbis in cautif nauit uulif, quae in opinio
celitus

celitus percussum igne mox habuisse mox palluisse, mox in credibili conflagra-
 matum pudore erubuisse, & quasi aliud agere videres, vite à fatali pedem re-
 sulisse curuli, uteris matulationem frontis, oculos, vultus observantibus, quid
 autem rei spem ignorantibus: cum ipse interea sensa animi in vita quodam
 agendi libertate occultare satageret, utrumq; dissimularet; in semel ipso au-
 tem se se temeritatis, qua tanta sibi attraxisset in perniciam tacite condemnata,
 ret. Cyrogia profecto illi ceterisq; suis similibus moneat. Quam vis autem curiosi
 ipsi in di alienarum in sagaciter rerum, idem de se claris verbis prolatum
 non audiant aut non legant iudicium verint tamen, verint illi nec posse
 nec volere latius aliter quam in humanos in consideratos di in Urbano ubique
 iudicari similemque sententiam se non scripto certe e frontibus eorum in op-
 portunitate affuerint, collegant. Satis ergo sit cui vis eorum specto in quocunq;
 homini ea nosse, ea aliena domo videre, que iura hospicii nosci viderintq; ten-
 nunt, que ultro amici in amicos deposuerint aures, Arcanis & secretis ribus
 sorulandis, qui non absterent, aut impudentes, aut malignitatis, aut ambicio,
 se nimisq; familiaritatis nomine odieri sunt. Quare quis quisq; qui ratione
 minime per motus quos latere cupit eodem hucusq; pernicii vultu secretari
 amans cave tibi ne cum illo juvene curioso Jablonovio cum nominis tui
 deducere frequens per ora vicorum feraris.

C A R M E N

Quo demonstrat nihil esse stabile in hoc mundo per eum orationem eorum
 que formidime licet stare videbantur, tamen occasum suum passa sunt.

Nescio quis cum totis usus furor urgent habendi
 Plurima quantum vis mea peritura vident.

Comunt in toto nihil usquam stabile mundo
 stantia tot quondam regna jaceat solo

Qui quondam celo subgeitis omnibus oris
 In unum caput via modo nomen habent.

Chaldeos stravere Peri persaq; superbum
 Sicut is auro nobilitate caput.

Angolici Persas fudere, humerisq; micantes,
 Sicut argento demelione Persas.

Græcorum ventrem in specit Permannus aruspex,
 Armaliq; videt militis ala manu.

Inspolui

In spoliis sermo ussit, quod in era reliquit
 Graculus Ausoniae dubitor ille fuit.
 Vidimus Egyptum sed na mihi visa vel unum
 Alta pedem sternitque Pyramis alta fuit.
 Nunc ubi sunt quendam sed erant Babylone superba
 Turres quendam etiam pentilis heros erat
 Tempus Diame in ardit: Herostatus, atq; javillam
 Scit evans selus ad Pergamo capto si non
 P quod in astra ferunt. Caret regale sepulchrum
 Altera ungesta nros sepelivit humo.
 Periculis poetis potuit rostrata Colosi.
 Naviq; agi non est, hic quoq; quantus erat
 Omnia sors restit summa imis imaq; summis
 Nullam fortune potest habere fidem
 Sollicitus quas quoniam spes est vite caducum
 Una prohi viri non moritara viri est
 Una manet solum in tuto super omnia virtus.
 Haec fretus vitam tutus ubi vis agit.

C S I G R A M M A

Jovis de memonstrans locum, qui optime stultissime pecunia servati possit.
 Immersit unis regera pecunia multos
 Non nulli laqueis oppellere diem
 In silvis alii crudeli morte necati.
 Hosq; domi vivit sollicitate timor
 Creptam littres multo, multo perisse querunt
 Hanc qui vididerit quillure lectus erit.

C O S I C C

Este ludicrum troshiwore piemiadre sprawia
 Jednych wrospaw, a Drugich w grob crasem sprawia
 Ten od rboycow odartly wo zabity w lesie
 Uu inieni prout od rucium domowym konyzie
 Ten mowi ukraducio au straciwory plare
 L'ce hto ich w garle chowa raw se w spot share.

Theofil

T H C S S.

Qua demonstrat etiam nunquam esse laudabile.
 Jak by daleko praca y promowanie dalek tak ~~tak~~ przeciwnie mierz od siebie cho-
 ciał, każdy swiatłem przyrodziemym pomieszczenie nawet oswiadczyj postacie doflata-
 cione. Postacie iako praca, woicie, uspytkich ma zalete iako uspyty gania pro-
 mowanie iednak te mimo to uspytko racunek pracy promowania na gany
 postawiajcie niewiem czym się to dzieje i zalko ktory wighora wypraczech nize,
 lew promowaniu mazydzie ukontentowanie wynajduje, nie iden sobie robawy
 ucicwosi stanu swego przeciwnie godiny dni lata cate brawiag bee perzylth.
 Wiele takich ktory nie uwaraiag czerstwoie zedrowia zycie gniepne na roznywstach
 ludwie dzieiom pozwolonych prowadzi aco wighora tak im się waiie ze radem nad-
 szych wighay mize nie more. Co nie in tego pochodzi zrodle, lyltho ze nie uwaraiag
 iakig swoich talowych zabaw horzycie odnostry.
 Ci, ktory na poczynku do nabycia sit uednie amniuszonych od natury powo-
 lonym przestoiag dzien na uflugach hu perzylthow ryigich trwaiag nie wy powiudria,
 ne dla siebie mazydzie ukontentowanie. Dipyay w potemno sie uistajag, ze imy
 ich dalekim nawet cze sem awiadome bydzi. Zalncenie moze gcy ziemna y upoty
 nadzieia sie nieptamag uwodag, ze się do wyszych czyniag uobnemi goino sie hu-
 pay mershiuy nie lhaigis biony, pewnie ze sprae swoich milionowe odnie,
 się perzylth. Robnicy oho to ziemie uodiemnie bawigay się pracz stodry swa-
 u, uiedrag, ze dobre uprawnione smugi obfitaia zbor roznego rodzain dofla-
 ternie nasyciaig ich chyci. Przemiesdnicy, proceligo, ze się ich roboty dofla-
 nato sie drowiag ludwie tak dla siebie iak y potemstwa wielkie zynomadria-
 igie pienigdie, respctne odbiercia ukontentowanie. Przeciwnik, ktory uca-
 ly craf brawiag na promowaniu mude ciata z sobe noszy, stuzenie dostoiag,
 ay wody przyrownani, ktora nie maig od chodu przyde się z admiendia iako
 mowi Owidyus.

Cornus et ignavum cornu sunt otia corpus
 Vitium capiant ni movant aqua.

Palnaya iako to ciata ni hrey promowanie
 Y woda się zafmiedri gdy gdzie w micy su stanie.

Traga to uspytko, co przy dorrie w miodym wieku nabyti, podobni do roba-
 ktora dlugo od loziam kregi, wst, uarnie, y inne tawigee rieltho potynosi. Trawig
 manie w im starannoie daleko ktora bee pokry whi woie ohozym danie
 utwierd. czyur wyflawiaie sprawy, a czyie ganie stuznoscia bydie mufiala?

iahqr.

iakeż owi Starcy stoletni stawiaj odnie się który po śmierci intrygi sobie nie rasta,
ryły iakoby iak tyłko że długo żył nieprzeżył temu, że wiek stary jest darem nie,
bił osobliwym gdy się jednak skomony nie przynosi żadnego ertowickowi ryflu
arekiego mora y dzieła jego godne nie raleq. Wielu takich było Starow i kto
rych nie wiemy nawet kiedy żyli milera onich Historycy, bo nie w nich ży
u nie maletli co by warte było ich piero. Dważy zostawili w prawdzie po
sobie ale ale godną zapomnienia. Ci zaś w się nie bawili prornowaniem,
przez chwalebne woje postępkie tego dokazali iż wiernie żyć będą w ser
cu y w pamięci potomnych ludzi. A iako byli erdobg y kuchaniem wieku
swoiego, tak hardy chciał by iże poterasz kiedy oni żyli y wielkim ich eno
tom przypatrywać się. Ci wrycy nie indrym sposobem na tak przykro ser
bie iasturyle nie miertelności iako Dobrym wymierzeniem czasu urywa
niem. Żadnym prornuige nie staie się iakim ertowickiem, musi dłuży
y pilnie pracowae, kło chce zarobić sobie na mietoi y racunek wiekole no
stępnicych. Ktoż niewi iaką to praca Demosthenes iasturyle sobie upo
mnieu na chwaty tem zachyceny Grecyckich Kirasomowców staw, umy
ich naśladowae. Sama natura dawato musiz być prornuig. Prornuig
nia bowiem, miał to iż piero przy kłery Pictoryki, którzy się uerył, niemog
wymawiać, ale praca y pilność iastwierma temu dala czasu natura nie potu
lita. Głoz miał przykry y niewdzierny do słuchania opierii stabi ier y na
ty iawody aprnżnienie sposob wynalez, wstępnicy albo wiewm iustia kilka
kamykwow wymawiać iak najgłozni iednym kłem kilka wistow y to
nie stoige ale na przykro gery wstępnicy Demnige na brygu nakłery
fale mofpie były, przywykał nie tyhać się wstępnicy y chatare Polpolowa
chuntowanego. A niewstępnicy iż wespot mion rygicy ludie, którzy na prorn
sukhanie pformnych rotrywek czas trawili, wiedige takowe Demosthenesa po
stępnicy ię dziełigo ię głuپیego, ale kamtych y stawa rygie niemamy tego iaf
radne wieki Starowae nie prornuig. A nie nabył tej stawy iaką do dzieł
ma Cueno y miece będie poki nauka trwae będe przez prornowanie, ale
Dobrym czasem urywaniem. Rencha iateroży Dzieła naszych czasow nie
matym się racunka pifery osobie w liwie Licuista upewniazige go że radne,
go dnia nie było, kłery by on nie ryal, nie pifal, y nie ltonarył, lub i
eal kłery Cluktera. Pliniusz też młodszy, wylcary wry wwym liwie ię
diernie rabawy nakłerych czas trawil dodacie, czasem bywam na ter
wach, y pod ten czas kiedy moi ludie siei rortawiazig y crynia gotow
doniek, ia nastronie myśle y pifery w mi się wa uyle rnego dla mion
ich

ich nauk. Proter hoc radnego wiewia nie utowic, przywode iednak do, domu iakie nowe myśli, y cięzgi itego rem proemo Inia nie brawit. Nle, w peminam wiele podobnych przykladow, qyzi y z tych morna pornac, iakay pilnosciq zarzawali crafu i wstyrey ktorych imie w siggach nie smierle, nowe zapisata stawa. Nle tenaz iako kto chce sigdzi, niewymaydzie ro, me przyczynny d'ia polozycie swego proznowania. Proter cyzicq uwiattem przyrodzonym oswietony icyo rozum, cyzicq przytworone przyklady d'iaq, mu pornac ze zabawy icyo nakterych craf bez przyzthu trawi nigdy chwaly miec nie mogq.

T H C S S. C O S T R A G I A.

Qua demonstrat ston aliquando esse laudabile, proferentim u cyo mo do, - rale utamur.

Chwale proznowania, prace polypiac, rani miec nagrodow i re rozumie uftawy nie myśle nate iednak co mi sig tenaz. Nlyree wato przytacz uwsty kim nie, mogq. W rale ze nie na p'etomym iafacram sig wanciu. Prystlowie iest polpo, kile i miana uwesty lthem nagrobawin ricyra i bytek iaf wftalacie sko d'icry. Ofst'iaze uftawicnq zabaw ludzkimemu rycie porytaczem przyrywae roz nuykq iako umytl natyromy raez byta rzwstie chwalebna. Kiedy albowiem normaiter' prace, cyz' hoi' y nie dosciq'wie pordhem rozumem y iakim iis ni by pasmem igengrych sig iedny stromy uwaram, wrogi iaf stromy qdy sig przytatrnie iikom ludzkim stromy tylko iaf prace nie p'ermiankowane w pracach wysilenie igubionym przyzmac musz' ze prace proznowanie uwiele mian iest chwalebne.

Anayproed to pewna, ze mysl nasza sprawami normemie ofst'abionq nie yna, cyz' tylko prace uciewe, a przytym rozrywawic zabawki do pierwstego ste, pnia rezwosi przyprawac iis nie moiemy. Alym spesebem wytkony wsty y ochlow' d'icry iely uwic do spraw naszych wraamy sig. Qyzi to pewna ze raez ktera od pocznienia nierna brwaty byde niemare. Komoz d'iciew ludzkich wia, domemnie tajno ze krol Egiptu Amarys qdy go przyjaciele strofowali ze odpra, wistry sprawy iudowne doruycaaynych w bne udawat sig rozrywck, w powie, d'ial: ludie ktorzy sig polowaniem bawic i tuku dorwierznt mionq tego nacyq, qno uni nakladacy az kiedy tego potrzeba bo qdy by rzwstie nacyq goniemy y na, kromy byt musial by sig targac y tamaz, taki ie by sig y wtemeraz nie przydat qdy by go potrzeba bylo tak iis i ktorzy radnego w pocznienia w pracach swych nie,

maiz

maig a sobia nie folquig, albo sculee, albo na ciele cherowae musig. Dla czego fra,
 unkom myśli nasych odpoerge pewin niemy mysl albouiem powspokoceniu
 y od pococenienu lepsa rawpse y bystrzejsza przypada. Si jako plodny rol niemo,
 my do naglae ktora gdy pierz porostanku rodzi, wnet iz rada wyszli, tak ci y
 rotum ludzki ustawarna praca tango, ktorema gdy nieco folgiciesz wtemeraf
 iz poprawia y sily bieme. Powiadaiz ostowitach gdy uszysza porciu nichowaw,
 ich rytoem iz ^{rodz}wodiguch ze iz w nich taka chyc rapala nie wiacz tym roz ypi
 wania przestae wola y dopiero spiewae przestaeiz gdyz ich uet duch od sigie tof
 bysiz y imami slae musiate gdy bys my w przed sieb rzetym pracom tamy ia hicy
 ne ktadli mieli rawpse nato uwagz owi daleko przed nami rygiz tan ma,
 ukami iako y myslwem raspriyeni ludzie ze prae uwie, roznyw hamie pny,
 plalali tak kato ow wielki obyrciow oprowca istoruceni czsto kroc raz
 tuige umysl swoy praez dla dobra powspochney ostabiony roznywat tar
 scuwola wprawach. Rzymskich naybiegleysej cennyta. O dclisze y cly
 pionie takre powiadaiz pomaywy hpy, iz dia Czerzyny dobra podiz tyeh
 prawach potrebach blisze kaitely spusta chodracur to slimaare sho
 rtki prozne, iur lo kamycchi gtwidie zbiorali. Augustusz cesarz wrien
 emi grae worzechy lub wpietdy udyne mial ukontentowanie. Alexander
 Wielki czyliz granem na luetni Epaminondas nastonybcach swoich
 nie roznywale troshliwosci ciereli uspre wotym y miodnych stuchal dokto,
 row mamy, teyr iz zdania Hipokratys Aesculapides y Galenus twierdzei
 roznywaie uff przycayna ucalenia wrowia przgwrocenia ich przer qwatlowm
 prae strawne iest oddaleniem roznych chorob. Co gdy tak iest przewanie
 y usolgowanie sobie wprawach na gurnym ladie bydzie o sobliwie, kiedy
 do tego pomiarhowanie przystaje iako liceno piszge opowimnosciach mo,
 wi gny miecha albo rozlu moreny ucywae niurnarzy udnah tytko iako
 stug albo in sego od pococenienu wtemeraf gdy powarnym a pilnym sprawo
 naszym dosyc ucywamy ale tak rebysmy w spdzie zachowali co nam przy
 stoi uoproer tego mianz ktora iest rozprytluch emot naylepsa.

ODE AD CIVIT. POLONOS.

In qua ostenditur malorum presentium causam esse peccata.
 Scripta in tempore cum Plebs in festis armis omnia vastaret in Podolia
 promissuam urbem ad praesidium Humanam consurgentium crudelis
 morte afficeret.

Frustra juvenlis vulnora Patriae
 Fleamus, Soloni plura videbimus
 Paenas daturi pro nefandis
 Sarmaticae mala luctuosa
 Opes opes ademptas Oppida diruta
 Agro, ulonis absq. senescere
 Igne vicis cheu nefandum
 Inimicos abusu Doro.
 Campos rubentes clade Podalid
 Comprole flares cum Patribus simul
 Gessim nepotes celesto
 Innocuos jacuisse ferro.
 Nestos amisso conjugis flitibus
 Impleste duris altheda longiuges
 Hos carcer atrox, hosq. vincula,
 Hos rapuit laehesis proterva.
 Nos haec videmus Sarmaticae mala
 Causam malorum cernere volumus
 Nil ipse crimen nunc putamus
 Addere criminibus nefandis
 Motus deori quaedam Ionicos
 Proterva virgo, d' fingit artibus
 Jam nunc, d' in cello amores
 Detemere meditatior ungui.
 Auri cupido non satiabitis
 Custos pudoris iustitiae quoq.
 Nullus juveniles nobis tra pejos
 Duo mala sane nunt, poliq.
 Oblita virtus sub pedibus jant
 Ceteris alma est Religio prope
 Inocelus d' dispar Durum, in
 Sarmaticae pia Regna cultus
 Haec, haec malorum causa Soloni
 Gram Durum promeritis Pater

ff

Et quos miratus tam frequenter
Terminos paudatur ignes
Claudo uelletis pona licet ipse
Res in sequatur, subminat acrius
Sic in Gomeri lecta uindes
Sulfurea pluit in bre uolum
Dum totus orbis crimine polluit
Condi tabellas desuper in ditas:
Hic, totus orbis pronofandi
Deuotionis acrius peribit
Husita qua non bello uel suis
Et clade quanta peruenat Anglia
Cum sacra sunt suo deq. maria
Tum Thronis subuit Erure
Quae bella quondam Gallia portatit
Panala nondum uulnera Theutonis
Hic, quanta quondam passa damna
Hesperiae Sallig Regna In
Quam cumq. partem lumina Iordis
Cades rapinas oppida diruta
Bellantis effectus Gradivi
Conspicuos ueloris nefandi
Sunt pana ucto desuper hae mala
Infecta nobis fluctibus aethera
Frustra replemus sunt aethera
Sapius in lacrymas proterui
Aures Deorum janua clauditur
Hic qui uelote crimine mensus est
Et crimen aethere mole pressus
In grauius cecidit priore.
Luq. nicias quas iibi deq. ner
Soluit H. aces, a Patribus procul
Desiuit ultricesq. uidit
Acrius ut uerent materum.

Nambi, Recentes communiti sumus
 Nos Rematarum progenies, grave
 Quam sit malis se miscuisse, d
 Jus jus violasse statu Deorum
 Condi Datum timera quem die
 Nobis fuerunt vicimus imperi
 Temeas Coloni ad Salam d Opam
 Fiximus in domiti columnas
 Cesse trahas justimus hinc procul
 Gite Minaus cornua fragimus
 Vctis Tyrann trans super vos
 Bistonibus telimus triumphos
 Ut fausta nobis cadat alea
 Destruata quam vis templa rescegit
 Adesq labentes Deorum d
 Fada nigro simulaera fumo
 Nil juvabit. Vivere pristinam
 Desiste vitam. Crimina non placant.
 Deo. Placantur sponte vita
 Innocua scelerisq pura.

P O L O N I E .

Danno Oyceryny ktora iur upaia
 Placum Polay wigkorem ayrcem biada
 Wigkry aeruim polym oranz
 Janafte gnyehy oncy radanz
 Wryte dostatki Miasieczek niiny
 Tbez upnawowow wsmugach rurostiny
 Awieski proreboq. ognium troqiem
 Ptazgedy o krodpmym porogiem
 Rnwiz zpanbewane boyne pola Tany
 Podolskie, trupem porognitym iastany
 Gont qdree Wycami swemi diatki
 Iniewinne miereem legly matki
 Jak poter ptaczee mizrow smutne rony

Powietrony

Gowatorny pryncypt wrażliem napetniony
Tych egubito wigiznie tych przta
Tych perwata Sacherys rawizta
Nierozstwowie widze Polski, te my
Przyerzyny onych dochodzie niechujemy
Wielaka zbrodnia mamujanie
Nierozumny witosiach naspych granie
Stukisz Jonskich uerye Panna nada
Swoie stopienie wytwornie uklada
Comilosci nalka ktora
Od mlodziuchnego newi parura
Chiuwoie pismydy nie ysta skaradna
Sprawiedliwosci y wstyt piecra radna
Niebaerna przebog, nasza mlodie
Dokad Nieba upomniawsprowadie
Jur imota lery negarnie idystama
O Religia swigta jest wyganana.
Prawie dawne wracata wyeraie
Crenia Bogyw one Sarmackie knie.
Toi to wnieserz iach wrelakie nasibrigga
Y tak gniew Bofci wina ku nam wigga
Alubo kara chomg yoni noza
Y dla tego naj uoutkim churmem
Bog przetura pieronowym sturmem
Alubo kara chomg yoni noza
Zwig kara napolyom spudnie nahas brawga
Wszak na Gomemy grzech niecrysty
Nierozat splynat dzeser ianecysty
Grzechami uorne gdyz cady swiat skazit
Ktore Bog na urzech wywarit
Wszakie do pieri wtem czas cady
Tem potopu wody swiat ralaty
Jahiez Huf uoim woiem passma przedie
W Anglii iakie klyski slychac w sydzie
Kz gdy swigtaie thngt y brzeit

Wtemczas Tamerys krowię się mgieł
 Wiahić się niegdy wognach Francuz pleśnere
 Namie ran swoich niepokoić ierere
 Apred obima Hiszpan wprawy
 Jak wielkie z Włochem ponięgił skody
 No którą kolwiek strong wrowieć oczy
 Te Miasta których się wiele wkrwi moory
 Te norboie te wdrasłwa te smalti
 Wozny Massa greehowe są skulki
 Są te zstłonym namaf z Kuba pierem
 Darmo ach! Darmo nieutulnie koczeryn
 Nigdy berbornych Bog niestucha
 Namie płacze wykił ralykhae ucha
 Druwi Kiebies dlatych niestoy ołowem
 Co zprosnym greehow pokryć się worem
 Kwidz Ethny przywalit mzyery
 Pod wielkim greehow igrowem igery
 Plakae ryob budyć co się na się zwalit
 Driedie których się od prodkow odwalit
 Awonit obaery iak zbył ostro
 Wredkie budy nad nim się rozpro
 Namy przestrogi dla siebie niedawne
 Carmackie plémie: iak iust nader iawne
 Kiere nam wynok Boskie dawne
 Gohi o Boskie przy bythiomny obali
 Polysomij w narzech wognach wyięzali
 Anarod wyięzisko swoich dumny
 Nad Polay y Wpa stowiali kolumny
 Trachow daleko radeśmy wy parli
 Y dumnym Gletom roziomny przylarli
 Chwalebny tryumf na te strony
 Był od nas le Dniester ranieiony

Abynam koflka wypadła sergusliwa
Hrwale sergusia staryty ogniewa
Bys my stare drwigali kaciety
Pobrazy myli cranio^{ne} poty
Tonie pomore Toniego nabycia
Lar brza dawnego odstapic nam zycia
Kisowykly blagae grechowe stary
Boga, lez zycie cyfste ber mary.

T H C S S.

Tua demonstratur non esse veram neque diuturnam illam gloriam
quam seculata sapientia & virtute tulle^{ad}dicuntur.

Ca est aetatis nostrae infelicia conditio, quae bilem viris bonis movet ut
in gens improborum vel numerus, tum certum etiam opera & in geni-
um quo se cumq; inquirant valeat plurimum. Quae curia, quod Tribu-
nal, quis cultus hominum huius generis hominibus non majori pes-
te sit compositas & ipsius mundi quidem pessimi mortales tum omni vir-
tute ac sapientia careant, non modo tamen sed & praemia virtuti conse-
quuntur. Adco enim tum in genijs, cum actionum securum vitia &
necesse, affluere in volueris verborum consequuntur ut etiam sapientibus
viris suum faciant. Nec tamen perspicax oculos fallere possunt im-
mo produnt inane nomen tum sapientiae.

Caute certe ille comenius cum viris improbis statuas positas videret: male
se dixit uer Catoni statua posita nomen quam cum posita sit quaerit
ita nimirum existimabat vir gravissimas non ea honoribus homines
sed ea hominibus honores debere estimari. Ac sine virtute ac sapientia
solida, qualibet a terra harum datam ornamenta est inania, virtus
tunc vero ipsam per se etiam sine ornamentis splendescere. Et vero quae
cumq; honores quas cumq; laudes viris sapientia & virtute. Non enim
ne ipsa re deserventibus detulit aut favor aut adulatio ea posse non di-
uinus permanent, quam dum vigent illa causa propter quos delata
sunt sublata vero adulandi aut faventi ratione conacidunt. Multi im-
digni homines suis statuis & fascibus superstites videre. Testis Deme-
trius

trius ille Phalerus cuius viventes adhuc terentes statuas una dies afflicta.
 Sed enim ut crederet in consulas vulgi favor ita repentes vulgi impectus
 ventit popularis auro ludibria. Quam etiam dum vident ad huc indignis,
 somniet honores augent ipsius infamiam, ne dum gloriam conciliant. Ad,
 memet enim videntes aut audientes sublimis ille potestatis apex ita non
 solum ea honore, sed ea oculis hominum in memoria obiret esse optabile. Ne
 adeo quot titulos improbus homo totidem accusatoris habere mihi videtur
 Quanto veniorem sibi gloriam parat, qui laudem suam non ostentatione in,
 genis, non honorem cupia sed in recte factorum memoria constituit nul,
 la conversione rerum nulla adulationum in jurgia esse abotendum. Vivent
 spirabuntq; semper in animis mortalium egregii viri illi qui non mutis
 quaedam sui monumenta sed quod Caloni contigit, florantem consiliis
 suis Patriam iuris sapientia plenus paratus composuitq; Provincias veni
 sta cyrcia hincorum exstorum loco relinquerunt.

C P I G R A M M A.

Quo laudatur convivium, convivij de aris bonarum literarum gene
 re inter se colloquentibus.

Hic datur absumptos reparare in corpore vires
 Hic locus est animum qui recreare potest
 Urbanis mulcent convivia splendida dictis,
 Nullus adest dignus conditione lepos
 Historias cupio referentur quare disertum
 Doctrinam studiorum sit ubi membra michi

P O S O N I C E.

Tu nabywasi lit wiewny ch praca mi uwigilony
 Tu umy sl rowwafelose strashow rostanqniomy
 Goy podcraste styrysi rozmowy ciehawy
 Gwie subtelnomi rasty nicht niecymie stawy
 Hystorye y nauk hloru kardy woni
 Nauwysy sig tua bankiet wpholy sig ramieni.

T H E S I S.

Qua demonstratur iis, quos natalium dignitas supra alios contulit
 maximam esse doctrinam necessariam.

Wiam

Wiem ja doskonałe że y tych czasow opiewanych mayduigiz takowi u,
dworow który obawiaigiz się aby sami w mnięszym niebyli powaraniem
gdy Pana myslisz nie sami mieli powiadigiz iż się Panu nie trzeba wie
le uczę ponieważ się uczę y bez nauki wiele opatryło gdy się Panem uro,
Dział do tego nie trzeba mu być doktorem sztuk od nauki miedzi celunki
chryz iety y musz się pracie, ubożym to przywołać uczę uczę iż aby się
w nauki swojej przywie mogli by głodu potomniematni ale takowe slo
wa nie są nowe gdyż y dawniejszymi czasami pewny przed Alfonsom krolom
A mayoni tym się dał słysze iż Panu nie potrzeba być doktorem. Kąd czego
krol Dumieny, głosem zawołał mowigiz, że takowe słowa wigizy wotowi nie
celowickowi przytoigiz którymś daleko od stogracigiz ty krola od powiadę powin
niby wpryisy głęboke w pamieci zachować, a teny tak ian dze o dobre nauki nie
dwaig, o chwotigizy ocy wprawinniby się rozumie lepsze poradę y po zna
usig natym iż uczele komu to tym którym urodzenie nad innymi wywysigiz,
to osobliwym sposobem nauki się potrzebuje.

Jeżeli urodzenie nad innymi wywysigizto czyliż nie stufenie starzeby
się powinne aby pod podaniem uczeni, nie tak bogactwo iako nauka
urozumiem mieli prodek o tym wiedigiz iż to, prebro, Doresni się dobra a
nauka urozumiem wierna chwata iako stowny diecipis. Pymstie Pyluffy
uży mowi ktera bogactwo a iafortuny idie premiciaigiz a niebrwata iet u
lum y nauka ktorigiz ma to iawste w nim kwiłtne iawste nie mierlema iest
a iadney się iardnosie przeciwnego szezisze nieboi ktery ani ogian ani
mier ani starosie iukie iawadze niemogęz. Wynie slo wprawdzie urode
nie nad innymi ludzi tylu krolow Asyndyshiich ale i o nauki nie bali
greba ich nie pamieze iugriebła przeciwnie i ktery nie tak bogactwa i
ko nauki wstauunki mieli igiz dotych czas iet to wpiemach swoich iet
to w pamieciach ludzkich. A do tego na ich ceto rozumie y radie kto,
ney bo nauki mie niemogęz wpryitkie fortunę poddanych ialeig. Niemal
radney iako juste Uguigiz kamby wigizy umie y onieciach się do tych
wywiadowae, iako celowickowi nad innymi wywysponemu ktery na
uka ma wpryitkiem poddany być iugiteca. Bo iako namozu reylan
now który krolom radzi potrzeba aby był nad innymi mądryy tak iet
tomu który innych urodzeniem y wstady przechodzi natery aby był mo
dnyym mysl swoje od wielu rzeczy powieszigiz umiat, y o tym mysl
aby było wpryitkiem ludzi pod igęz radom iostigiz ych ięgo nie będie
mysligizom się bawigiz ale pism wiele czytaigiz y profite dzieie ogladigiz

poniewoz

ponieważ stał, iako by zofitego wrota wryfłkie dobre iprawcy, my dze
 rozkary y roztropne uwazy wyznikaiz. Oczym dobre wiadze owi dżwri
 Poyandy Panowie, tak iz pilno uczyli i ziz bandze ucronemi i quonemi
 kumskarowanu stawali. Niewspominam Felippa Krola Madjedonkie,
 go ktory procz przyrodzonego do umu wiele byl Dobrych nauk ucwieniu
 przyczynil. Miam Alexandra Syna jego ktory wretke pil noseiz jego od
 Arystotelesa w naukach wydoskonatony tak sobie H. merowe Diggj powarot
 ze i wspot epuinalem klad pod podupke. Niewspominam iako Juliusz Cesarz
 do latki przyrzedz prer ucwieniu ziz w naukach doskonatose i czystokra
 sudniu wronych materyah listy pod udem craf ktory i pisali rozkarywat ty
 ho rzege wryfłkiego wnosiz i nauki lubowryfłkim potrabne uwnah i tym
 ktowych urodzenie nad innych wywyszy to nay potrabnieysze te niech ich,
 wryfłko nie przyjaciel zabiorze miu zoty i. Biciafcom mogz niech im for
 tuna wydate ktoroz przy naukach iako Dionizyusz ucwice prowadzie bz,
 dz tyie niech prer nawatnosi mefkie wryfłko postwadiz i Arystyppem
 przy naukach rozawry ziz od rzyfkaiz wryfłko.

E I I G R A M M A.

Quo praescribis remedium contra invidiam.
 Quae possum facio, loquitur sulerata suduro
 Occupat illius pallor utramq; genam.
 Est vindicta mihi: melior jam uxor abivis,
 Helluo suffundet saepe pudore genas.
 Quamq; probus fuero, sita virtute duoro:
 Invidiam vitam feriet ille suam.

P O L O N Y C E.

Cynie w tyfko mogz, klosi zc omnie gada,
 Widz iaku rozdrozosi twari iegu iest blade.
 Nam wgarzi moicy zymfle: niech miu lepszym widzi
 Atak iz ow omienca niwar sam sawfky die;
 Gylmnie lepszym robacz, tyie z emoty w onoty,
 Od rozdrozosi rozpysknie; tak zgubiz niecmoty.

Thefj.

T P L C S S.

Quae demonstrat in Magistratu constitutum potissimum utriusque qualitatis sit, cum privatam vitam ducentis sepe numeris virtutibus & vitia acutis speculat. Nichil est tam erronei obnoxium, quam humana de hominibus iudicia, nec unquam in maiore verisimilitudinis deceptionis periculo, quam cum, quam tumquidem valeat, iudicamus. Quibus enim non esse videtur, ut demeritis optime mihi existimamus, utque improbis existimamus virtutem, timidis & ignavis fortitudinem, avaris & tenacibus munificentiam, prudentiam stolidis parum cauto iudicio tribuamus.

Quare magnam ego apud me Magistratibus, publicisque functionibus gratiam habendam esse statui, quae eius modi sunt, ut nos hoc in iudicio errare non sinant, vel si erra veremur, nos quam primum vindicent ab errore. Nichil enim tam verum est, quam id, quod perpetua & perennitatis observatum, & gravissimis illustrium virorum testimoniis comprobatum esse constat, neminem: qualis quisque sit, in Magistratibus potissimum declarari.

Cum vero privatim viventibus nec in clarissima honorum luce constitutis, nulla potest animi eorum declarandi, virtutis & habitudinis, in iudicio testificandi copia & facultas tanto offerri, quantum habent illi, qui summi sunt in Republica ad moti functionibus. Nullius potest melius palere aequitas, & in corruptis amor justitiae, quam eius, qui iudicando praesens est, nullius abstinentia atque integritas notior est, quam cui publici orationis cura est demandata quisque habeat, quanta sit in re militari scientia, nemo unquam pacis otio in nobilitate ostendit, verum is qui belli gerendi, fini cum ut Patriae defendendorum, hostium submovendorum provinciam suscepit. Paucis ut absolvam omnia, nullius virtus, nullius industria, aut ingenii vires, in agendis & exercendis nisi in magistratu possunt explorari, in magistratibus enim res ad conficiendum difficillime, negotia ad pertractandum, damna per quam ardua saepe contingunt, ut neque confici, neque pertractari, nisi a prudentissimis, atque sapientissimis viris, non possent, ut qui de illa confessione de hinc pertractaverint, prudentissime ac sapientissime merito debeant praedicari. Et quem admodum scientiam gubernanda navis ille demum, si periculis palam facere existimandus est, qui sese peribundo mari audent ostendere, quique navim si tempeste est iactatam salvantibus undique ventis

cum pro cellis a presentissimo naufragio periculo eripit, ita ille duntaxat
 qua virtute, quae, ut in genii predictis sit ostendit, qui se, praesertim summo virtute,
 te sapienter auct. magistratuum fluctibus committit, & ea iuven publicae rei
 utilitate emergit. Quam multos esse credidit, qui privatim dum viverent,
 summis rebus pares nihil non committere posse credebant ad moti vero in gremio
 alium in Regno muneri eorum omnium & castissimam rem de se conceptam
 turpissime sepeleserunt. Reminiscam quod Salustius deplendere natalium in
 ego de praecipuis in R. P. Magistratibus longe vero similiter affirmare pos-
 sum eos lumen quoddam esse, quod bona malaque eorum qui in eis constituti
 sunt, longe notiora celebratioraque efficiat. Quod nostrum in Themistocle for-
 tissimi esse ac prudentissimi. Quis dotes ueret. Et non illi potissimum
 Imperium in classem contra Aesacem ad Salaminom pugnaturam ab Atheni-
 ensibus delatum fuisse quis Cicero non quem ad modum disynam in diem,
 de vim ita in incredibilem in agendo prudentiam obstupesceret si illum non
 usque in consulatum fortuna populi Romani eo praesentem tempore ce-
 tisset quo pessimum illa conspiratio ultimum in faustae Civitati minabatur
 exitum. Verum ut virtutes si quae in sunt cupiam sic vitia suos contagio
 animus affectus est in Magistratu potissimum delegent. Nam quodvis agendi
 libertas & certissima impunitatis spes quae duo nubent qui praesentem Magi-
 stratibus summo sunt ad vitia si praesentem a natura quisquam ad ea pro-
 pentior sed in citamento. Hinc plerique fuerunt qui in amplissimis honoribus
 debuit id duntaxat consecuti sunt ut vitia sua quae fortassis private fortune sa-
 lubris exhiberent vulgarent. Nunquam illis tam fuisse nota in monita-
 se non funestam tot civium Romanorum milibus ditatorem occupavisse,
 sed. Non Perennis, non Sibirius non humana crudelitas tam eos posteritati
 quoque castrandos fuisse si non Imperium Romanorum illis & ad petrandam
 quosmodi flagitia cupiam & adeo clariora faciundo facultatem praestitisset. Et
 de Galba oppositissime ad nostram sententiam Corneliai dicitur affirma-
 mal cum dicit eum dignum fuisse Imperio nisi Imperasset. Quod dicit apper-
 tissimum ostendere voluit. Princeps ille potissimum indignitatem atque
 neptiam quae in alio in summos Republicae Magistratus capessendos se pe-
 tere vel maxime quare quicumque non solum publica rei sed sui quoque nominis
 rationem habendam esse dicerent si eis se dotes quae ad summos honores
 gerendos requirunt de titulis esse sentiant opera proclium se facturos vi-
 limentum si consilium omne eorum munus praetendendum deponant

neg
83

neq; colere cupient unde nihil aliud quam vitia sua stoliditate mydulacant
quam plurimis.

C I J G R A M M A.

Cuiusdam Equitio Soloni de in iustitia seculi sui conquerentis
Insonis sepe perit damnatus morte exuente
Sepe nec uelentem uita donata fuit
Debita uirtuti rimem tibi praemia summit
Et probus opprobrium non nisi sepe refert
Nulla tulit furto nec pendet suspensus at alter
Talem iustitiam tempora nostra colunt.

P O L O N I E C.

Cylo i brodnia uikodri winowaycy placem
Cylo i wernia niewinny pokarku selarem
Mienollowy nad grodz enollowym wy diessa
Apoderaiwy niestawz cytokroc od biera
Ten ukract. ow ob wiastron sprawa iak w Orisku
Takate prawidlowosc iest naszygo wicku

T H C S S.

Qua demonstrat homines malos scientia peiores fieri.
Omnibus uis quae sunt expetenda mortalibus sola uirtus est illa corre-
ctionis capax ita sem pluis innocentisq; natura ut nihil unquam in se ad-
mittat male priusq; ea tinguat se uinat quam ad prauitatem detorqueri. Atq;
tera omnia quae uincq; in numero bonorum habent opes, potentia, robur, scien-
tia, accipitis natura sunt atq; equomodi ut tunc demum conditio non boni
retineant si quis eis recte d; sapienter utat. Et scientia quidem, quam uis in ter
humana bona praecipue secundum uirtutem loco censat eam tam en habent
indolem, ut nocere non minus quam prodesse possit praorsus imbibat neq; im-
merito discrip; ul boni uiri scientia melioris sumt ita males eadem fieri peio-
res.

Plus auidel perversa indoles si scientia fiducia usumpserit d; quo magis in strita
se se armatamyq; inteligit, co nrit impotentius abusus sit enim timor unicum fro-
num prauitatis quae si imperitiae sibi comicia sit nudo se suo continet, ut imple-

mis.

mis Vulturibus. At ibi spes fuit animos, jam ad omne nefas evoluta. Neq; anti-
 cribus terminis quam immodica cupiditas, quo audacia continet. Parum est
 quod cessit id eam moliri, nisi etiam id quod molis sepe perficeret exitiosa nullis
 unius improbi felicitas. Quippe scientia pravis afflata moribus in astutium
 vertit. Neq; ulla vis est apud homines, que non perventitate expugnet quam so-
 lentia adjuvavit. Quis nullis quibus cum objectis ferocem ut levem ob causam ferro
 dignitatem ut obstaculum oculorum consilium vocem temere emissam ac dubia
 contumeliam suspicionem etiam amicorum sanguine lueret, nisi peritiam armerum
 um truci et feroci indole conjuncta, quid tot familias calumnia litium ad brutes
 ventit bonis nisi ferocis Vespicias que nimis facile candescunt improbis in-
 genis alienarum posse ferocem cupiditatem spe imitavit, successu implevit, quod
 deniq; tantum potuit, ut de leges inverteret, in legerrimis iudiciis fraudem se-
 curit, ne solum capitibus foetibusq; hominum insecta est, peritiam pravitatis ipse etia
 carnis etiam in tulit quante luculiosiore. O. victus omnium Tyrannos Treli,
 quo quanta te robole obavit pervensa querendum est. Ius tuus scientia hujus telis
 armata Phereas quos quam lata Catholica Ecclesie visceribus vulnera inflixit
 nec profecto per tot regna per tot Casopel Provincias majorum aq; diffractas
 diuillas, grassata pestis esset nisi Authores mali nimis instruxisset felix ad per-
 nitiam animarum peritiam. Neq; impunitatem modo, sibi prava illa de quo lo-
 quor scientia ad laudem etiam unciali, mercedem virtutis, intercipit, sibi specie
 virtutis innuit. Cum enim plerumq; ex eventu effluunt qui plus, aut armis per-
 tuit aut calumnia et preceperit id iure ac ratione plus potuisse vulgo existimo
 tur. Non minus igit in improbo ingenio scientia nocet quam si curiosa
 gladium in manu dederis nec abunde dictum illud est, scientiam probitatis ex por-
 tem venenum spe antidotum destitutum.

CITERRIMA...

Demonstrans avaritiam esse fratrem...
 Quis fuit horrendus, qui primus protulit onus.
 Quam ferus aet vere formosus ille fuit.
 Tunc eadē hominum generi tunc proelia nata
 Tunc Graecis dicit mentis aperta via est.
 At nihil ille miser meruit, nos ad mala nostra
 Ventimas, in secul quod tulit ille ferus.

Divites hoc vitium est auri nec bella fuerunt.
Faginus ad stabant cum Syphus ante dapes
Non aures non valles erat somnumq. petebat.
Ficinus varias sua Graecis in ter oves.

P O L O N Y J C C.

X

Pienuspy który wynalazł miód cztok nieważny
Ach tak diuki alboter był wcale zalamny
Stalencas wnerzył się norboj wtemeraz weyna moza
Wtemeraz się smierci knoltra stworzyłta droga
Nie zaprzył ow ale my: nasza chui rawięta
Pargub; uwg obraca cym on był zwięzta
Istote tego przyczynę godne tej nagany
Kiebyto wolien poki stał puhkan drzewniemy
Kiebyto zamkow widai ni watoł zfoszami
Berpiecznie szolam rozngł pomiędzy owcami.

C H R I A.

Ex monito Pythagora ne uiuis iniurias deatorem hoc est: ne quibuslibet uicis coniangaris.

Kiedy bierz na siebie aważ cymnosci awych dawnych magdrości zawi-
saryomych ludzi, wydiuie się dostatecznie niemogę pracom ich nie mieć
tetyrny których dla dobra nie tylko wieku swego zyczących ale y dla dalekich
potomnosci nieratowali. Wielu albowiem takich było którzy dźiedziarne
swoie do skarbu powszechnego w łosi oddawszy. Od Dy cymny się w łomny do
daliwszy w krajach obcych nabywali magdrości, aby potym przez nauki swoje
arylecenemi dla wrętelkich stali się. Takim był ow Pławny Pitagoras
ktorego wstawy osobliwie knoltra spiaszo przyięto umagduj iego na-
mowy obywateli w byłkach się powzięgneli. Kieusiały korstowne swo-
ie y wymyślone siaty inuwały bydy przekonane daniem iego że niema spę-
knieiszy y prawdiwszy orzoby ptei biatogłowski, iako rżetema i chomno-
sieg wstydlivosti. Młodzi także ktora stuchali iego nauk to rywois do cno-
ty labierala. Ten Pitagoras między chwalebniemi ktore ucniom swoim dawal przy-
strojami te tak ze zoniępostlednieg maige: rozstwił nadze aby inieszardym zwi-

Moditi

chodzili wiazgi przyjacni, ale sie w przed przyroci tego dowspolny sobie,
 wie razi gnyje przyjacni maig w przed wargli iakich by przymiotow bylici
 klonych bolowanystwa wbie przybysaig, nakonie notyngneli przyczyry dotey,
 ich prowadzyc od wagi. Seriewast niee to iest pewna ze natay ma tak wielka
 moc iz gdy sie bynajmniey nie spodzicisz natury twoy od mienie potrafi. Jere,
 li tey w daisz sie z takimi kloncy do bych aenollowych sie obycaiwow robowa
 nie enieme rzystego przythowae w pestyphach swobich moiesz, nabywast bezpi
 czestwa prciuw nieprzyjacnym gwaltom rasudkom y w sadom a porer w,
 spolne wan ueremistwo od nosz pomnocanie własnego dobra mydromi
 a enolliwemi ich wstaly sadami. Inreiuwie ras kudy niuwawoigc ich przy
 miotow w daisz sie z takimi kloncy niuwstly slwo stawa mowig, tobie w cwyry,
 skom podchlebuig, ztemi sie wsteczach napocieni w daniami, ptocho y nierozumnie
 otaiemnicach. Boshich sadig, czyli sam tego w krotkhem crafie od nich nie ma,
 uerget sie i cistko sie niezarazie takimi w daniami kudyie styrymy w tych kto,
 ryzh zapnyiaciast sobie obratysny. Aiako sie podacie nie bi pniecstwo zarazenia,
 siebie cztowicich zdrowy miedzy rapowietrnych wchodzich, choziaby sie krotko
 miedzy niemi bawit tak tel ten w wielkie sie podacie nie bi pniecstwo zaraze,
 nie sie y od nie uenia uzerorbku w do bych obycaiwach, kloncy ze ztemi towaryz
 sy czyli kto zprichami rye pospolicie tegoz pesty samiego wino niemiemi,
 kto ztakomym y tem gdy to dast niezarazie, kto znieczylym by tel nayster,
 ternieyrym byt w dnak nadstach zbtodzie musi. Dymal tego znieczylym,
 dyanym zalem Dyon Syrakuzanceykh na synie uwoin kloncy poki byt przyroci
 nidl sie igo przymiotom dostatecznie wydruiwie niemoz, tel zasto do dworu
 Dyonuryzsa. czyli Tyranna byt wisty y shero rozpuszhenie towaryzysy po,
 czyi tak sie w krotke od mienit ze cerym przylym niemoz pomyśle, bir bolami.
 Tak zepsuty do Oyca powrociwszy, niemozge zniefi Oyca wstuch napomniem do
 emoty go prowadzacych bydae iur na dwore krotkysthem do mielkuego a rozpusz
 go zyla porqueronym raze sobie przy Oyca obrzydliwsty dni uwil wysochiego,
 mlyca shoczywoty zakhomyst. Smelny zaisle hemie towaryzyswa ztego. Przyklat
 tem powinieby pusektrange wstytchuch tych kloncy niuwawoigc i krom kolwikh,
 wsiute w przyjacni wiazgi wchodza. Jereci albowiem nie emota iest im dotey pny,
 wodniczka trudna bydae owiang uelbnoie y staternoie wlahowoy wspotelnoie
 narzym gdy zbywa nawstysthem takim towaryzyswa. Zkog luyiny iest niewig,
 zae sie nit ponierocrais wiazku uerznieyryp ratowae. Pniee ras naradzie
 ley nieprzehoigc, wiazgiac sie z ludzi tyraig, tobie nad shakuygcy, zaisle nietyl,
 ko w przythowawanie skutku wniek niemozno ale narzym przygyp notnych do,
 swial ryz sie kardemu przydzie. Boiereli (zlowikowi) tako pnyknie pesty do.

tykius

tychiusz) wcale ciato zdrowo mieszkae w zdrowym kraiu, nadobrym a
 zdrowym powietrze, tym ci zdrowi jest temu, kto wcale rozumu i rozumu dokom
 ca postawowieniny nie jest, między dobremi a enolliwemi iuz y obcowarę
 iapowietrzne powietrze iako ciato ranala, tak uprosne, abes celnne rozmo,
 wy lub sprawy, drugiego dobre obycaie puzię. Mało cęgłka kwasneyo
 ciasta wielkę moc ciasta pniaonego kwasu, kto zehromym mieszka (iako
 przystawie nie iuz) sam zraszem chromym bydzij. Ma drugo krata rozmo,
 wa, mądrych ludzi cęyni. E nobieraiege Apoloniusz Tyllaneuf Tilorow
 cęsto iuz do Bogow modlit prosię abymu dali, novel bonos vitare mo-
los. Dla cęgo rzekli chcemy iuz wspanie na radzie ludzi ueronych, iereli
 przigodhwi rozumu postawowieniny byz chemy. Jereli nakonie o pozę tek wle
 sny honor y enoty abemuy, wrelhiego przystawie, danania, abys my wyle
 wpryiaciostach zachowali. Cęstye iuz bydziemy iuzerę, ciwienica wycę, do
 znamy dobrych obycaiw y chonora naszego wraffa znieawy powiedziemy
 naszym y wpryisthich nam dobre zygęcych ukontentowaniem.

O D C.

Qua demonstratur rem plenam esse periculi adolescentibus non ad-
 mune libertatem agendi, quod collipuerit animo illorum.

Ani iuz honor ani enole wstronem
 Kęndy iuz wolnoie zycenica niewstaryma
 Władym ita wolnoie wieku lez do młodzi
 Ku zybice yodii.

Wpommniemy prozę araf damy uiazę
 Tak wieku młodym chanby na ofiarę
 To wyspo? ze wolnoiei iuz chwycili
 W młodosi chwili.

Os my dopiero o Dyma Lynie
 Tyzeli iak ten byt wiezshicy ruinie
 Hoc miat pocęsthi zycia, ktorym cęty
 Swiat dawat chwaty.

Behowan przycenicie w przystoynosi zycia
 Iny sposobnosi do nauk nabycia
 Jakk przed ptochwuzę, tak wolnemi rasty
 Miat wstęz rawasty.

Kud renoly w enoly widziee byto moim.
 Ic iuz skulku nadzieia nieproima.

84
Ni się spodziewać mogł kto mniego kiedy
Smutku lub biedy.

Grzeier na wolności gdy przypuszcza młodość
Prokhorz gdy z bytkiem afekt jego studii
Czego się z młodu lękał, już się cieszy.
Gdy na te sprawy.

Boe tak być wyszło kto raz wstąpi werym straci
Młodość choć drugi raz wstąpiem przepłaci
Ni go grzech cześć powłoczony strwoży.
Andrzejew Bory.

Cyżko tam wstrzemięć wycich pasyji burci
Gdy się w kłopotach był w cłowiłka skurci
Ni ich gorzba ni wstąpię rdzicze z czoła
Odiegnęce wola

Grzeier się na smierć yobow niez nalogi
Porzucił choć wi że go skazał Bogy
Młotramu dożył zbrodni chociaż ranie
Znieść ma karamie.

Tak syn Diana dla zbytniej rozpustły
Dla lewarystwa zornemie oszupły
Wolał wprowadzić się niez nieży jak i
Młotramu niemości.

Lepi być kroment niewoli już gdyby
Utracił honor bujarze iak ryby
Bonietem wolny, który iak chce żyje
Wiedzie przyszybie

Lece który stakim miarkuje awc syng
Cnoty się trzyma, ostroze się winy
Tem wprowadzić wolny jest ten piwien że cie
Ka niubu wnieście.

C H R I A.

Ca dicto Lucani gaudet patientia duris.
Lucanus ille Cordubensis, sub Neronis tempora, jam Iulianis, jam Augu-
ris. Dignitate, summa cum acclamatione perfunctus. Vir unde quosq; doctis

Simus

mus, cuius et alios operibus temporum in felicitate perdidit. Poëma solum de
lo civili. Pompejum inter d' Cæsarem gravissimoamine centesimum, ad nos
usq' transmissum est, et cum varietate sermonis varias quicq' sententias non
tantum ad bonas artes juvenentulem, sed etiam ad virtutem, utanda
scitantes est complexus. Quas inter illa quam de hilarioris patientia pro
nunciavit, non tam Pœtice, quam potius militares animos ostendit, ait
enim patientia tantum abest ut in adversis irascatur, aut in doloribus su
damet, sed potius sedate omnia ferat, quid se ali' imo letet, ac exullet fortiter
Observatur enim oculis illius, non tristis metus, non dolorum imagines sed
memoria apud omnes posteros immortalis. præsertim qd' pati durum non
sua culpa meminisse dulcissimum arbitret, neq' enim presentia quee me
lestat, sed futura que delectant animo suo versat. Duo minime gaudet in
hominis, quibus impatentia mater est, hi vel ipso cruciatum nomine ex
nimant, suspiria, siletus, iulatus cavendal d' profusa indignatione percola
rat, namquit trahit dolores consequantur, in studio adversitatis non respici
iunt. Sicut enim Agricola gaudet d' letatur dum terram aratro pro
vindit, d' duris quotidie laboribus corpus exercet suum, non enim presentia
tia respicit, sed futura manipulorum contempletus. Sic patiens non presentia
presentem afflictionem, sed ex ea nascentem segetem solatii manipulos gla
ria. Testes sunt Herodes illi qui vitam merumnis, liti consumpsere, d' in
tutem adipiscerent talis erat apud Romanos, vir consularis. Allius Re
gulus Carthagine cavcam aculeos d' palpetras satis passus, talis erat Al
lus Stoicus (ut ait apud senecam) tolerandissimus adversitatis malo. in
quibus fortunam me in Castris quam in deliciis habeat, terqueat sed fortiter
bene est, occidat sed fortiter bene est. Nihil enim ut ait idem Seneca,
tam in festum tranquillitati animi, quam nihil pati posse. Quare in
tummo perire studendum, ut damnata minime fieri poterint. contemnes,
et adversa benigne interpretamur. Ita nuntiato naufragio. Seneca cum
omnia sua audiret sub mensa iacet inquit fortuna me expeditus Philoso
phari. Anasagoram quoq' ferunt audito morte filii id unum dixisse in
cliam me genuisse mortalem. Simili modo Laena quaedam Mulier
(de quo Cicero scribit) cum filium quem in prælium miserat in
terfektum audidisset, idcirco inquit genuerem, ut pro Patria non dubi
taret occumbere. Sed quid ab otale tantum profuit sempla sparthanicu
le pueri ad aram Dyone si quondam verbis accipiebant, ut sanguis

viseribus

90
visceribus profluens, nec tantum non ingemiscerat sed alacriter ferbant
gloria duelli. Hinc seneca ex clamat non pati tormenta sed fortiter pati lau-
dabile est sed jam adhibet oratio modum dicitur illud unde defluxit. Ita
viter iugiter cecinit Lucanus, cum genere suas animas non proferens sed patri-
ra contemplans, ad hanc rem patientiam sua illa sententia est ad heritatus
Nos quoque illos imitari qui pro religione & patria fortia facere, & pati que
libet durissima in animo habuerunt, si quid nobis adversi acciderit, non
statem animo cedamus sed meliora sperantes fortiter feramus.

C H R I A.

Ex sententia Rutilii Probi concordia aurum et adamantinum vinculum
Et si multi sunt C. S. qui sanctissime sententur de virtutibus, nec non
suis sententias suas leucissimis verbis exaratas ad posteritatis memoriam trans-
miserunt. Unus tamen Rutilius Probus inter optimos mihi versari videtur,
cujus crudelissima monumenta legit barbarum obis, victorum prudentiam ad-
mitat. Dicit ne profecto desierit si omnes ipsius sententias quas libri suis cum-
pleat, huc afferre viderem. Unicam itaque ex illa tantum docta serie vestris ho-
die auribus libet in urere, quam scripsit concordiam commendatus. Apud enim
concordiam in humana. R. S. ac totum mortalium vigentem esse vinculum
omni auro pretiosius, omni fortius adamante nullo vi humana dissolvendum
sicut enim concordiam vocere mutuum amorem in domibus, concordiam con-
servare. Cives in Urbibus, Concordiam parare in certaminibus, virtutes matu-
um florere, auxilium inter cives, praestat illud concordie. Victis Res Publicas opu-
lentas, Regiones frequentes in colis, casu completat concordia. Victis vicinis
autem etiam fortis belli Imperatores, eos quoque sub lauros mittit concordia. Videtur
si nunc quam discordia proicit, Urbibus quas Pontis, quantum fiducia ad ferat, sacra-
tibus quos dispersat, quam in signis, pariat, victorias, quas Imperatoribus orn-
na rapit, quantos metus incursas hostibus, quos ad audendum animas, et ut ver-
bo ab se salvam omnia. Discordia familias clarissimas, Res publicas florantissimas
evellit. Imperia firmissima labe faciat. Sic mirum est quo enim virtus magis
unita sit, et est fortiter faciliusque resistit fortune ac male volentem in juriis cum autem
dijuncta est, resistit imbecillius atque nullo labore frangit. Quomodo modum pro-
pugnabile, lura quam diu in terra coherent, tam diu est in expugnabile, ac si-
mul ut parietis facere laborem incipient, illud quoque hostibus patere incipit.
Ila res concordia florente nullius timent impellum discordia nullo negotio even-
tunt. Et sicut lapis e Lyro insula (de quo scribit Plinius) fluctuat in tibus con-
minutus.

concordia autem subiecit. Sic res discordia sepe videntur concordia sustentari.
Exemplum haec nobis huius refert Romanorum R. P. quam dum
enim illa concordia vixit stetit illa floruitq. aut ubi discordia Pompeij
Caesarij in factiones distracta est. brevi est ebria. Contineret ne idem
aliquando veniret familiae suae. Scylurus Sutharum Prae. Octoginta
liorum pater omnes accesserunt paulo ante mortem fasciculum javulae
suum lingulis perrexit, iussitq. rumpere, id enim lingulae nuda essent,
eo quod videretur impossibile, ipse lingula javula. cecidit atq. facile
fregit omnia. Filios ad memento his verbis si concordia erit. Satis in
viliq. manebitis. contra si discordia & seditione distrahemini, omnes viles
& plagnate facietis. Idem quoq. metuens Mithras Prae Numidiae jam ja
m mortuus filios suos paternis amoris, ut concordia sint, acrius sermo
per literas scribendam sententiam addens. Concordia res parvas crescunt,
discordia autem maxime dilabuntur. Bene igitur ac sapienter pronun
ciavit. Omnes dignus ut ejus memoriam excipiant omnes omnino
consequentium Annorum Prae Publii atq. ex ejus sententia unioni
studeant. . . .

Finivit 13 Junii Itiam Declamationem
Laudabiliter.
Godefridus

DE CLAMATIO IV.

Et Epistolis Elegiis Epigrammatibus Geographicis composita.

DISCURTIO.

De ratione scribendarum Epistolarum.

Lifty pisac ktore sa tlomacami tajemnych myśli narych nieprzy-
 tomnym jako mowa nasza przylomnym, lubo iest nur bardzo pospoli,
 ta, iednak ze nickademi iest pospolita, aby je dobrze pisat. Spamye wpraw,
 die wroinych izy kach jako to: w Lauenstheim, Franckheim, Niemieckim
 y Salskim, normaite listow przyktady all ze sy sposob pisania onych ze 2,
 y 3, cym odmieniam, Dalego neregulnitych przepisow rzapow narych po-
 trebuie. Ined 30 lat y poroniy ten list ranaylepszy uchozid, ktorego nie
 hardy wzorniat, niebył tlomacem myśli pisarzy, ale przeciwnie list
 sam do wzornienia tlomacza potrzebował. Teraz ias im kto iasnoiy
 dobranemi iednak słowami polirzyng wytyz misli swoje wyrazi, ten
 tym rychley parodek przed innymi dobiwa. Dla otrzymanie tego naste-
 puiecy przepisy wroinych auctorow wycecrpane, wielk mam wstaszca po-
 czynaiacyon przynieśi moze, y tawozie swiatle, onay proo o listach pro-
 szacych. Niemast albowiem nie naswiecie pospolitego jako proiba.
 poniewaz niema cztowitka y wniaywykrym rzaznie zostaiacego, ktory
 by sie niemozł odyś bez cudzy pomocy. Dozrymae listy takowe wzdkiif
 czy albo willhoze potrzeby naszey przyktadalye albo wylessaige tashite-
 go, ktorego oco prosiemy, albo ter przyiam wraiemna, przy pomonaige
 ktorey prawo wiekai sie w potrzebach do przyiaciela porowała, hemeramy
 ias takowe listy iur to prooby nasze usłndey powstaraige, iur wdriz,
 onoiē radobranā w tym listy obieciige.
 Pdy ias kogo listowate lub czezy interej drugiemu saluamny powin-
 niemy to wyzanie ze on iest krcowny lub przyiaciel nasz, ze racony iurwiz-
 ony tashite, ze sposobny do odstuzenia tego, uo doniego prosiemy. Polym
 tym sie swiatkege, ze wokolwiek on dorzaz ucygnosci naszey salty, to so,
 kie radobrodniego miie bydziemy y toz od stuzenia na siebie racia gnie-
 my. Koncezy takowe listy moiemy swiatkaige sie ze mamy nadzie-
 ie przyiamie tego do ktorogo piszemy, y ze proob naszych wystucha Wi-
 slach znoua cieszacych kogo wiakom nieuzysciu to iach dowac mamy
 nayprood, iereli mala iest szeca ta ktorago trapi, wyrzyz wli sie naszym

moiemy

moremny ir ta rzecz nie jest godna ktoraby umysl wspanialy pomieszcza
mogla, ir nieb, dzie drugo trwata, ir w ktorej sprawie wygadnie, ir pro
niey nastlyzic, crafu pomyslownicy. Jereli ias przypadek jest cizli, ktorzy
nie przyjaciel, w ktorej potrzeba, rebyśmy niewiecznie
pocięciemem bandy iego namy niestronig tryli. Protor nayporod mo,
romy pokorae nasz smutek iego niestronicia, wyrnawiaige, ir tal iego
jest sprawiedliwy, apotym powoli przywodze przyrzecny ktoreby
folys, w tym smutku uerynity. Do cizli tych listow bierze iz rokolierne
ut nie stronicia w ktorym cielemy, naprzyklad: smierci cizy, ch
by utraty fortum, sprawy y tam dali.

W listach skarżąc się na nieład, tego do którego piszemy powinni
my mieć względy, y na iego osobę, y na wielkość y małość uwaru
Jereli uwaru jest mały, y nie chcemy itym równać przyjacielowi na k
reyp iz uskarżamy, moremny tal nasz protor ięc rucstetka ludzkost
wymawiaige przyjacielowi, ir on w tym postytku nie miał ity wole
albo ruc rucstetka rucstetka uerynit. Moremny pokorae po sobie, iak by
my temu niewierzyli w ludie rucstetka nasz przyjacielowi, iak by
rele rucstetka przyjacielowi w ktorej moremny mu dowodzie ref my
przyrzecny icma niedali do wytytku tak przeciwnego przyjacielowi
ity ref my iey prawa nie naruszono zachowali, ref my do tyd in ne
ry nasz ciepliwie mogli widze iednak ir ta ciepliwost do dal
koryw dajemmu pochob, odwaramy iz tal nasz protor. Moremny
to protorze re iz na iego samego ięc rucstetka, iele to god rucstetka
nit. To iednak trzeba wskazywać naszym zachować, ir byśmy y w
cizych koryw dach stow usrepliwych y chardych nie uwarali gdyz tym
spowubem mały co dokazemy. Ludzkost w lakowych okolicznościach
otwierca naylipiny cery naszym nieprzyjacielowi, y iak tak do pro
nia, iako talowania swego wystytku pobudza. Cizy rucstetka listow
nadrzecznych lub odnadrzecznych tyk iedem jest sposob. Wielkiy iednak
takie listy potrzebuiz uwagi. Tak na rucstetka ktorą radziemy lub od
dramy iako na osobę lub crafu okoliczności. Protor tego rodzaju
sty bywaiz przydługie poniewaz w nich chemy y forum obiaz
y wole, naktonie tego, ktoremu co rucstetka. Dwidziem rucstetka
bcm moremny gadzie przyjacielowi, nayporod kizy nasz protor
ruci, potym gdy nieproszeni co radziemy lub od radzamy. Ied
wpe listy moremny porucze proktadaige nasz niewiedelnoie do ra

Denia lub iego bieżące w radzeniu nad naszą pomoc. Wyraźnie
 potem iż nielegalnie odwaramy się dlatego nasze zdania projektować,
 a rozkaru potyjacielkiego porządnie niechcimy. Henerye zaś takowe
 listy bierzemy tyż, ażeby nasza rada pomysłny skutek odebrała. A gdy
 nieproszeni radzimy w przyjacielowi wyrażnie powinniśmy że i tak
 tego smiałosci porządku i zwrętwoli nasza potęgę, iż widziemy iakże nie
 bierzącemstwo tego wyznikaie się przyjacielowi gdy bys my mielieli. By
 dżaj listów ornaymniegich iakb iest. nayciszy wurywaniu tak y do
 piana nayałatwicyzry, nie trzeba tu wiele myśleć cemasmy w liwie
 wyrażnie ponieważ niec sama która ornaymniegmy podać nam mo
 tego do pisania denat nalezry krodko iasno y gładko iż opisać. Tr
 iednak pstrzeczog naspamyci niec powinniśmy abyśmy nie ta,
 howeego nie ornaymowali y zapewne tego nie twierdili o czym pewnie
 niewiemy. Stawel y w pewnych rzeczach tak otrzownie pisać nie tre
 ba żebyśmy albo sobie albo bliźnięgo stawie werym nie raskodili. Wley
 zaś nie otrzowności wtemczas naybardziej potrzeba, gdyż niec tak ornay
 miemy, która iakie peshernienie między Janamid znacniuszemi za
 wiera. Porętki listów takowych bierzemy iż od tego samego co ornaym
 iemy. A iedli do takowego ornaymnieg przystup użycie chęć mo
 my albo zwrętwoli może ornaymie, albo powinności donoszenie no
 win podjęty wyrażnie. Biedy nam przydnie wunrować kemu godności
 swięto ofiarowanu możemy wyrażnie iak wielki mamy wyrażnie radzie
 rzege poty pienia możemy wychywałae iego spżawudliwosci ofiaruie ego
 mu ten henor albo te dowodzie iż iego zasługi wigiey są barde, y iada
 wno już naleratam ta nad groda. Potym znoremy rokować iż ten
 stopien dowyszych mu godności drogi utatwica iego zyerge skomercmy,
 list oswiadczeniem uprzymości niekomunney. Gdyż iest koma swiat wun
 niemy oswiadcram, nayprawd radzie iest do wstanku oswiadcramy
 nieodmienne zwrętwoli nasza ku przyjacielowi zrotym zyczymy temu
 wstankich w pomysłności. Tymże sposobem y listy imieniem wunrowie,
 ce pisałis. Biedy nam gdy koma za takis dżakujemy wyklisimy iego,
 użymności rachwałae, iż parzko, albo że nie pgożony, że zohota, żem nam
 niedaflużonym, z samego serca ludzkoscia pbbudrony tak wielka niec
 użychit. Swiaterae iż potym nalezry zydigermiecia galeryta y do ustus
 iego uchota, naktony oswiadczenie, aby dla nas rozkarow nideratowat
 swoich dopraszae iż możemy tym czasem aby iż kontentował dżakery
 niewiem które za słamy upraszae. Taki tedy sposob wpirania listów żem
 chowiac talow tego dostępiemy coś my sobie za cel zatoryli. Ateraz
 przydatemercenie mowu moicy mam henor z mego miysca W. M. W.
 dopraszae iż abyśmy pemięgowsty przepisow iakie kemu ma id być
 dawane Tytuły do samey listów bliżej przystąpieli, iest że nabo w dżakich
 moich w list Janow zypoda.

1345

L I S T P I E R W S Z Y.

Whotorym się przyjaciel radzi przyjacielu o wygeraniu
 Danieł W.C.P.D. spodziwam się poufatego moiocy że do piśmego w
 wach y piśmie ułożenia tego, chej moim niernym słog wmasła do,
 waniu w swiatery W.C.P.D. że nur przy teim tobie osadziłem
 abys mie oswiecić raczył na iaki abrys lezarni, zrych wynatar
 kow listy do ueronych tudzi pisane byc maig. Cy taigc bowum ro
 tne dania onych gustu, abowiem się abym do kłopotu z nich ber bry
 ku nierbronit się eb ta cel uszysliwienia mego zatorywary, rozsta
 wam na rawstie

W.C.P. Dobrodziecia
 unieronym stuga.

O D P I S.

Stwierncie tyle sposobności ile mam ochoty do petnienia roz
 karow W.C.P.D. ady w stry tu proobie tego przyjacim siesto zbrania
 będz w iaki hokolubich zdanie moie wpisane listow poreto rze ma
 ze obowiazek biewy przyjacielu. Noy wyeraif wyszregac ię. Je
 pociągocy ber potrzeby, zrawihtanym ten tu nie, iest do im
 ułożenia raz tego iak na niei materyy abry, maigc cy taig cerno
 mily sprawie gust. Ta cnowa iest mydli moich hlorę roz
 tropny uwadze od daigc rapisuię się na rawstie

W.C.P. Dobrodziecia.
 unieronym stuga.

C I P I R A M M A.

Ad Petrum dantem munera non pretiosa.
 Magna parvas nobis natali munera Petre!
 Tres modios pisi, capreolos quatuor.
 Venas octo domum validos, qui cum meta referrent
 Caudicis magno crediderim proello
 Quod prodest tantorum cura, laborque, referret
 Burras auri plenam vel puerille tuas.

P O L O S Y T E.

Wdrem imie niem mych wielkie posylasz mi dary
 Trzy korce grocha, takre korlatkow dwie pany
 Towarzytko by do domu mego zamiesione.
 Omnie silnych parobkow na to raciggniwno
 Na co ig wa tyła slug praco y ro bota?

93

Niech by mi był twoy chłopiec przyniośt kieszęstość.

LIST DRUGI.

Wskazywam przyciacielowi prosi przyciaciela aby mu chciał dopomagać
w sprawie odebrania diadyma po swoim Bracie.

Diadyma M. W. S. P. sprawa moja o diadyma po Bracie moim ni
gdyż nie szkodliwiego nieobiecuję szatanu jako w dawnym ty,
leknoc toż. M. W. S. P. wołałbym wprawdzie gdyby moje zasługi po
paręty ty prosi abym przez ochotę rozdał W. S. P. Byko
nawnie tym przeday ię skutek odebrał. Ale ponieważ maie potrzeba
własnie własnie donajmykrania ię. M. W. S. P. przynajmniej; gdy
do starania iemu sposobności szatanem poręczy uprasza W. S. P.
aby na serce moie do ustęgi ię ochwete tymczasem wżąd miie na
czył niem ię przysposobie do pokorania tego szatanu samy tem iest. M.
W. S. P. Dobrodziecu
wziernym szaga.

O D P I I.

Nie mozesz mi W. S. P. wiktoryi takhi wyswiaterye jako gdy mi da
ty sposobności do starania sobie. Nie bowiem dla moie pomysłowiy
tych byc niemozie jako wykonywac rozkazy W. S. P. Dla tego y to co mi
W. S. P. rzecit chętnie uerynie nadowod ty uprzymosci moiey zktory
mam byc
W. S. P. Dobrodziecu
wziernym szaga.

C P I E R A M M A.

Malevolentium linguas esse contemnendas.
Quod tunc barbas homo prociundat dardual acta.
Talentes curas unde poveri soles.
Expimus ille vinum iustis facit omnibus istud
Hac solum cunctis arte nocere cupit
Virtutem sequitur liver si vincere pergit
Expimendo tantum victor abire potes.

LIST CZWARTY.

Wskazywam przyciacielowi prosi przyciaciela o porzucenie ziemidry.
Wskazywalem do tego nieodbita potrzeby moie poręczy krotkoscia wytrzy
mując zinnemi publiczne tych czasow szelaskawych wydatki, a gdy
wyczerzona dochodow substancya już dalu naglącym ca perzont wy
szacery niemozie do W. S. P. widowney dla wspol potrzebnych uerymosci
si uie ię umysletem, abys mi raczył driesiatka tysięcy sto: na prawidly
poręczy bydzie to dowodem W. S. P. a mnie pobudza do ty w dżerono

si z ktorym zapisac sy mam honor W.C. Dobrodzieja.

Unieronym Stuga.

O D I S.

Kalendary mi ile napisawsze zawotanie W.C. pokazac przez co
chyciz wykonac troskliwym iest umnie pragnieniem. Ale kiedy wola
nowym czasie W.C. iest zagadnienie w ktorym kapitale trudne sa do
poryskania, a z katedra ta dze swoje odbrata przetrzymywanie, bzdurze o
moicy uerymnozi przewatcrony, ze radem niedaie ktorys niema. Ad
lego, qdy ten erat flaglacy przydrie bzdurze mnie miae W.C. zawię
korego przyjacielu, ze na substancyy swoje cyranu nieracig gniesi. W
introwiowanu ta ramna W.C. przyiazm statycznicy bto at bzdur
w tym zausamiu zapisuie sy.

W.C. Dobrodzieja
Unieronym Stuga.

C P Y G R A M M A.

De flagellatione Christi

Inducunt pressis d'alterni dentibus isa
In lenis faciunt conspire mille neccf.

Percutiunt, laterant, feriunt, frangantur ad usque
Usq. d. uirga sono cornpta quaeque nepl

Accelerant digitis innixi de super iclilo
Comitit in Domini conspire raris cutis.

A capite ad calcem roseo madet ille suore

Unum cuncta uelut uulnera, uulner, erant.

P O L O N Y C E.

Dway a dway na przemianny uigofry gniewem z by,

W subtelnym cieie czyniz skralne porzby.

Pekiz, biciz, katusiz are do ucentu

Swidryz bnozy, cchoziz norlega przynku.

Wpimintaisiz sy na palec zaniertaisie zqory

Ze jar widwie na Panstkim cieie b'raie skory.

Od glouy ar do stopy krawiz sy zlat rumiana

Wrythuisiz uyp nany, wadroz ugo nany.

S I S T. P I A T Y.

W ktorym przyjaciel zaleca przyjacielowi J.M. Pana c Prawnowskie
go y sprawy jego w Piotrkowie.

Subo wiem doskonale, ze racme przymioty, y wyroka magdazie J.M.
Prawnowskiego

Sprawnowskiego mądryd samy pner się u WCPD. Na siebie zalete
redmakre y ca imy strony daige im swiadetwo, odwaram się uproszrae
WCPD. abys go wspanie iego Piotrkowski chwał swoig zaskę y powa
gg wspirac, upewwiam iż żęci WCP y iego y moim nadzom rado,,
wsi uderznie obowiazęc saba takieg crolowicza, ktorę y umi y mo
k nellytę wdriszanbie woym takawcem wypłatae. Na ter imoiy
strony niestanębam za podana okazyę oswiatrye tej uprosy mo
sie ktora wyznaięc piszę

WCP Dobrodzieja
unieronym stęgg

O D P J S.

Porzaz WCPD: Sturcnie JMS Sprawnowskiemu tym chętricy
wypetkie, im usilnicy odobit iego dla mnie serce staram się. Za
erom dręskue WCP. iak nay pokornicy remi datel spowobnoie dop
oswiatlenia miy ochoty. Muzenia tego stosci. Pkwa mi WCP
takę wyswiatrysz gdy rektel wraicemnie zalecie przytarni tego jęgo
stosci stakę uicelnowicę iakę ięstem

WCP Dobrodzieja
Unieronym stęgg.

L I T T Y

W którym Czesno Celiuszowi Budownieremu zaleca y podciwosi
nauki, dowcepu skromności y przytarni swoicy Fabiusza.
Zmarciem Fabiuszem znowiektem podciwym y modrym wosistęzrye
przytarni, y wielkiego sobie powaram jurto dla wyptierowanego dawi
pu iego y wysokicy nauki jur to dla obliwrey skromności tyerę y bym
sobie abys WCP. sprawy iego tak utrzymywał iak d qy bymnia wta
sna byta. Wiem ta repte WCP rawotaniemni Patremdami chyba ar
zabawę ktę kogo WCP raryie pomocy. Ale ia co się tyerę sprawy je
go stosci Janu Fabiusza radny niestucham wymowki. Wrytko
WCP pomocie ięci imnie sobie powaraz, gdy JMS Fabiusz promo
cy radnae bydie, ktęcego ia mam honor pisać

WCP Dobrodzieja
Unieronym stęgg.

O D P J S.

Nierawodnie wypetnie w mi WCPD. nozaraz ale itakę pilnosig
y ochoty iakicy pomnie zyerliwosi moia wyćigga w nadgrodę tej paru
stugi moicy dopnaraz się iak nay czętricy WCPD rozdarowę gęz wien
czal nay rzyt słowrym się bydz sąde, gdy mam spowobnoie potibienide,
na tejs memie usługamie zert ięst

WCP Dobrodzieja
Unieronym stęgg.

L I S T. I I O D M Y.

W którym Ciceró Corniciuszowi ratca Aniciusza swego przyjaciela
iego sprawił, y godności.
Cicero Aniciuszowi przyjacieli mojemu cztowicki razach miaz utalstwowany. Na
spraw swoich pojechał do Afryki w poselstwie dobrodziejnym. Jego
abyś W.C. wszelkim tronem sposobem zechy tobie aby się starat, aby
byś jak najliczy swoje sprawy zakonczył. Obojwiu w czym się on naj
bardziej kocha. Zaemnie jego awdronca W.C. ratcom, y obo W.C. pro
szę, com ta natym bidge. Urodzie ruzyl czynie lubo nieproszone, zom
wyslyskim Senatorem. Cezarow przydawal, bomsy rat, ze y inie
zaini ludie tor samo czystokone czynie. To wice W.C. uczynie, y wsey
skiemie in ziemie sposobami godnosc y sprawy jego utrzymaj. Uchle mo
ie toba W.C. powarast a uczynie. Niez jak najprzyjemniey. Temu kto
ny się pisze na razie.

W.C. Dobrodzieja
Uniezonym stuga.

O D P I S.

Subo tak wiele stacisz tobie godności. J.M.P. Aniciusza, ze bez radney
rataty miałbym za hemer służyć. Onemle Edmak ze list W.C. zaniem
pisany, tym wiskozę mi był pobudka do jego uslugim bardziey staram
się pełnie W.C. Spodziewam się ze sam J.M.P. Aniciusz listowniczę
dni W.C. omoem przychylnym by tobie zenc. Proszę mnie czu
swoimie rozkazami uszczęliwidae, abym nie słowy tyłko, ale ter listu
gami to wyznawał. Zent list.

W.C. Dobrodzieja
Uniezonym stuga.

L I S T. O S M Y.

W którym Ciceró Acyliuszowi w Syccii pro Consulowi Manliusza
maigiego sprawy odierzielwo po Bracie, iako y innych rzeczy ratca.
Lucius Manlius mieszka w Afryce. Torej, ten lubo rodem z Kalanyie
dnakie rarem zim. Zemi Scapolitanuzkami do praw Tryumskich
pasterony y jest Senatorem Wncapole. Był albowiem przyty do tego
fiasta wpród, niezli ztowaryzowanych y stytynow do praw Tryumskich
przywaczerono. Brat jego niedawno w Kaldanie z rzutkiego swata. Pro
rumim iz radney obo dziezielwo po Bracie, ale y wicy. Kie jego spoz
wy W.C. ratcom. Obojwiu ratcico samego cztowicka pokusiego
stemna siele ruziego, wlych ze samych naukach bieglego, wlych
tyz ca obojwiu cztowickam. Proszę wice W.C. abyś czuł on Cz. dzie
czyli niegdzie w Syccii wiedzial o tym ze on jest idem. Inyquei słyszy
y noy wlychorych hrobich przyjacieli y tak się obchodził aby porwał.

to moie

to moie raczenie wielkz mu byto pomocz. Prosi o to tem honryz piiste
WCS Dobrodzieja
Unizonym Studz.

O D P I I.

Gereli bydzie tak skuterna moie uslugy, iako iust prawdziwa ochota dostu
renia winstegesia moie Unizonym, byde mozt woble winstrowae re raiwng
okazy WCS eryskly mey w dtygerrosie wyptace, y J. P. Stanliuprowi dam
dowod moay ryerliwosiu pntoi. Polore wrechiczo staranie aby wysytkich
was nad chyeł porzadzany shulek uuesyft. Tym erozem oddad mnie state,,
ancy przyiarni bydze.

WCS Dobrodzieja
Unizonym Studz.

C P I Q R A M M A.

pro iactantem uas avos tuorum ceter nihil digni laude gerentem.
semper avos pro avosq tuos ad sidera tollis,
Illorum non vis stultia facta legui.
Hi genere asueti semper dignissima laude
sunt tibi procliquis ista saneta placet
Cui de genere animos aut dicere nolle
Heroum clavo sanguine duo gemus
Sanguine te veteri si desens impubus ibis
Detractum probabis hae ratione tuis.

L I I I. D Y C W K A T Y.

W ktorym Cesar Brutusowi Strabona y jego wywolenca w sprawie
odstancza pienigdy klere Strabonowi Korchicubz bydzy w Gallii byl
wennem talca.

Iluuuorem Strabonem Stachicem Prymskim wielec uciwonym y eno
liwym w swistey ryc przyiarni. W wysytkie mizdy nem amna tacho
dzy f. rawa u kly ptygideni. Temu w Trowimesi WCS. winiam ma
cniq samim Publiu Kornelius. Ta sprawa od Wolhacyora ktory
w Prymie idet y dtyg. odstana do Francyy. Prosz WCS tym usll
mey niz gdyby nuel sama wlosna byla em przyiarni jest opirig,,
dach przyiarni miu staranie nizelidowoi, abys WCS chial takom,
eryc y sprawy, sam sig ley WCS podymimy, uspokoy y pracy przylorile
y WCS bydzie idawala sprawiedlwo y stasna, aby itch nay latwicystym
spozobem wywolenie Strabona, ktory da ty przytetyrny do Gallii pb
stany iest. ty sprawy takemerge y pienigdy walcbał. Ta riez y minie
milla bydra y WCS. sam dormat, iz Luvius Tycius iust godridm WCS
przyiarni byrym abys WCS miat staranie takie rany, he miu wyghto

owsystrim

owpyszkim oczym tyłko się dowiesz iż ja czego pragnę. Wiele WCP
upraszam, iako ten który się zapisuje

WCP Dobrodzieja
Unieronym stęga.

O D P J J.

Interes przyjaciela. WCP mnie poruczony nie mniej się wemnie
zbudra stananie, iak gdy by był mój własny spłam wiele dopelnia
nie WCP. woli obowiazek w których kłeba tym się bardziej wem
mnie pomnara im więcej odbieram ięgo rozkałow. Nie bowiem
nie bardziej wryciu niecierzy iako to usługami memi potwierdza
co tyle kroć piotem powtarzam wyznacza, ten jest

WCP Dobrodzieja
Unieronym stęga.

L I S T D Z I E S I A T Y.

W którym Syn otrzymuje o śmierci Ojca swego iudnemu z przy
jaciół Domu swego.

Jak trzymam, że stryżki nader niepomysłonych przypadków od głoś
smutku nieukończonych serca mego żalów y WCP. uczynił wiadomości
iudnak że powzięliśmy ty a nie nadgodzibng skody y nieutulony domu
naszego plac. niniejszym żalobnym temu oytosie niecierzkewam
listem, y tego już martwego wtych kilka wspominae słowach, który
poki ulubionym cię był ty tyem, miał honor starze. spajestatowic
nie, Ocyrynie statecznie. Mam żalym nieomylną nadzieję, że serce
WCP nad osobę moją y strata Domu naszego łzaliwie się, podział uczyni
zechę domng w nieśmolemych utrapionego serca ucisłych, a dotaskawcy
pamięci dnia 5 lipca poprzednie był żętego tego świata Ojca y dobro
dzieja mego, przypuszciany mnie ciał poco statego tego imienia. Lito
ty, opny chylney y chyci y taskawooci upewnne bę dziej nacyt. Ktęgę gę
żalym imieniem moim w prasam nalezytym zostay postanowit
WCP Dobrodzieja
Unieronym stęga.

O D P J J.

Nad tak niespodziewanym wzdoby y podparty domu całego WCP
upadkiem, y niemataj przywiecej tego wtyciu uhermentowania jego str
ty, trudno sprawiedliwym, w bęlembi tam w sercu mięca nieporow
lic żalom, wstania, gdy ten smutek niepoległ, który iako w silkie us
sluwał tamy sty tak przyjacielskie moie do niego przywiazanie w do
nie zmienił kontentował. Aloli gdy ten wydaný na ludie smiertelno
si wyrok nie regularnie tyłko Proby swięty pamięci Ojca WCP

96
W W C P przyjaciela mego, ale ogutem w wszystkich tych się ludzi
i słusnie rozstrzeżone tamować przynalery rale, dżogca doszczęśliwoy
wierności Imariego duszę serdeczności wespółkierami y Chorzeu
anphiemis wspirac u Sama raste pow uerynkami. Czego abym y ja
wsamey nery pokarat dowod nietylko na dzień aktu pogrzebowe
go prosi mnie wresnie wiadomie pospieszy reches, ale żywy W W
C P z tego przyjaciela mego samuige, y wielce poważaję wite
runch powolności serca mego który sobie zamawiaj u mnie, niko
mu nulelny swiateryc niebowigruie się, którego sercey doustny
uchoty.

Przeż się najniezłym stęga.

III I. sty.

W którym Syn porwałbym Ojcu donosi poufalemu przyjacielowi swemu,
te świekie wrażliwe odmienienia życia.

Któr unoszących reches skory det porwoli
Bym i folga serca mego wśród tej niedoli
która mnie ruwią sciska niemiernie tak wcale

Jak skotalamy okąg merskie gromię w fale
Któr ciężkie serca mego ułoi wespółkierania
Niedorumię by i ludie kto, lecz ber wąż pienia

Samcy to najwyższego tylko dzień i rze
Któr y strapiwonego serca ciężkie męchi
Przez wnie doły pne wstępy oddali gotowe,

I powolnemu sercu nery sła przydeł nowe
Niewątpie przyjacielu nie niełayna nery,
Jak mnie opatrzny los sercecia srodre kalcicy

Idy mi idyne wrycie odzwat pie seroty
Ojca mego, swobodne godziny rgnoty
Nieukoione ptacze w wieki y lamenta

Imienity się, gdy trapię okrutne momenta.

Coby m

Chybym uwrzynał sukatem w dostatkach pieniędzy
W krolowstwach, w rzywkach ulgi mojej między
Aż obojędny znikomych rzeczach pańskich chęci
I nad spodziewanie moje Bóg mi dożył nęci
I tak tu (w rzece) bawidny krolowski twoje
Dostatkami stwornie² cor 19² cey niegnocie
I tak nie odmalowane 0100 cera.

Coż się dzieje. przecier jest tylko farba szersza
Jesteś namnie nacy niebrocisz oka
I nie uwazył że jest już tal prorna wloka
Tadzie tamnig wemnie skarby wierne y wofelu
I co tylko do tego może zmieszac celu
Co wewnątrzne sily stawisz bierz się do drogi.
Własne w rękawisz pieste już wiatemne progi
Ciebie gdy wryciu miem urnat przyjacielu
I celnego że wyznam szersze między wiela
I znam, lubo postae będzie odebrana
Odczu, w sercu pragnę być zawsze W Pana.

O D P I S.

Jak cyskie sercu memu ta zadacie namy
Powina. Przyjacielu dawna ukocharny
Ktoś to gładzicy słowa chrystiewymowy
I dowcipne potrafię wszystkie obige głowy
Gdy zlecego o stralo wielka, przyjacielu
Przeciwny los fortuny odemnie odziela
I rozumiatem że sobą szersze w porne wieki
Hodowac my przyjacielu będzie aż daleki
Widzę kres mych tamy słow gdy nad spodziewanie
Dziwie mi się przychodzi tak nagły odmianie
Jalibym nielepicy rozumiał w tły mierze

M. S. S.

Kiedy zmyłm przyjacielek niewchodzie w przyznanie
 Kiedy radościwe mey fortuny losy
 Od bicrae, y te sercu miały radac ciwy
 Atoli niwoswagle gdy Boga wyroski
 Klader sztonne cztowieka dopadku kroski
 Piaszkuiąc, pewności mu miyście do ochrony
 Karnaraiąc, od tego by był uwolniony
 Stufnie, lecz pochwalie przyznalęz chęci
 Słych że są w oswiecony miec rawnie w pamieci
 Nieprzeż przeło chyciom przyjacielshim, ale
 Ktosi nierno, nie potrafi me ukwie rale
 Chyba że mam nadziei, gdy niwoszewana
 Przyjaciel Drogonne w sercu zostaiąc W Pana
 Sprawi, y że przychylnym byc mi nieprzeistanie
 W tym nawel wpruwiewietylm iur wrahomnym stanie
 Ocu wsiłnie proszige pierz się z mey strony
 Tem iest narawstę WCP stuga unireny.

III 12. ty

Wktorym Przyjaciel przed przyjacielek skarzy się na pewnego Ob,
 mowcy.
 Umiernony rozwiortym izrykiem JPC: Obmowienphiego, ruzkamul,
 gi ratorncomu sercu w do swiaterecy tyse kroc dania WCP, radie, iis,
 czenie ran radancy stawie y rownag ony nad grodz rakitadaię. Te
 raz ile tlomaczenie cymnosci moich Isakowych nastajite oholizno
 sei gdy iest uemu do laternie wiadome wprawnieli, lub arandowym
 sposobem mam sobie z tym JPC postajie swiom wpiemproszę ob,
 iasnie. Wyrnaię się byc.

WCP Dobrodzieja
 Unizony m stuga

O D I S.

Zarządzenie W.C.S. na staropacra Stawy Jego tak serce moce dołkoneto, iż oba
 wiać mi iż potrzeba w tym prasunku, aby paśłyż uniesionny niepa,
 norzył w niem iemsty literaby y W.C.S. y nadżecemu nie by ta chwalebna
 Trafili w rozsądne myśli Jego lub nie danielie moie oswiateryc iest paśy
 iaculpha powinnosiaż tawisne tlomaczenie roztropnych myśli Jego
 Itaż niepowinnymu byc tak dołkliwie iż od pospolitogo nicownika
 naydzielnicystych spraw pochodzi, aradownym sposobem papie
 rać Stawy Jego, byto by moiey wiadomą racyphę między W.C.S. y ten
 sng y publicenicy się uerynie. Wprawne terminy nietylcyż się uwa
 dzał gdyż ten partykularny in tery, obrotem patronow wy ciemien
 znacng in traly W.C.S. odsadu dośadu aradawamego trybanatu rze
 nosze się, lecz rycy w takim rarie zwikty ucy ciępliwosi. W rickie
 go postyphie znacnym Oyczyźnie ludziom wiadome W.C.S. Progi pny
 tlomiaz ten ptochy glos, a rżawem wypadnie ipamicy ludzkicy, takie
 rycenie iest tego, który stalewnie wyznaie się byc.

W.C.S. Dobrodzieja
 Uniezonym Stuzg.

I I I T. K 3. sty.

W którym Dyrektor Poniżt skarzy na starszego z nich iur doroste
 go prau Janstewm, iż się wcale rochołz nieprzykłada do nauk, a
 rżaj namawiony na zabawy szkolne polityu przestrogach y strofo
 waniach starszych swoich, naraz rżwłach niepotrzebnych traw.
 Powierzoną mi rż dowiernych uslug rżafkawego na mnie Janstew
 go. w rżglu, godną W.W.C.S. henolacyię iako nigdy rżw rżdow y
 powinnosie moiey rżoka spusie rżiechet tak pragnę całym sercem
 abym się znalerytem iey enocie y wspólnych naukach postyphium

pater WWCSD: mozt popisac: Tity przyczynny gdym dotych czas
 pater łagodnie moie napominania y tywsiy ktorcy tylko miatem, przeto
 gi. I starzym i ich. Jakiem mogtem nie wskazać, aby poruciwszy dawne
 swoje dobre wiadome WWCSD: rozrywki ochotnicy y pilniay chwyłt
 się szkolnego ćwiczenia itey wowie przyczynny chege temu wciwicie rabu
 niee, te zpowinnym godności Panstwu donosze ustanowaniem, uprasia
 iże abyście w tym WWCSD powaga swoją poskromili. Cy naco starsi
 uboliwają? donalezycygo pilnowania nauki strofowaniem swoim, kto,
 re. iak bymam skutecznie bzdrie? przy naglili. Niemoż w tym mierze
 uprasiać się na niepowolność lub nieusilność moich trosk wocy i stu
 de, która lubo postępie i ich. Jakiem nieporwała, dla tych, ktorcy ratym
 mogły następie niepomysłnych skutkow, nieporzeto nieraniedbywam
 szukał w takich sposobow tyercyech się lepszego postępku fcy. Te tedy
 należność moją y goręce ich. Jakiem pragnie porzytkow, iako tu w tym
 listie szczerze wyznam, tak tym się zawierzyc będa dorgonnie komieft.

WWCSDobrodzieja
 Najumieńszym Stuga.

IIII 14ty

W ktorym Ocie zgniewem żal swoy wyraża y grozi Synowi niepil
 niższemu nauki
 Rozumiałem że potyle moich napominaniach y i bawie mny ch prze
 strokach, ktorcy tylko Oycowskie porzytek nawykry twoy podato serce,
 pater kiedyz tedyz porucisz już dziecinie swoje rozrywki, które przywo
 cie Sikołowi Jarata dobrego ćwiczenia narywają os oto swięto pochodzi mnie
 wieść, że iako by to przed tym, tak y teraz. Altem że to powinim być kome
 uk? moich naniebie kwitow, staran, y troskow moich? nator to wysity mo
 ie takle nania, Oycowskie że to twoy własny porzytek? y dalsze itgo. A ciebie
 wynikaigce stryście? wicy się nauczysz wicy bzdrie? miał sposobow, do dlu
 renia Boży, Ocyżnicie, y szastliwieniu daley samego siebie. Tak też to dlu
 go do chował

pochowal poprzyrzeczym mnie prawie obietnie swoich? ze sie popro-
wi? ze poyde jut rano ranoem Oycowsthem? gdzie skulch tego prawi-
wizcia, jut tez dosyc tego Panie młody, tylkosiz utatowie domowemi
mnie labawami, nawiedzy ia tam wasci, ale bydr tego pewien, ze iedli
nieastang nalezyty poprawy na slowach sie tak przedtym nieskon-
czy. Tym czasem Oycowsthem i sercem zyczę lepszego donauk Duchu,
y choty. y iedrze wnadzieiz tego postrozenia sie.

Dostaj twóim brerem kochajcym Oycem.

I I I T. K S ty.

Wktorym syn przeprosia za qniewaniego na sobie Oycu znalezyty
poprawy obietnicy.

Gdy bym wrodzona WWCŚ najukochanszego Oycu y Dobrodie-
ia dobroc niuddawata serca y grantownicy od zyskania pierwsze-
go Oycowskiego wigtudu niezyneta nadrici Stuznicy by mi nate-
lak przenihaicze wskros umysl moy sloway rozpalrac przy slo-
Tym czasem gdy sobie napamize przywodzę nieporownana na
iego taskawosc i macnicy domajz zwiadac uciwnionego serca folgi.
Prawda iest ze przez ptochoie y nieuwage moy od tych czas na rteru
rywatem Oycowskicy dla mnie WWCŚ powolnosc. zaprze iz tyz
niemoz, zem taski icyo znalezyty mnie wychowamie ar do tyz
nieuobce poymowal, atoli iedli iedrze w pitnym Dobroci Oycow-
skim sercu inaydzie miysce pokorna prozba moia, poprzyrzecze-
nie bez obtudy moze ze i maize gteboko na umysle wyratone na-
kroch od woli WWCŚ y powinnosci moich odstypowac niebze
robaczysz WWCŚ. w skulku samym obietnicy moy reletna y po-
prawy, iak tytko taskawa (iako sobie obiecui) udaniesz nas przy-
tomnosiz swoiz ze obaczysz WWCŚ. ze ten ktory ar poty y tcho-
bz swoiz doswiadczat sie ciepliwosci WWCŚ nieprzetamany
powolnym nawsydlkie icyo rozkazy stanie sie. Kiech tytko zwy-

hta

14
kto y prawie przyrodzona WWC Dobroliwość, daruemi powie
nieuwagi moie, ta ostarzniejszych postępkach moich ostabni, ale nieżawo
dny rat. Jęzbohem Dycowskim ustanowaniem upewniam, Daryie W
WC D. tym iście raem pokornie rebrę to wszystko y ty Dycowska ta
skawość, która dotąd uszczęśliwiony bytem ubliżony mi przywroc, upo
przy siggam i wiere rat te mnie będzieli miał wiczenie WWC powolnym

Serwre kochaig cym tycom
Tnauunienszym podnopekum.

I I I T K C sty.

Wkterym Przyjaciel radie Przyjacielowi aby wick metody lepszy
spozobil do chwałebnych.

Lubo mam wiele tego dowodow, ze WWC tak przytecznie wick swoy
kwitngy przepędzi, iako przystoi natęgo, który się do chwałebnych
kuch y chwalebnych wrodził niezbywa i w nak naszkodliwych stawie
WC unes nowinach. Wicom dobrze, ze ratność ludzi i to słowych tako
we wicze rozsiwa niestusene, i czyt bym i w nak abys WWC y nay
mniyszego dotęgo niedaig pochopu wewsielkich swych postępkach
miał nato bairności i z tenarziyszego wieku y w doskonatych nawet
kawalerach wybor erynię a coł mowie otych, którzy się ta metodę do
przywoitych stanowi swemu na ich nieposobny, iur miencty terra
y kiedy się na samo wrodzenie y bogactwa wględag. Nieżastęga pmo
kow, licz mnoie igigcyh norwaig tenat nadgrody, i zic chwalebne Pra
diawow iest znieuwaga potomkom odrodnyim. Wyfkoń wrodzenia
niedopusiera tego nam utaicni otych ani Dobrych postępkow. Nieża,
patruy się WWC. natych, który zrowna pilności dwuch niery tako
wych słuchaig, które się nigdy raem nieznayduig to iest wstawy y
rozkosy. Jako chwalebna iak y trudna nież iest dobre imię. Musi po,
neft. prae

prac y trudow niemato, kto mnie staraj, aim kto wresnicy to
staranie iacnie, tym przydy ie znaydzie zyczliwosci moicy pocho
dzye uwagi, tym jednak honorem odwarylem sy pocietyje W.C.P.
abyom del tego dowod prawdziwy zem iest

W.C.P. Dobrodzieja.
Uniezonym Stuga.

O D S S.

Radz W.C.P. takim sercem przymanij ziatkiyc pochodzi, nie
wzgapie ie ie zyczliwosc sama W.C.P. Syktowate, opatrone omnia
nowiny em bardziy onnie martwiq tym zywiicy mnie zachy
caiz abym do bre mi postyphami to pokarat. um nanie nie taffo
ryf. Wiatkie chwoby mi sy wasem y danyfo weryom, idrogi od W.C.P.
pokaraney zble die powinien bylo to pokoye, wick moy niedsko
naty. Wiem ze miodo si y nay doskonalszych ludzi podobne miwa
ta przywary. Jednak ze ja, ile mornosci moicy byd sy starat tak
sprawowae, zeby kardy to moyt pornac, ie niemnicy tobie nacuz na
dy W.C.P. iako widnie byd pragne

W.C.P. Dobrodzieja
Uniezonym Stuga.

L I I T. I 7 sty.

W ktorym Przyjaciel przyjacielowi od nadra poidynek. Uniaiz
ie wielkg W.C.P. korywdz ucynit J.M.C.P. Zamchskie, kiedy ul
rywe swoje stowa hanielnym na twary W.C.P. policzkem ra
piecztowal, ato wobecnosie samego W.C.P. Staricytlym idom
ty zniewagi mciwie poidynek. Alboi niedo ryc ies W.C.P. u
zbroit na siebie izyk y rzy swego nieprzyjacielu, crysz iesze
truba

Krzeba y Bron Jęgo na swe życie zaobryc: przykro nie wprawdzie
 u W.C.P. alek idem miał rabstaniego, ale przykoru ra będie gdy po,
 tym poiedynku, wszyry W.C.P. będie narywa umartem. Jerdli tem,
 y C.M.C. rarycia W.C.P. tak smialo, na honor ugo powstale, smielcy
 daleko to czynić będie wtenera, gdy w grobie dąmkong W.C.P. garycyf
 bym zostal przy życiu rebys W.C.P. miał sposobnośc do ptochole i je
 go, uharania. Dajmy to żeby się tem poiedynku W.C.P. udal z honorom,
 jednakże nieprzyjaciel W.C.P. y tego się będie cieszył, iż go do tego przy
 prowadził postępku, który tak hościedne, iako y swieckie prawoy,
 potępienia, iak ięskie W.C.P. będie musiałt ino się przyznawski
 ierebyś go z przy padku iakiego w tym rabit poiedynku. Ięqł by nie
 idem u W.C.P. boję się swęcy nieprzyjaciela, wypędite go z tego swa
 tu, rebys sam namem będie cenniejszym był, widzieli W.C.P. ięst to
 znakem serca boiarliwego, chćcie albo siebie od nieprzyjaciela, albo
 nieprzyjaciela od siebie na rawsre od dalec wiem ta dobre, że delika
 tnośc sumienia W.C.P. będie się raboy stwem, wiem że wolat by
 sam zginę, w tym zginę poiedynku nie smierze radac nie przy ca
 cielowi, do będy cesliby przyrlo dalsz W.C.P. pochob swoim krowy to
 nom, doroziewania ty nowiny że W.C.P. niechęge dlogow wystaci
 schowateo się w grobie przedziemi. Wlakuy oko uciornosci y ja wiel
 ka musiał bym ponieść Dla siebie iko dę, poniewaz już nie miał
 bym honoru tym się rarycie. Tem ięst

W.C. Dobrodziejo
 Unieronym Młog.

S I I T. 18 sty.

W którym przyjaciel wienruie nowo otrzymanego honoru.
 Niebier cędzkiego przyjacielskie serce, że ino si umartwienia że sta
 ostabionych bit moich, diem ten będie przywoitelyo ryerliwych che
 ci moich upnie W.C.P. ogłoszenia przyz dnie musy ktory laska
 we. Nieba uprzy me nafre ukontentowaty rędania W.C.P.
 na ty zgodna roznacnym zastęgom Jęgo w Ocyrynie naszy wysa
 dię dly godnośc. Albi luba hnie to rarycie na koothi omila craf

niezanięby

nieraznie bywam jednak tego co dawnia wierna rysie w sercu
uprzymosci, w tych kilku wyrazie slowach to jest: aby ten z ktore
go naglenia Najciwniejszy Pan nasz, przywoilemi wielkim przy
miotem y nieporównanym dla Oyczyzny prawem WWC. swa
czył odobami zycie Jego tak ulubione R. P. naszym, tak Drogie y mi
le prawdziwym przyjacielom, czerstwe iak najpoinieysze przeciwny
wsly lata przypomyślonych godienach, tem honorem pozwolit Dru
dzicze stopien, anam z ukontentowaniem potym miłym ciestye
sij zyciem, poki bysmy mogli prawdziwie sernu przybycia imaceny
slych Oyczyznie odob skadae powinsnowania. Czego iako serce przy
chylnie zyczy y rokuie terca tak etym pragnieniem wymawisz był
W.C. dolegonym przyjacielom y najciszym stuga.

O D I J I.

Wada: Tak obfite WWC. statecznicy przychylnosci swojej ku miy oso
bie w tym liscie wyrazone oswiadczenia, iako imaleryz przy miuz
wdziernosci tak przynowym a gromtownieyszym zabranym o
bowiazku, powinne iak najunienfer rasytam dziyki, racyz daleko
wyksze poczyliuge sobie umartwienia, ze mi sij niedostalo upragnie
ny widomu moim przygtz bohem oglodaniu Droby ugo y w tym ist
nieupownie, ze to honorem y odob domowi mojemu przyznaczenie, kto
re nie tak ilichych zastuy moich iako bardiuy strugulny. R. P. C.
tashi y serodrobliwosci pod tem rraf umnie, tak miarkowae byz, ze ym
niez samy pokarat, ze ktoreyom od lat niemato zaszczerpe miał
przyjacielu, temur az dokonca gotowosig ustuy moich na wszelkie
Jego skienie nia statecznie sprysiac pragne, niech tylko tashawy lat y
stysia rozporozdziuel Bog dostal kitem wdziel sil, y sposobnosci an.
Bym temu WWC. tak rednemu oswiadczeniu godnie nadgra
diaz potrafit. Spodziewaige sij z tym nicomylnie, ze iak pierwste
czyz uendernie zycy; odryskasi zdrowie, smulne domu mego bez
przytomnosci. WWC. by diui racyt tashawosci swojej ulwoslie
progi. Skraeram do statecznieyszego powolnosci moicy skryslenia
atyliliwie iego w diemnie przybycia oczekiwaiige, inces miastelny

piszcy

101

piszę obowiązkum WWC unieronym stęga.

S S T 19. sty.

Wierszujący honorem.

Ten honor który WP niedawno postąpił już dawno i go zastępowo
wielkim już nalerat, proste nie tak tego wierszującego WP: for-
tuna postąpiła, jako tego; iż to postąpienie nie fortuny lecz onoty WP
iż jestem. Uielki sprawiedliwości swojej dał dowód. JMC. nasz
mitosowy gdy sprawiedliwość zastępowo: WP: naleratę wptacit. &
iako mie uelty także WP: doji morer i yerliwosci którą rawie wy-
ktem pisze się y byż WP: unieronym stęga.

O D S S 19

Powieszczenie WP: niemniejszym iest słamnie yerliwosci
juz dorwodem iakoter y wdigerności moicy obowiązkum. Uprawniam
WP: ze lubo mniey dbalem o ten honor porynamgo iednak, tenar
rawwae ity miary, ze byż WP: powodem doprownienia mnie
osereu uyo tashawym Jaki słamnie porrykhu ten honor przywie
ie ierelimi da sposobności dopotwierdzenia tego memi usługa
mi rom iest WP: unieronym stęga.

S S T 20. sty.

Wktozym Przyjaciel wierszujący Przyjacielowi swięt.
Zarbczeniem się swięt nasterpujących, pospiessam wierszującym WP:
postanowaniem, które lubo słownym tylko iest yerliwosci mo
cy oswiatczeniem, itego iednak pochodzi uerca które tyż WP: te
slami obowiązkum niemniejszych iemu iako y sobie yery pomogł
nosie słam nadziei ze Pan najwyższy wysłucha uparcymie nędre
moim y mnie da sposobności dopotwierdzenia tyż yerliwosci mo
icy którą iestem WP: unieronym stęga.

O D S S.

Nierozumy

Nimogę do tego pomiarzkować i ule mi większą radość czy ten honor
większy przyniesie to tak łaskawie WP. święt. twarżniowych powier
sowanie: to udnah wiem doskonałe, iż rabboie winieorem mudiętki
nie sknerone. Przeklorych zażalenie ięz wraiemnie łorem uprosi
mym aby tenie Jan najwyższy raryt dae WP. ięcie iak naysze
stwier, a sterysie iak naysze. Dłammie iaf y to sterysie nieonale
i iestem WP. unieronym stęz.

1111. 11. sty.

Wierżnięcy nowego roku

Tak łaski mi świadczone iako moia uprosi moie sy mi do tego powo
dem, abym przypocętku Roku nowego dawna moie do usług WP.
ochoty odnowit. Niech y ten Rok następnicy, y mnie iak nuy licznicy
se keta wprowadzię w dom. WP. te wszystkie pomysłności kto reby y
żastog WP. wielkości y hęce moich uprosi moie mogły wystarcie. Dla
mnie iaf ten rok będzie nayspomysłniejszy który mi naysze y spo
bnoie powoie, do pokarania w tym WP. iż niestowy tylko, aley
nucę samę pragnę by WP. unieronym stęz.

1111.

Odebratem wespół z dłem WP. nowy skuteczny ięz przyciarni
dowod. Uprowadit mu uprawdnie WP. w powierżowaniu, nie upra
dife mie udnah nęz y wycerznie w rękach dla niego pomysłowości
y ięcia naysze. Zapisę na sercu moim te nowiny łaski WP.
iako mowię do sklerenia onemu pobudki, macye nadzieie iż uhorol
ce dam tego dowod iak wielka uprosi moie unieromoscię iestem
WP. Dobrodzieja unieronym stęz.

1111. 22. gi

Wktozym przyciarni dętkie przyciarniowi remu do pomogę
w sprawie ięz Piotrowsku.

Wolabym

Wolalbym w prawdziu ustugami moieimi nie dziek czynieniem
wyptache sie WP. za taky mnie wyswiatronow w Piotrkowie, ale
tagem nieszczesliwy ze gdy naybardziej pragny dae dowod WP.
moiey wdzytlenosci wlenraf nay wiktisza trudnosci inay dziej do
wytkennania tych uprzymygek ramyrtlow moiech. Dodae WP. do
tytu Dobrodziejstw twotek knowa mi taky ureli takim holwich roz
kazem swoim do swiatcysz wemnie ty do swyeh ustog ocholy skto
ny do ryonu zyca zapisiue sie

WSP Dobrodzieja.
Unizonym Sluga.

O L P P S.

Zawstydrast mnie WP. woig ludzkosig gdy zatak marnie przytu
qy tak hoyng placie uprzymosig, przyymuig udmak te zydeliwe
kryci iige swiatczenia iako zadach nanowc swoje ustugi. Do
ktorey ureliamie WP. darz sposobnosci swoim rozkazem nay
wiktisza mi taky wywialcysz. Jaka temu ktory za honor mabydz

WSP Dobrodzieja
Unizonym Sluga.

EPISGRAMMA.

Ad Petrum quo mones ut vitet a pueritia morem seuas, qui
plerumq sua ditacitate sacri placere solet.

Si tibi quarat plerumq presentis gratia membi
Non est virtutis Petrie tenenda via
In pretio scuma nunc sunt, vis est modestus
Diceris cunctis mente capere modo.
Verum cui vera fidei data dogmata esse nosse
Pueritarum morem spernere discit puer.

POPOLISRU.

Cherli uleciarnieyrych, Tasty zmalosi ludzi
Cnota twoa ich wolego, nigdy niepobudzi
Tem jest u swiata w lesie kto blamnie wonowie
Nik ras skromnym y uchyam, swiatgo y tyssim rowie
Lec tobie kromu Tad. Bog, wprawdziwey zyc wierce
Nuch ciebie do takowey to chwaly chge niubierne.

Sicarmen vestrum quisquis confecerit ille.
Accipiet laudem Carmine composito.
Nulla loquens nunquam sapientis nomine gaudet.
In nobis Gellidus conerevit frigore sanguis
Carmina cenobis scribere nemo potest
Vivere haut satis heu cui magnus dum fuit orbis
Quae si ad tumultum sufficit urna pedum
Merget aquis natum genitor canis eripit ergo.
De cane fit genitor, de genitore canis

Laudabiliter

Laudabiliter

PLMGPPLA

Owies Kore sliening, i białeż czyni: owziasna, mykle, z bly-
wasem, w wodoze warzyc, i ta woda g kwatiz lony-
waige.

Kied
kied Czystowanie Panion wzbudza. item Chorobom Pan-
lium, wselalini jest uzyteczne. —

Winkta w Wino koron ewilblady, ktory mase uttuc i wpu-
sic ze 8 godiny ucyni.

Jeceomen Kto chce miec oset maeny, tak piwory iakie
i winny, wzycie Jecemienia, i przyprawy, cna
panu, w synac go goraco, wpiwo, lub wino, by
miał znanmity oset

Quater
nab Chudym ciatom, jest uzytecznym pokarmem, odwil-
zaioge suchosc wridk, i wata nie mała zasnosc
daie. Zgola iakim holwich sposobem uzywany

Puta hardceni jest uzyteczny,
Kerriowi bitmo zocze siera, kucianym prochem
mu go zedmuchnioge.

Bora
meohe Brog warzyc go w wime, i pic, jest uzytecznym
lekarstwem

Bora
z korniem uttubazyc, w smalec wapnowym sma-
zyc, i tyrn smalowac iloz

Bylica Pod martwy wywodi zzywata warzyc, i mizec
Przemienna gdzy hardego dnia, trochy nasienia
czarowney bylicy, wrodzenie lub picie uzywata, ta
ka wzywacie plos czystoy i dobrych sbyczarow
miec będzie

Tabornu
Ziel Koron tego zila usige, smrod zgdy oddala, a zapach
wdzierzny i mily czyni.

W
Wladymu cery ardnia, i pilniny czyni iakim holwich
spadobom zazywany

Triguis ma byc kopany w Main suszyc go trymacioge, i ca dca
cra um patylae sera smutne rowwesela

Karjola

Zelby czorne, biate czynn, suchy korzen waznyca ca ty
dzien w wodzie, potym ego obwinage w papier i zagrzej
w goracy parost by usocht, tym zelby chydoye

Karyela

Zelby biate czynn, pturage u czele i wyderage
tym zielen thucronym albo zwodey utastym

Laudabiliter factum

Laudabiliter.

Regina Anglorum

GEOGRAPHIA

De Graecia antiqua, ejusque Divisione

Qui sunt limites Graeciae?

Graecia fuit florentissima Regio Europa, cui ad orientem est Asia, ad occiduum Italia, ad meridionem Africa, ad septentrionem Mysia.

Quae maria allunt Graeciam?

Ab Occidente: mare Adriaticum, a meridie mare Ionicum, ab Oriente mare Egeum supra Cretam Insulam, mare Carpathium Icarium, mare Aegeum Hellespontus, Propontis Bosporus Thracicus, & Pontus Euxinus.

2. Graecia olim quomodo dividebatur?

3. In Macedonia, Epiru, Thracia, Achaia, & Peloponnesum

2. Quae sunt praecipuae urbes in Macedonia, qui montes, qui fluvii?

3. Pella in qua Philippus & Alexander Magnus nati a qua Pelaei vocantur, sicut scribit Juvenalis.

Unus Pellae Juveni non sufficit orbis.

Majora

Regina in qua natus est Aristoteles celeberrimus Philoso-
phus, pater Alexandri Magni. Pydna ubi Perseus ultimus
Rex Macedoniae superatus est a Paulo Conilio. Fluvius
Caius qui exercitu Xerxis potante die defuisse, incipit in
Monte Candore, influit in sinum Thermagyeum. Mons Althos
altitudinis tanta, ut ad 300 stadia umbram projiciat, qui
hunc montem involunt 140 annos vivunt, in hoc monte
Patres Basiliani 24 monasteria habent. Dyrrachium hanc
urbem Cicerus ea pertus est officio septimum aetate sui tempore
Dien ea commemoratus est, donec Senatus Consulto revocaretur.
2. Quae Urbes in Thessalia.

R. Pelus Jasonis Patria qui navigavit pro velleo aeneo in Col-
chidem. Mons Olymphus ita altus, ut literae aeneis verticibus
illius inscriptae ad plures annos intyge mancant. Mons
Opas Pelion ex quibus Cycantes Caelum expugnarent, ad
Montem Pelion habitabant Centaures, qui ex equis primipis
gnare ceperunt. Ad Opam ferunt lapitarum domicilium
fuisse. Ceta Mons, ubi Mercurio sacrificaturus Divo simul

ac a Divinitate
numera

Dianira conjuge vestem sibi missam veneno imbutam in
 cuius in extremum furorem caecis, roqum suum sum con
 sumdit et igne absumptus est. Sindus & Serrus montes. Fluvij
consecrati. Fluvius Berneus ad hunc sunt campi Pharsalici ubi
 bellum erat inter Pompeium & Caesarem. Deinde inter Au
 gustum & Caesarem peruersos in Brutum & Cassium. Termodi
la per montem Calidronium ubi Lucius Rea sparthano
 rum obijt u. Terri cum trecentis militibus.

- 2. Quae Urbes in Epyro
- 3. Epyrus. o. Saulo Comitis vastata in Romanonem venit po
 teolatem, qui inde 550 milia manipiorum abduxit, 70 Urbes
 diruit. Montes Aequoraaurii qui saepe fulminibus impituntur
Panormus Portus celeberr. Coryra & Buthrotum, de quibus me
 minit Caevo in epistola 7 ad Tyroem. Septimum iam dicam
Coryre tembamur, quintus autem Frater & Filius Buthroti.
Neopolis, hanc Augustus. edificavit in memoriam viatoris, quam
 relulit ea Antoniu & Cleopatra. Ad actum Neopoli Sanctus Sau
lus hymavit, deinde usque ad Titum epistolam. Ambraia Re,

gia

gia Syrehi. qui cum Brenano pugnavit. Acheron Fluvius a
palude Acherusia ortum ducens, dicitur a Poëti's fluvius infer-
nalis per quam Charon animas ad infernos vehit non sine
navulo. Secundus fluvius infernalis est Cocytus.

2. Quae urbes, qui montes, qui fluvii in Aethiopia, hoc est in Aethiopia,
nia & Aethiopia.

R. Leuce ad Alysia. de quibus meminit Cicero in epistola 4ta ad
Tyrannem: Tercia die ab te Alysiam accesseramus. Is locus est
circa Leucadem stadia 120. Leucade autem ipsum aut tuas liti-
ras a Sparione sperabam me accepturum. Achelous Fluvius
Epindo fluit per silvam Dodonam ubi Jovis templum fuerat
Oraculum vetustissimum in luto quoniam, in quo aliquando
ipse arbores responsa dabant. Insula Echinades ad has anno
1571 maximam de Turis reperavit victoriae Joannes Austra-
lus. Itaque Insula Ulyssis patria, ibidem natus est Ispas, quone-
me pauperior fuit. Dulichium Insula. in qua regnabat Ulysses.

2. Quae in super Urbes in hac parte Aethiopia.

R. Calydon Urbs ad Oceanum fluvium sita, in qua regnabat Oce-
nus.

106

Oromus Pater Meliagri qui in sylvis Caldonis apium mira magni
tudinis in terpsit. Carnassus flexus cum anno ante Christum
1500. aquarum illuvies majorem Gracia partem absumpsisset,
super fuisse quos in fugia montium repperunt. Ipse Deucalion
Thesalia Pica con fugit in Carnassum cum Pytha. Uxor sua,
Dassantibus aquis Themidis Oraculum adijt consultus de
humani generis cretilatione, quae respondit, ut Ossa magne
matris post longa iacerent. Conjectis igit post longa lapidibus,
quos Deucalion genuit, in mares, quos Pytha in feminas mu
tabant. Poeta dicunt tempore Deucalionis diluviu uniuersa
le fuisse.

Ω Qua praecipue Urbes, qui montes, qui fluvii, in Achaia hoc est in
Hellade.

R Qua Urbs Patria Euclidi Geometrae. Insula Salamina ad hanc
Insulam Atheniensis Duce Themistocla navali proelio Per
sem superant, qui eo tempore 3000 naves habuit, Graeci
vero solum 200. Athena ubi seleris & saevitia veluti templi
Athena habebant. Athenis fuit Martis templum dicti Areo
pagus.

pagus in quo decem capitulis pronuntiabant. Contertia
severissimi iudices Arcepagita tanta integritate ut nocturno
interdium iudicarent quo non dicentes neque diem observarent
Academia locus noster, ubi natus est Plato, dicitur Philoso-
phiam docuit, unde Philosophi dicitur Academici Campus Pla-
tonius, ubi Miltiades Dux Alhemiensium Darium Histaspis
maxima clade affecit, in naves fugere coegit. Ubi Cynippus mi-
les Grecorum singulari fertis animi dedit documentum. In co-
nralio, ut scribit Justinus, tanta virtus singulorum fuit ut cuius
laus prima esset difficile iudicium videret. Aulis ubi Graeci cu mitage
mentionem Phycenarum & Argivorum Rege in Troia caedum con-
spiraverunt. Curiphus ubi Aristoteles proecipitem dedit cae-
templatione vehementiore aestus maris corruptus febre 63 an-
nos natus. Plataea ubi Alhemienses de parthari Duce Pausania
& Aristide Xerxis caecitatem ad internecionem delerunt, ipse
tempore fuga vite consulere fuit coactus.

2. Qua in super Urbes in hac Graecia parte!

Pr. Thaba, quae tenuit Caedmus Agionis & Phoenicis Regis

filii

Filius, in super arum que Cadmea dicitur. Hic nati sunt, Hercules
 Amphitrionis & Alcmene filius, Bacchus, Pandarus, Laertes, Pelops
 Pidas & Epaminondas. Prope hac Civitatem suil monstrum
 sphinx in iuens scopulo imminenti vis, denigra hemisphastran
 suntibus proponebat, si quis solvere non potuisset hunc unguibus
 laerabat, donec illud Oedipus solvisset. Hanc urbem Alexan
 der Magnus solo cepit, quod ab eo decessisset. Heronda ad qua
 Philipus Pater Alexandri Magni, post aere praelium factus est
 Dominus totius Graeciae ad hanc Romani missi & Sulla copia affi
 thralis debellavit, in hac urbe Plutarchus Philosophus na
 tus est. Leuctra ubi Epaminondas Dux Thebanus clade insigni
 affuit Laudemonia. Delphi ubi Apolinis oracula erant toto
 orbe celeberrima. mons Hymethus semper florens unde mel
 pretiosissimum. Citheron mons Apolini & Musis sacer. Helicon
mons Apollini & Musis sacer, in quo sunt duo fontes. Chiroere
 ne & Hyalippi, quos Poetae dicunt factos esse Pegasi equi at loti un
 gula, ad fontem Hippocrene cum sacrificia et Caenias, totiusque
 Draconi in pradam esserunt, quem cum ille occidisset Deos

ejus.

quis seminasset, in gens ciceritus prodiit ex illo semine, qui se sta-
tim matris cubitibus considerant, super stilibus quinis, qui sa-
mo in concordio Thulbis suam operam locarunt. Doris inter
Doricis & Alheniensis erant simul lalum veteres offeru, quos
vindictare bello Dorientes, de eventu belli oracula consuluerant,
responsum superiores fore, ni Regem Alheniensium occidif-
sent. Spigara inter Spigarensis & Alheniensis de Salamira ad
interitum armis dimicatum est, sicut scribit Justinus.

2. Quae praecipue Urbes in peloponese, quae nunc dicuntur Morca.

1. Neptuni Templum ad quod in luo opaeo quanto quovis tem-
no solemniter celebrabant caeramina in honorem Neptuni &
Theseo instituta. Sylion cuius primus Rex fuit Regelaus. Sal-
monubi & Salmonius Rex fertur a Jove percussus fulmine, quo
fabricato Raro ponte, uerum de super agitarat, ad imitan-
da tonitrua, et in subiectam Urbem d. Cives, facis immiserat
Montica ad quam Epaminondas Thebavorum Dux contra
Laedamonios fortissime dimicans, sparsu, agresti telo per-
cussus, illu mortifero, relatus q. in castra semi animis, re-
quiriti sunt.

requisivisset a circumstantibus salvas ne esset Olympus cum salvam
 esse sperantes responderent, allatum veluti votivum laborum gloriam
 osculatus est. Honorem quæsiit: essent ne fusi hostes cum id quæ
 (ut cupiebat) audivisset, velle speculum iussit. atq; ita profusa
 mulle sanguine, in læticia in victoria mortuus est. Olympia
 in Clide in qua Jovis Olympii delubrum in eo Pelopio orbe
 num viscabat, quæ merito laborantibus ostensum oraculo salutife
 rum; ad hanc urbem quo vis quarto Anno clauso dimicanti quin
 to ludi celebrabantur per dies quinq; instituti ab Hercule Anno Mun
di 3224 ad quem totius Græciæ Juventus confluebat, decurabat,
 (cælibus, cursu, saltu, disco, & Palaestra, victor in his ludis vocabatur
Olympionicus, Olea coronatus, non per portas Urbis, sed per rui
 nas murorum sublimis in curru in Patriam revolvebatur. Pelus
Patria Hæsteris qui longissime visis secundum Pelas. Tenaria
 ad quam Arionem Delphinus dorso exceptam fert deponisse.
 2. Quæ in super Urbes in Peloponneso.

R. Læu

R Lacedaemum aliter Sparta, hodie Sparta. Urbs Syonqis tabi-
lita legibus, quae iuventutem laboribus, nando, curando, curien-
do, atq;endo, estuando, studiabant. Argos caput regni Argivorum
Lerna Palus. ad quam Hercules hydraem. i. capitum occidit.
Aonia d' Hermione. Urbes, in quibus fuit templum Cereris d' pro-
scapine, putabant hinc ad inferos viam esse brevissimam, unde
hinc ad inferos navium non ea passu. Nunc haec haec fuerat
Ciris thocus, qui Herculi 12 labores imperavit et attandos. Egyp-
ta Insula. ubi regnabat Raus, ibi fuerit Hermodorus pro populi cap-
tivis facti. In Egypa Insula Thucydides scripsit Atheniensis
scripsit Historiam de bello Peloponnesiaco. Nemca Sylva in qua
alebrabant Iudi in honorem Herculis, qui ibidem Leonem occidit
Corynthus haec Urbs ex potentia propter situs opportunitatem
caeruit, tantumq; in fastum et astitit pro populi Romani Legatos
injurious appellare, et etiam sordibus perfundere non dubita-
vit, injuriam hanc indignae ferentes Romani miserunt Mum-
mium

miuim, qui cum in audit. solog. aquavit, ad Corinthiasum in pre
lio habet, quia in auditio per adlis plurimis staluis, atq. semulacris,
eris Argenti auriq. vena in commone confluerant.

2. Quid Creta d. que in ea Urbes?

1. Creta est Insula ad Peloponesum, hodie vocat Candia, ibi quondam
Minoes regnabat, huius Dadaotus cum Jacaro Architectus Athenien
sis Labyrinthum elaboravit, tot vicium ambagibus inflexum ut
qui cum ingressus esset, egredi non videret, in hoc Labyrintho fuit
Mino laurus, cui Megeremus d. Athenienus victi a Minoe quo visum
no septem adolecentes millebant devorandos. ab hoc tribulo These
us liberaturus Fabriam, ad junxit si illis, qui millebant, d. cum cave
nisul accepto ab Ariadna filo, huius ductu occiso Mino lauro in
teger exiit. In hac Insula est Civitas Gortina que tribat antequam
ad Prusiam Regem Ponti pervenisset. u. contulit. Gnostus Regia Minois.

2. Quid de mari Regia unde nomen habet.

3. Mari Regia nomen dedit. Regis Rex Athenienium, Pater Thesei, qui
in Creta

in Cretam Insulam (ut dicimus) naviprofectus est ad occidentum
Minothaurum, & se promiserat Patri lugubri colore tineta vela de
positurum, durum candidis, si Minothaurum occideret cujus faciem
di oblitus est prolelicia. Pater qui ejus reditum in horas proestola
bas, viso a longe Thesi Filio navigio luctum velis ostentante, me
sore amens in Mare se demerit.

2. Quae sunt praecipuae Insulae ex Sporadibus d. Cycladibus.

R. Cytera antea venus dicitur Cythera. Naxos ubi Thesus Ariadna
relinquit. Samos in qua natus est Pitagoras Philosophus. Scaria
a qua insula vocatur Mare Scarium. Poetae vero dicunt Scarium, qui
cum a Creta in insula uno cum Patre suo Dedale volaret, & saniori
bus spectis consiliis ejus propius portum accederet, hic in Mare de
cidisse, sicut dicit Ovidius.

Scarus Scarium nomine facit aguis.

Delos in hac Insula natus est Appollo & Dianna. Cassopus Mons
ubi Graecorum clasus nauas a Troia nauptii dolo naufragium fuit.

Nauplius

Nauplius enim ultimus mortem Palamedis filii ab Ulyse proditoris
 iniuste accusati abducta nocte navigantibus Graecis ignem ex hoc mon-
 te ostendit Graeci rati esse Portum huc navigantes in scopulos impige-
 runt. Lemnos inquam Vulcanus cadens de caelo pedem sibi fecit. Sic
cor ubi natus est Pittacus unus ex 7. Graecis sapientibus.

O D E.
 Post Declamationem.

Obtata tandem littera conspiciit.
 Carina vestris vecla favennis
 Fleclus minax, ulis Fendi
 Culmina, quo juvenasq; visit.
 Vestri laboris premia nobilis,
 Curas Olympo respiciens graveo.
 Causa juvenata, quam ducere
 Artibus ex colitis Minerva.
 Vestras canendi tempus adoras

Venio

Veris Deam delibus o Patres!

Aethra fides preparavit.

Gemmigeras capite coronas

Nobis adultis condere perpetim

Vestros favores putare juverit,

Post nos futuris predicandos

Nè immemores habeamus orbi

Ad. M. D. G. B. V. Maria

OO. II. Incarnamentum.

GEOGRAPHIA.

De Italia Antiqua.

Quae nomina sortita est Italia?

Italia dicebatur olim Hesperia. vel ab Hespero stella, vel ab Hespero Atlantis fratre qui ex Africa pulsus Hispaniae Italiam nomen dedit. Eo appellabatur Anotria vel ab unitate vini, vel ab Anotria Sabinorum Regis. Sic Latium circa Tiberim ubi est Roma, idcirco appellabatur, quod ibidem Saturnus ab Jove pulsus habitaret apud Janum Italiam Regem, quo tempore Ausonium scutum fuisse, et terram sponte ea per lam vomeris daratri fruges peperisse, fabulant Poetae. Uo. Ausonia vocabatur ea pars Italiae, ubi nunc est Regnum Neapolitanum.

Quae maria allunt Italia?

Ab occidente mare Ligusticum ad Liguriam, ubi nunc est Genuesis Republica, Mare Thuscum, mare Tyrrhenicum vel Inferum
Americae

Ameridie mare Ausonium. Ab oriente mare Jonicum, mare
Adriaticum seu mare superum.

2. Qui sunt limites Italiae Veteris?

Ab occidentali mare Galie Narbonensis, mare Sardiniam, Ame-
ridie mare Tyrrhenum & Ausonium. Ab oriente mare Adriaticum
A septentrione Helvetia Alpes Penninae & Alpes Pruthicae.

2. Quae divisio Italiae Antiquae

Italia dividit in superiorem, mediam, & inferiorem. Superi-
orem incolabant populi, Insubrii, Itali Transpadani, Galli
Cispadani, Galli Togati, Galli Senones, Ligures, Videntini,
Thusci seu Helveticii, & Volsci. Mediam incolabant Roma-
ni, Albani, Sabini, Campani & Samnites. Inferiorem Neapoli-
tani, Brutii, Tabernini, Brundusini, Apuli.

2. In Italia superiore quae praecipue Urbes, qui montes, qui fluvii.

In Liguria Genuae. Caput R. I. Genueensis, hanc Hannibal pe-
nitus delivit & Scipilius Consul restauravit. Trebia fluvius ad
hunc.

hunc Annibal Romanos sicut Ducei Empromio. Alpes Graja perpetuis nivibus obrita, altissime quas Annibal transcendit, quas nemo unquam cum exercitu contum, praeter Herulem tranierat, diversis nominibus appellans, ut Alpes Stenitima, Cottiae, Graja, Penninae, Rhelica, Allobroges quorum Segates Lentulus, conjurationis Catilinae socius efficit. Rhodanus fluvius quem celeriter Annibal traiecit. Saevis fluvius sive Caidanus, in quem fulmine lapsus Phaeton delapsus est. illius causam tres ejus sources fluentes in arboris populis conversa sunt, Crumoniaeque, ipsa agros divisit Octavianus Augustus inter veteranos milites ut habet Virgilius Ecloga 10. Mantua Patria Virgilii celeberrimi Poetae, qui Poema composuit libri 12 de Aenea Trojana, quem Urbem capta d'evosa per varios casus in Italiam cum reliquis Trojanis d'vicit in Italia bellum gerere fecit cum Turno Brutulus Regis pro, Lavinia Latini Regis filia, qua ducta Urbem condidit Laviniam, d' per posterum suum est tandem Romanae genti dat initium. Prior hujus aeneas pars pacifica d' quiescit posterior bellis humilis d' Armenum plena est.

2 Duce in super Urbem in hac Italia parte.

3 Vixi qui cum Romanis acerrime pugnavit, eosque aliquoties sudavit 306 Febius ad Crumoram fluvium occidit. Mutina in qua Brutus interfectus Julii Caesaris obsidebat ab Antonio. Cum Antonio Mutinam obsideret. Cicero Philippicae suas peroravit contra Antonium effecit, ut hostis d' Enatu d'clararet. Clivium Velus. Enonna Regia, qui Tarquinus Roma pulso reducere conatus est. Volsci ad quos Mariolanus Coriolanus Urbe pulsus venit. Saevis Trajimenus ad hunc Annibal Romanos superavit Consul Flaminius interfectus. Rubicon fluvius, terminus Veteris Italiae, hunc transire nemini licuit abrog. Populi Romani cunctis, qui transisset hostis iudicatus est. Ravenna Sedes Caesarum post Constantinum Magni, qui Constantine polem sedem suam transtulit. Verona a Brennone Gallo constructa. Patria Catuli Poetae. Catavium ab Antemore conditum sientianum uminarium ibi natus est Sivijs Nobilissimus

Historia

Historia Romana scriptor ad hanc visendum venit homo quidam Gaditanus fama ipsi nominis commotus. Aquilia quam Attila Hunnorum Rex. solo equavit huius Urbis incolae in mari Adriatici Insulas fugientes Venetiam Urbem celeberrimam exstruxerunt.

2 In Italia media quae praecipuae Urbes, qui montes, qui fluvii?

1 Roma septi collis quia in 4. montibus condita fuit, qui sunt: Capitolinus seu Tarpeius, Palatinus, Aventinus, Caelius, Esquilinus, Viminalis, Quirinalis. Algidus mons apud Portus celeberrimus. In hoc monte Algidus cum Romanis caecitatus obsidens ab aliquo d' Voluis, Quinctius Cincinnatus Dictator effectus, qui agrum & jugum possidens celebrabat manibus suis. Quae cum arans esset in ventus, sudore deorsum togam proteritam accepit, & castis hostibus liberavit caecitatem. Gabii ad quem confugit Sextius Tarquinii & Superbi filius simulans se a Patre male habitum esse, ab eis exceptus est, & militibus propositus Patrem postea consuluit, quid iam fieri vellet, ille nuntio Regios in hostes deducto summos popaverum vertices decussit, eo facto in quaificationis filio, in capite Procerum pari serocia sciendum esse. Non in fluvius, trans hunc Plebeii homines Duce Scinio ere alieno gravati miserunt, ne reverti sunt donec impetrasset. Debitum remissionem fin super magistratus, videlicet Tribunos qui ipsos defenderent.

2 Quae in super Urbes in Italia Media?

1 Tibia Tibur Civitas in qua aere saluberrimus de qua ait, Martialis: cum mens venerit in medio Tibure Sardinia est. Socrate mens ad quem est fons, ex quo si aves biberint jaent tanquam mortuae. Curus Abinerum oppidum, cujus incolae vocabantur Quirites, & cum Romam transmigrasset, Romani quoque appellati sunt Quirites. Tiboris fluvius aliter dicebat Albulam Romam alluit. Galli Romas, quid ducit Brenno post ea quae lata in censamq; Romam, & proferant, ut ad multas tenebrarum beneficium

scilicet

salis membra Capitolii superarent, cum a senes in sedibus clameribus. Anno Man-
lii Anicij praefecto hostem prodidit, in eam deniq; sententiam venire Galli obis-
sime se Capitolium liberaluros, ubi mille auri libris eam libertatem oppugnati
uenerunt, dum pecunia numerat, ad solat eum suorum manes (quam temulle,
anie collegat) Camillus exul apud Ardeatinos, d'cedere hostem coegit d' proda
relinquere.

2. Quae praeterca Urbes in hac parte Italiae.

1. Tusculanum Villa Cicerois, ubi ipse scripsit suas questiones, quas Tusculanas
appellavit. Alba Longa quam Ascanius d'ne filius confudit. Sulmo Patria Ori-
gii Nasennij Poetis. Ternis in Sicilia vita sumti, sicut ipse met latatur.

Sulmo mihi Patria est Gallis uberrimus unidi.

Millia qui novies distat ab Urbe decet.

• Arpinum Patria Cicerois Oratori celeberrimi Patria libertatisq; amantissimi
ibi etiam Plautus item Marius Septius Consul nati sunt. Ancona Regia Teroni
Patulca Regis, ubi Camillus liberator Urbis fuit in caelis. Antium ubi fuit cel-
lebrimum Fortunae templum de qua ait Horatius. O' diua gratiam quae Regis
Antium Praenari vultis Antialibus proclis navali nostra navium Praenam
transulerunt ea quibus Oratores ad populum dicebant. Circus mens ubi habi-
tauit Circa senescia, quae Ulis socios in porcos convellit nec poculo Circo. Teroni-
anum Cicerois qd Cicero frequenter in visit. Minturnae ad quae sunt Patulca ubi
Marius a' Ella pulsus Roma delituit donec a' Minturnensibus captus fuisset d'
in carcerem detrusus ad hunc occidendum missus est miles limber sed ad vocē
dicendis se esse Marium ea pavit d' fugit. Iditq; occasionem elabendi ea carce-
re Mario. Samnites qui ad Turcas Caudinas exercitum Romanum Consulibus
Petronio d' Posthumio sub jugum miserunt. Ad postea ultionem miles flagitans
Duce Papirio striculis emibus datus quam jugum d' hostibus d' Duce capto Pen-
tio reponisunt. Haec Roma 50 annis per Fabio d' Patricios ita subegit ut do-

muir

multa ruinas ipsas Urbium diruitur summum in ipso somnio paulo postruuntur

2 In Italia in priore hoc est in Magna Graecia, qua Urbes, qui montes, qui fluvii.

R. Mons Garqanus ubi S. Michael Archangelus apparuit & fuit ubi templum est,
trui. Ausidus fluvius qui ex clade Romanorum sanguine aliquando rubuit.
Canna ad has nobilissimas Romanorum clades ubi ubi 70000 caedere, praeterea cae-
no annuli caesores castrage nobilitum Romanorum. 3. medicos (ut scribit Cestropi-
us) ex pleure quos subim Annibal, illustre documentum victoriae Carthagi-
nem submisit. Quidam Poeta cladem Varnensem Vladislai Jagiellensis fi-
lii comparans cannensem dicit.

Annibal ad Cannas Ego Varnam clade notavi

Discite mortales non temerare fidem.

Venusia Patria Horatii Poetae. Brundisium cuius meminit Cicero Epistola
2. libri 3. ad Atticum quod est, ejusmodi itineris fuit causa quod nem habebat
locum ibi pro meo jure diuicijs esse possum quod in fundo sine praesertim,
nem dum rogatione correcto, diuini in teligebam ex eo loco si iter habe-
rem posse, me Brundisium referre, sine te autem nem esse nobis illas
partes tenendas propter Antonium quia illi Brundisium mari erant
custodiebat. Pradus ubi Ennius Poeta natus est. Tarentum clarissima civitas
hujus incola Pygatae mare laes Romanorum in uaserant, quem obrem
illi in Tarentinos merere armati vici primo certamine a Pyro Epuro
tarum Regis subsidia petere. Verum hic post 6. annos viribus ea tenuit
ad suos redire coactus est. Tarentinis Romanorum potestate subiectis. Croto
ubi natus Melodius inde Crotoniadas qui integram unam die bovem
forti absumpsit. Thurium hujus Urbis legis later fuit Charonda
Charibdis in hoc loco navis absorbent ea tal autem fabula Charib-
dis mulierem fuisse rapacissimam, quae cum Hercule vacca rapu-
isset a Jove fulmine tacta est. Dein hoc memetrum marianum comense

Cylla

Scylla sasum inflari pariter periculosum navigantibus, fuit autem femina quae
praeligit cineres in pulso u. in mare praecipitem dedit. In sasum hoc commutata
est, est autem adajium de hisce.

Incidit in Scyllam cupiens velare Charybdem.

Hoc est dum quis velat grave malum in aliud gravius incidit. Mors aperi-
nus qui totam Italiam secut usq ad Genuam. Neapolis alio nomine appel-
latur Parthenope ubi sepulchus Virgilius ut Vulgate versus docent.

Mantua me genuit, Calabri rapuere: tenet nunc.

Parthenope Cuius posuere, nura, dices.

Nola. in Campania ubi Augustus Octavius diem suum obiit. Ubi primum
fuit fundi Campanas. Beatus Paulinus Episcopus Nolanus unde appel-
latur Nola a Civitate Nola vel Campani a Provincia Campania. Pulchra
copia Puteorum aquis calidissimis sententium Civitas haec appellata est. Capua
hanc urbem Capuam Livius dicit Annibali Cannas fuisse. Ubi vivit Mors
Anno Christi 79 primum caecit flammam exeatans d cineres impetu tan-
to ut in Africaam d Aegyptum cinis pervenerit. Herculanum d Pompei pec-
nites obruti, in gens mortalium vis oppressa, in quibus Titius Senior, Her
omnibus literis ingenio par, non natura modo sed doctrina complexus lin-
gris, qui ne quid nosset veritatis in condium flammis raptus est. Subscriptus
Herculanum, his temporibus a Rege Hispaniae fudit ubi multae staturae ay-
gentia reperientur d alia supelles aurea d argentea item volumino librae,
num semi corrupta Arta d opera unius religiosi Pholani Prae vice publi-
ca donant. Bayes. ubi terminus Pionam et Celleberrime. Cumel ubi Scylla
Cumela dicta habuit suum domicilium ibi Tarquinius Superbus obiit.

2. Quae sunt Insulae Italiae Adrijae partes.

1. Scyllia, Sardinia, Corsica, Capria, Vulcania, d Sipont.

2. Quae sunt Praecipuae Urbes in Scyllia.

1. Scyllia olim dicebatur Trinacria, etiam Sicania qd fragilibus abundaret, Ro-
mani Imperii horreum appellata fuit, Italiae quoq conjuncta erat, sed hodie

fractum

fructum quod Mamertinum appellabatur cum disjungit. Habuit probris Phi-
ges, videlicet Dionisium Tyrannum, Phaloclem, Hieronimum, deinde cum
inter Penness Romanes pro ca dimicaretur Romanis casus, Romanoru,
ro Imperio collapse jam Paracenis, jam Gallis paruit, tandem Anno 1269
Gallis occisus sub vesperam unde illa clades Vesperae Paula est appellata sub
Petro 3. Arragonie Rege qui etiam Dominum habuit nune Hispanie Re-
gibus subiecta est. Sibi eum Promentorium ad quod pugnatum est innu-
genti Romanorum virtute nam 43. Carthagenensium naves captae
sunt 115 Demencia 32000 hostium capta 13000 occisa in finitum auri
Argentique pendus in potestatem Romanorum reductum est ut scribit,
Cubropius. Circa Mons ubi Aeneas farum Venori Matri condidit. Circa
unde Proserpina a Plutone fuit rapta. Mons Ethna qui ignem emittit
hoc mente ut Poetae fabulantur. Jupiter Gigantes fulmine percussos
obruuit, ut nullus eis locus reuergendi relinqueretur. Via Valeriana
per totam Siciliam. Pelorum Promentorium Syracusa ad Pachin-
num Promentorium a Marcello expugnata non obstante Archime-
dis Mathematici arte qua diu satis hostem remeratus erat. Haec habita-
bat Dionisius Regis Tyrannus qui cum cadibus Syracusae repleset
pulsus est, & Corinthe pueros docuit Grammaticam, in terrogatus uguer-
piam, quid ei Philosophia profuisset. (Platonis enim erat Auditor)
respondit: ut aequo animo ferrem tantam fortunae mutabilitatem
Syracusanis fuit in terfutus. Agatocles qui fuit Syguli filius sed quia mag-
nu strenuus erat in bellis, & supremis honores vitus, Regia dignitates
ornatus ne sui conditionis obliuisceretur in terram aurea fidei lia qua
que mema adhibuit. Hic la mens ubi atpes pastus optimum mel com-
ficiunt. Anethusa Fensingem Dianae cornes fuit conuersa fugiens Al-
peum semper sequentem. In uide Colie Sipontis, ubi regnabat Caelus
Venterum Deus a Poetis fingitur Ventos Calonis constructos in Antro
tenere. Sub his Insulis Vulcanus artem fabrilom exercebat cuius fa-
muli

muli erant. Brontes, Roripis, & Graemon. *Tardabiliter*
Bez szkodly zdrowia, wanye w wodzie szorstki
pokrywowe, az sa woda zachwywani, musia'e
z punktem, iulim sa podobna, certum.

115
Uyore
~~Flora~~

Wziac nasunio pitruszczanego, utrzye
na prosaku miatki, wipic w takim tranhu
siolci masz pic pod era odchoty.

Kto nie
chce byc
piakym

Daj miu pic octu z wodą lub kapusta *urostruore*
wz ludzney uce.

Ziarny
na mto
u

Kiedy chce kto mto'ci unilencz musi Fryma
koren Gatguor w gębie.

Na bol
Oczu

Dziwacny liści wanye w wodzie, wty ma
czac chusta i przytuda'c na oczu, botie
oddale, iocy' czyla i pialne cyul.

Heby mro

Pozny'c przed w schodach stonca pokrzywy pa: tu nie
rzęce, gestuy'e w oliwie y schoway to na zimę.
ial mrozy będy, nacieray tym rce, a mrozu cze
nie będyer.

Zgry cha
nie wto

Na zasny dranie w nosie, wto'yc koren baralio iu
wy, swięzy, lub kwasny, zastur uinlo w toz w
nos, w kroka odwisly i materyę wyprowadia
i mogy czysci.

Krew z Lajca dobra na wywabieniu plam z
kna,

Przygoda
W Pasty Gminy Dombel wyjęt
Utkier Drobnie na miarę war w wodzie kiel
pajday tego soliu, do wody tej kielolowy i ty
myj gto, sz cze to wlosy kdg przedo rode probatum

Wet Swiniy zolci, umieszcay z Octem dobrym, sma
ray tam ydri wlosy ni potrzebne.

Is store. *Przygoda* Saskaotere ziele, woz tego ziele
Swieiego, utkier go na miarę, wycisniy sol
zniego, u maceray w tym bawetne smaszey
tam ydri sz wlosy ni potrzebne.

Wet Konia prwonii waz go z lley w seim
tym tym sz cze to uny waz pugi i ogonli
zna zginie. *Przygoda* Wz nasienia melonowego, waz
na Honcu, utkier na prosie miatki, pajday do
tego krodz naler, rozmgc z wodz i tym sz cze to
uny waz, czy ni twem piekuz.

Wet siarki, Olivy Kocy, aboy go do potne
ba utry to rozmi dobre, tym smaruy sie
ny, szpary, i torka.

Wet ramianku poigo war w wodzie krodz
woda, po zimn pchty od tego wyginq
magnac ten ramianek wygo to wa
ny potny, ce a paribie

Koni ab mrichy pihgdaty. Wer Kaniarjca
nei willeidy. Postica, i wycomy. soti
tyr pomozacy. konu puchy. In skodzie
michyq.

Handwritten text in a cursive script, partially obscured by the drawing and other markings. Some legible words include "Postica", "wycomy", "skodzie", "michyq", "Koni", "ab", "mrichy", "pihgdaty", "Wer", "Kaniarjca", "nei", "willeidy", "soti", "tyr", "pomozacy", "konu", "puchy", "In", "skodzie", "michyq".

Handwritten text in a cursive script, continuing from the top section. The text is dense and difficult to decipher due to the cursive style and overlapping lines. Some words like "Koni", "ab", "mrichy", "pihgdaty" are repeated or variations thereof.

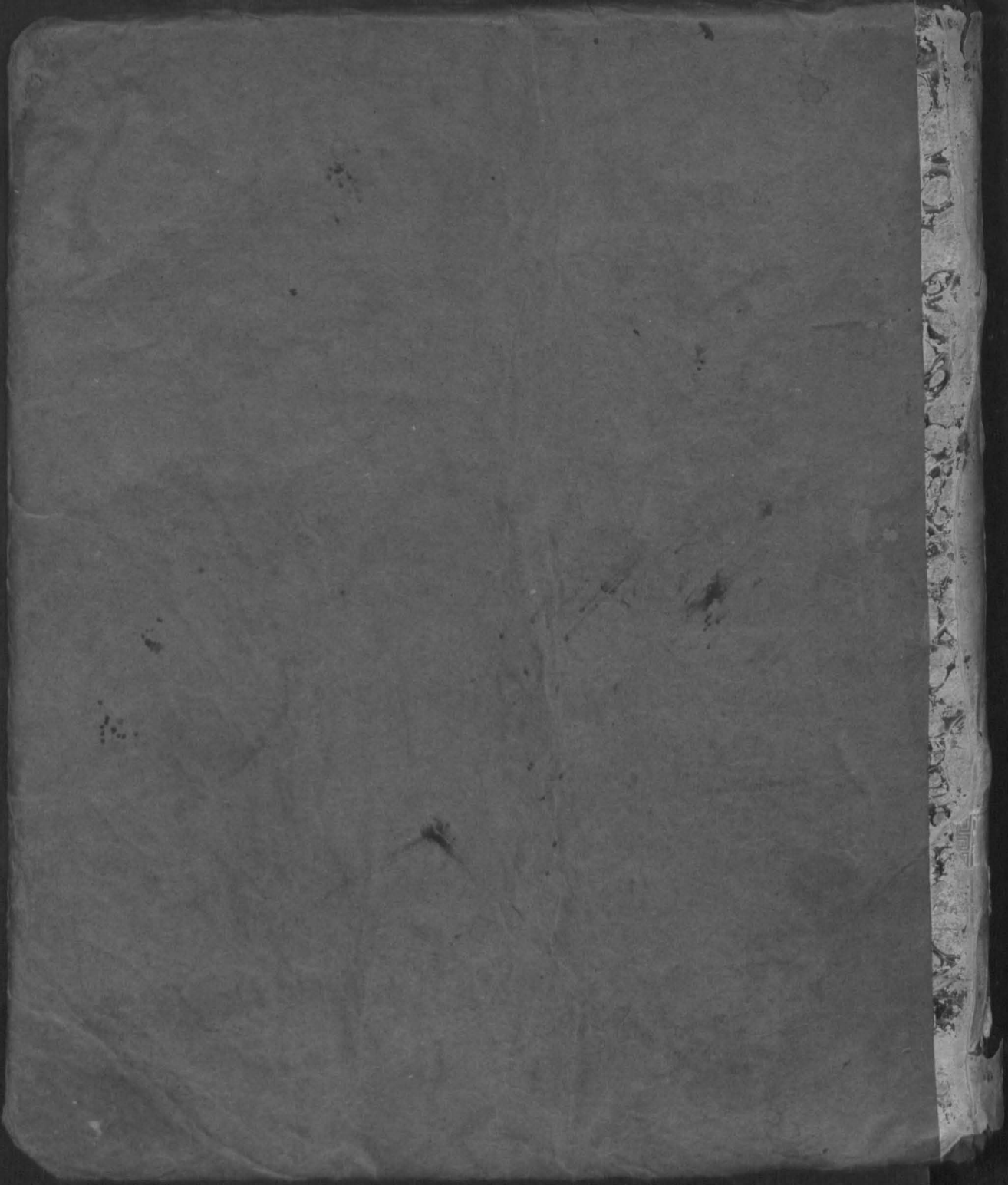
Handwritten text at the bottom right, including a circular stamp. The stamp contains the word "FUNDARY" and some numbers. To the right of the stamp, there are several lines of numbers and dashes, possibly representing a list or a table of contents.

8-1
1-58
96-98
85
40-8

Handwritten: P. 116. 755.

Handwritten: K-116. 8/11.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.